

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས།

འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་པུང་གི་ ཚོགས་ཐེངས་ ༣༤ པའི་མཇུག་རིམ་དང་
གོ་ས་ཚེད།

༼གནས་ལོ་ཤིང་མོ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ པའི་ཚེས་ ༧ ལས་ ༢༠༡༡ པའི་ཚེས་ ༦ ཚུན།༽

དཀར་ཆག

༡	འགོ་འབྱེད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་རིམ།.....	༡
༢	རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཚོགས་ཐེངས་ ༣༥ པའི་ གྲོས་ཚོད་དང་ལེན་སྟན་ལྷ།.....	༡
༣	རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་སྟན་ཚོགས་ཀྱི་ ལོ་བསྟར་སྟན་ལྷ ༢༠༢༥-༢༠༢༥ ཅན་མ།.....	༡
	༣.༡ རོ་སྤྱོད་དང་གསུང་གྲོས།.....	༡
	༣.༢ ཆ་འཛོག།.....	༢
༤	གནམ་གཤིས་བཟོད་བསྟན་ཅན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་འཛིན་སྤོང་གི་བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལྷ།.....	༤
	༤.༡ རོ་སྤྱོད་དང་གསུང་གྲོས།.....	༤
	༤.༢ ཆ་འཛོག།.....	༥
༥	བང་ལ་དེག་མི་མེར་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་ འབྲུག་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ རྒྱ་གར་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ མི་ ཡུན་མར་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ རེ་ལུལ་ སྤྱི་ལྷན་དམངས་གཙོའི་སྤྱི་དབང་རིང་ལུགས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་ དེ་ལས་ ལྷན་ལེན་ལྷ་རྒྱལ་བརྒྱུད་རྒྱལ་ཁབ་རྩི་གི་བར་ན་ མཚོ་འབྲུལ་སྤྱི་ལུ་འབྲེན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་གན་རྒྱ།.....	༧
	༥.༡ རོ་སྤྱོད་དང་གསུང་གྲོས།.....	༧
	༥.༢ ཆ་འཛོག།.....	༩
༦	དཔལ་འབྱོར་ལས་སྡེ་གཙོ་ཅན་དག་པ་ཅིག་གི་ བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ལྷ།.....	༩
	༦.༡ རོ་སྤྱོད་དང་གསུང་གྲོས།.....	༩
	༦.༢ ཆ་འཛོག།.....	༡༠
༧	འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ ༼འཕྲི་སྟོན༽ དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༥ ཅན་མ།.....	༡༤
	༧.༡ རོ་སྤྱོད་དང་གསུང་གྲོས།.....	༡༤
	༧.༢ དཔྱད་ཡིག་ཆ་འཛོག།.....	༡༥
༨	འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཐའེ་ལེན་ལྷ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བར་ནའི་ཚོང་ས་སྤྱི་དབང་དགོངས་ཡངས་གན་འཛོག།.....	༡༥
	༨.༡ རོ་སྤྱོད་དང་གསུང་གྲོས།.....	༡༥

༤.༡	ཚ་འཛོགས།.....	༡༤
༤	འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གསོ་བའི་གནས་སྤངས་ཀྱི་བསྐྱར་ཞིབ་སྒྲིག་གྲུ།.....	༡༤
༤.༡	དོ་སྲོད་དང་གསུང་གོས།.....	༡༤
༤.༢	ཚ་འཛོགས།.....	༡༥
༡༠	དྲི་བཀོད་མཛད་རིམ་གྱི་གྲོད་ཚོད།.....	༢༡
༡༡	མཚུག་བསྐྱེའི་མཛད་རིམ།.....	༢༥
	ཟུར་སྒྲིབ་ ༡ པ།.....	1
	ཟུར་སྒྲིབ་ ༢ པ།.....	༤༡

འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཐེངས་ ༣༦ པའི་ གྲོས་ཚད།

(གནས་ལོ་ཤིང་མོ་སྤེལ་ལོ་ ༧༠ པའི་ཚེས་ ༧ ལུངས་ གླུ་ཚེས་ ༢༧/༡༡/༢༠༢༥ ལཱ།)

༡ འགོ་འབྲེད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་རིམ།

འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཐེངས་ ༣༦ པ་འདི་ རང་ལུགས་གནས་ལོ་ཤིང་མོ་སྤེལ་ལོ་ ༧༠ པའི་ཚེས་ ༧ ལུངས་ གླུ་ལོ་ ༢༠༢༥ གླུ་ཚེས་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༢༧ རེས་གཟའ་པ་སངས་ལུ་ བཞུགས་གྲལ་སྤྱོད་སྤེལ་ཚོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་བཅས་ མི་རྒྱུ་འཛིན་གྱིས་ འགོ་འབྲེད་གསུང་བཤད་གནང་སྟེ་ འགོ་བཙུགས་གནང་ཡི།

༢ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཐེངས་ ༣༥ པའི་ གྲོས་ཚད་དང་ལེན་སྒྲན་ལྷ།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཐེངས་ ༣༥ པའི་ནང་ སྲིད་བྱིས་བསྐྱར་ཞིབ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གྱར་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ གྲོས་ཚད་གྲུབ་ཡོད་མི་དེ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ལས་སྡེ་ཚུ་ལུ་ དང་ལེན་མཛད་ཞིའི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོད་མིའུ་པོ་སྒྲན་ལྷ་འདི་ འབྲེལ་ ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ལས་སྡེ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་པའི་ ལན་གསལ་འདི་ **ཟུར་སྒྲགས་ ༡ པ་ལྟར་** ཚོགས་ཁང་ནང་སྒྲན་ལྷ་སྤེལ་ཡི།

། བཞུགས་རིམ་ ༢ པ་དང་ ༥ པ། རེས་གཟའ་སྤོང་པ་དང་མིག་དམར། གླུ་ཚེས་ ༢༤/༡༡/༡༢/༢༠༢༥ ལཱ།

༣ རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ ལོ་བསྐྱར་སྒྲན་ལྷ་ ༢༠༢༤-༢༠༢༥ ཅན་མ།

༣.༡ རོ་སྤྱོད་དང་གསུང་གོས།

གཞུང་སྲོད་ལེགས་ལྷན་ཚོགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ ལོ་བསྐྱར་རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲན་ལྷ་ ༢༠༢༤-༢༠༢༥ འདི་ འབྲུག་གི་ཕ་ཁྲིམས་ཚེན་མའི་དོན་ཚན་ ༢༧ (༥) པ་དང་ འབྲུག་གི་རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་ མའི་དོན་ཚན་ ༡༤༩ (༡) པ་དང་འབྲེལ་ རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་བསྐྱར་སྒྲན་ལྷ་ ༢༠༢༤-༢༠༢༥ ཅན་མ་འདི་ གཞུང་སྲོད་ལེགས་ལྷན་ཚོགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཁང་ནང་ རོ་སྤྱོད་སྤེལ་ཡི། ཚོགས་ཚུང་གིས་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལཱ་འགན་དང་ རན་ལྷན་གྱི་སྒྲན་ལྷ་དང་ ཞིབ་དཔྱད་གྱི་གནས་སྤངས་ དང་སྐྱེད་སྤེལ་ལུ་བརྟེན་པའི་ལམ་ལུགས་ཞིབ་ འཇུག་དང་ ས་ཁོངས་ལྷ་རྟོག་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གནོད་ལེན་གཙོ་བོ་ དེ་ལས་ གོས་འདེབས་ཚུ་གྱར་ ལྷན་ལྷ་སྤེལ་ཡི།

ཚོགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ རྒྱལ་སྤྱིའི་དུངས་གསལ་གྱི་རན་ལྷན་འཆར་སྐྱེད་གནས་ཐོན་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ གནས་ཚད་ཁར་གནས་རིམ་ ༢༥ ལས་ ༡༤ གྱར་ ཡར་མེད་མོང་སྟེ་འདུག་ཟེར་སྒྲན་ལྷ་སྤེལ་ཡི། ཨིན་ཅུང་ བསྐྱར་ཞིབ་འདི་ནང་ མི་ མང་གིས་ རན་ལྷན་གྱི་སྐོར་ལས་ འཆར་སྐྱེད་ཡར་མེད་འགྲོ་མི་དང་ དམིགས་བསལ་གྱིས་ བཅོག་འཇུག་སྐབས་དང་ ཞབས་ཏོག་ རོ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ རན་ལྷན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཚུ་ རྒྱན་སོལ་ཅིག་ལུ་འཇུག་ཏེ་ཡོད་པ་སྟེ་ ལྷ་ཡི།

སྒྲན་ལྷ་འདི་ ༢༠༢༤-༢༠༢༥ ལུ་ རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ རན་ལྷན་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེན་བཤད་ཡོངས་བསྡོམས་ ༣༤༥ རྟོད་དེ་ཡོད་པ་ད་ འདས་པའི་ལོ་དང་ལུད་པ་ད་ ཡར་མེད་འགྲོ་ཡོད་པ་སྟེ་ ལྷན་ལྷ་སྤེལ་ཡི། གནོད་འགོལ་ཐང་ཁར་སྤྱོད་པ་ད་

མཐོ་ཤོས་རང་ བྱ་སྤྱི་ལོག་སྤྱད་འབད་ཡོད་པའི་ཉེག་བཤད་ ༤༦ ཐོ་བཀོད་ཡོད་པ་ད་ འདི་བཟུམ་སྤྱི་ རན་ལྷན་གྱི་ཉེག་བཤད་མཐོ་
ཤོས་རང་ ལྷན་ཁག་དང་ དེའི་ཤུལ་ལས་རང་ རྟེན་འོག་བདག་སྤྱོད་ལུ་ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་འདུག་ཟེར་ ལྷ་ཡི། ལས་འགན་ཐང་ཁར་
སྤྱོད་པ་ད་ རན་ལྷན་མཐོ་ཤོས་རང་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་གིས་འབད་ཡོད་པའི་སྤྱན་ལྷ་ལུ་ཡི། ཉེག་བཤད་ཡོངས་བསྐྱོམས་ཐོབ་མི་ལས་
ཉེག་བཤད་ ༤༠ ཞིབ་དཔྱད་གྱི་གངས་སུ་ཚུད་ཡོད་པ་ད་ ཉེག་བཤད་ ༣༩ མཇུག་བསྟུ་ཡོད་པ་ལས་ ཚུད་ཉེག་བསྐྱུ་ཆ་ལས་
༤༣,༩༣ ཞིབ་དཔྱད་འབད་ཚར་ཉེ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་བའི་ཉེན་མ་ དཔུ་སྤྱོམས་ལུ་ ༥༡,༠༩ ལུ་ཡར་དྲག་འགྲོ་སྤྱོད་པ་
སྤྱི་ལྷ་ཡི།

སྤྱན་ལུ་འཛིན་ནང་ རན་ལྷན་བཀག་སྤོམ་ལྷན་ཚོགས་གྱིས་ ལྷ་བཤུལ་ལས་སྤྱི་ཐོག་ལུ་ དང་སྐྱེས་ལུ་བརྟེན་པའི་ལམ་ལུགས་ཞིབ་
འཇུག་འབད་བའི་སྐབས་ ལམ་ལུགས་འདི་ ཆ་ཤས་སྤྱི་འགྲོ་ནི་དང་ རང་གསུག་སྤྱོད་ལེན་འབད་ནི་ དེ་ལས་ ཚོགས་ཐམ་སྤྱོད་ནི་ནང་
ཕྱོགས་ལྷན་འབད་ནི་ དེ་ལས་ ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་འབྲས་དང་ ལཱ་ལ་གཟུར་འབད་ནིའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་སྤྱི་ གསལ་སྤྱོད་འབད་
ཡི། རན་ལྷན་བཀག་སྤོམ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ གཤོད་ལེན་གཙོ་བོར་ ལྷན་ཚོགས་ནང་ མ་དདུལ་གྱི་སྤྱན་ལུ་ལམ་སྤྱོད་མེད་མི་དང་
རིག་ཚུལ་ཅན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་འཛུལ་འདོད་བསྐྱེད་ཐབས་དང་ གཏན་འཇགས་བཞག་ནི་ དེ་ལས་ ལྷོ་ལས་བསྟར་སྤྱོད་འབད་མི་
ལས་སྤྱི་ཚུ་ལུ་ སྤྱན་ལུ་ཚད་ལྷན་མེད་པའི་གཤོད་ལེན་འབྱུང་སྤྱི་འདུག་ཟེར་ལྷ་ཡི།

ཚོགས་ཚུང་གིས་ ས་འོངས་བལྟ་སྐོར་སྐབས་ གྲོས་བསྟུན་ཞལ་འཛོམས་ཚོགས་མི་ནང་ རན་ལྷན་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་ དུས་ཡུན་རིང་མ་
སྤྱི་འགོར་མི་འདི་གིས་ དུས་རྒྱུན་ལས་སྤྱི་ལུ་འགན་ལུ་ ཐོ་ཐོག་མི་དང་ རན་ལྷན་བཀག་སྤོམ་ལྷན་ཚོགས་གྱི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་
དི་དཔྱད་འབད་བའི་སྐབས་ མི་དོམ་ཚུ་འདྲོག་བྱེད་དང་སྤྱན་སྤྱོད་གི་ཚོར་སྣང་བྱུང་མི་ དེ་ལས་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་ཚར་བའི་ཤུལ་
ལས་ ཉེས་སྤྱོད་མེད་པ་སྤྱི་ཐོབ་མི་ མི་དོ་ཚུ་ལུ་ མིང་གཏམ་ལུ་གཞོད་པ་བཀའ་ཡོད་པ་སྤྱི་ཤེས་ཚོགས་འབྱུང་སྤྱོད་མི་ཚུ་ ཚོགས་
དམངས་ལུ་སྤྱན་ལྷ་ལུ་ཡོད་པ་ཨིན།

༧༩ བཀག་སྤོམ་ལྷན་གྱི་ཚོགས་ ༢༣/༡༢/༢༠༢༥ ལྷ།

༣.༢ ཆ་འཛོམས།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་གིས་

འབྲུག་གི་ རྒྱལ་སྤྱིའི་དྲངས་གསལ་གྱི་རན་ལྷན་འཆར་སྣང་གནས་ཐོ་ ཡར་ལེན་འགྲོ་མི་དང་ འགན་འཁུལ་དང་ དྲང་བདེན་ དེ་ལས་
དྲངས་གསལ་ཚུ་ ཉེད་སྐལ་ སྤྱིད་སྤྱི་བཟོ་ནི་ལུ་ ལས་སྐྱེས་འབད་མི་འདི་ དོས་ལེན་ཏེ།
ལྷོ་ལས་བསྟར་སྤྱོད་འབད་མི་ལས་སྤྱི་ཚུ་ལུ་ སྤྱན་ལུ་ལམ་སྤྱོད་མེད་མི་དང་ འགན་ཁུར་འབག་ནིའི་དོན་ལུ་ ལྷན་རིག་ཅན་གྱི་ལས་
བྱེད་པ་ཚུ་ འཛུལ་འདོད་དང་ གཏན་འཇགས་བཞག་ནི་ནང་ གཤོད་ལེན་ཡོད་མི་ཚུ་ དུ་ཐོ་བཀོད་དེ།

དན་ལྷན་བཀག་ནི་དང་ སྲོན་འགོག་འབད་ནི་འོན་ལྟ་ དང་སྲོད་ཀྱི་ལས་རིམ་ རྒྱ་སྐྱེད་གཏང་ནི་དང་ གོ་བ་བད་སྲོད་ཀྱི་ལས་སྒྲུ་ཚུ་
ཡར་ཕྱག་གཏང་དགོ་མི་ཚུ་ གཞི་བཞག་སྟེ།

ད་ལན་ སྲོལ་འདེབས་དེ་ཡང་

༡. མི་མང་ལས་སྡེ་འི་ཀུན་སྲོད་ སྤྱིད་སྤྱི་བཟོ་ནི་འོན་ལྟ་ བརྗེ་མཐོང་ཤེས་ཡོན་འཕྲོ་མཐུད་ནི་དང་ དན་ལྷན་གྱི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་
ལས་སྡེ་ མཁོ་སྐྱབ་དང་བཟོ་སྐྱུན་ ཚོགས་ཐེངས་སྲོད་ནི་ ལག་འབག་འཛིན་སྲོད་ དེ་ལས་ མི་མང་དདུལ་འབྲེལ་ལས་སྡེ་ཚུ་ནང་
དན་ལྷན་འབྱུང་ནི་ལས་བཀག་འཛིན་དང་ སྲོན་འགོག་འབད་ནི་འོན་ལྟ་ ལས་ལུགས་ཚུ་ཡར་རྒྱས་གཏང་དགོ་པའི་ཁར་ མི་མང་
འབྲེལ་གཏོགས་ཚུ་ ཡར་ཕྱག་གཏང་དགོ་པ། དེ་བཟུམ་སྟེ། དང་སྲོད་བཟག་དཔུད་འབད་ནི་འོན་ལྟ་ སྤྱོད་ལས་ དན་ལྷན་
འབྱུང་ནི་ ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་ལས་སྡེ་ཚུ་ རོལ་འཛིན་འབད་ནི་དང་ སྲོད་ལམ་གྱི་ཤེས་རྟོགས་ཚུ་ཉ་གོ་ཚུགས་ནི་ དེ་ལས་ ཉེན་
ཁ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཚུ་ བཟག་དཔུད་འབད་ནི་འོན་ལྟ་ དོན་སྲིལ་ཅན་གྱི་ དང་སྲོད་བཟག་དཔུད་འབད་ནི་ ལས་ལུགས་
འགོ་བཙུགས་དགོ་པ།
༢. ཁྲིམས་བསྟར་སྲོད་འབད་མི་གཏུག་སྟེ། དན་ལྷན་བཀག་སྲོན་ལྷན་ཚོགས་ རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་འགག་སྟེ། ཚུན་དཔོན་
ཡོངས་ཁྲབ་ཡིག་ཚང་ དང་ཁྲིམས་ལྷན་སྟེ། དེ་ལས་ གཞན་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལས་སྡེ་ཚུ་ལུ་
མ་དདུལ་དང་ཐུན་རྒྱུན་ཚུ་འབྱུང་འབད་དགོ་པ། འདི་གི་ དམིགས་བསལ་ ཞལ་ཅན་གྱི་ཚོན་རིག་བཟག་དཔུད་དང་
འཕྲུལ་རིག་ཐོག་ལས་གསང་ལྟ་ དེ་ལས་ དདུལ་འབྲེལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་དཔུད་དང་ རྒྱ་རིག་གི་ཐོག་ལས་ དབྱེ་དཔུད་
འབད་ནི་འོ། ཞུང་རིག་ཚུ་ ཡར་རྒྱས་གཏང་ཚུགས་ནི་ཨིན་པས། འདི་བཟུམ་སྟེ། རྫོང་ཁག་ནང་ལས་པར་ དན་ལྷན་གྱི་ཉེན་ཁ་
ཡོད་མི་ཚུ་ གཏོང་ལེན་འབད་ནི་དང་ འདི་གཏུགས་དང་ཚུན་བཤེར་གྱི་གནད་དོན་ཚུ་ ལུ་ཡུན་རིང་སྟེ་མི་འགོར་ནི་འོན་ལྟ་
ལས་སྡེ་ཚུ་འི་བར་ན་ མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལས་ལུགས་སྤྱིད་སྤྱི་བཟོ་དགོ་པ་དང་ ལུང་ཕྱོགས་ནང་ཡོད་པའི་ ལས་སྡེ་འི་གནས་
སྐབས་ཚུ་ ཡར་རྒྱས་དང་རྒྱ་སྐྱེད་གཏང་དགོ་པ།
༣. སྲོལ་གྲུ་དང་གཏུག་ལག་སྲོལ་སྟེ། དེ་ལས་ ས་གནས་གཞུང་ཚུ་ནང་ དང་སྲོད་ཀྱི་ལས་རིམ་ རྒྱ་སྐྱེད་གཏང་དགོ་པ་དང་ ཀུན་
སྲོད་བཟང་པའི་ལས་སྡེ་ལ་ ཡར་ཕྱག་གཏང་ནི་འོན་ལྟ་ སྲོད་ལམ་གྱི་ཤེས་བྱ་དང་ མི་སྡེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་
ལག་ལེན་འབབ་དགོ་པ།
༤. མི་མང་གིས་ དན་ལྷན་དང་འབྲེལ་བའི་ གཏོང་ལེན་དང་སྐབས་མ་བདེ་ཚུ་འོ་སྐྱོར་ལས་ ཤེས་རྟོགས་ནི་དང་ དན་ལྷན་
བཀག་སྲོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ བརྗེ་མཐོང་དང་དན་ལྷན་བཀག་ཐབས་ཚུ་ ཉ་གོ་ནི་འོན་ལྟ་ སྤྱིར་གཏང་གོ་བ་བད་སྲོད་དང་ བན་
ཚུན་འབྲེལ་འཛིན་ལས་རིམ་ཚུ་ ཡར་ཕྱག་གཏང་དགོ་པ།

༥. བར་བརྒྱུད་ཚུ་ རན་ལྷན་གསལ་སྟོན་འབད་ནི་ལས་ ཉེན་སྲུང་འབད་དགོ་པ། རན་ལྷན་གྱི་གནད་དོན་ཚུ་ གཅིག་མཐུན་དང་
ཀུན་སྲུང་ བདེན་པ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ལྷན་ལུ་འབད་ནི་དོན་ལུ་ བར་བརྒྱུད་དང་ རན་ལྷན་བཀག་སྐྱོམ་སྐྱོམ་ཚོགས་དང་ ཚོད་
དཔོན་ཡོངས་ཁྲབ་ དང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེ་དང་ མི་སྡེ་ལས་ཚོགས་ དེ་ལས་ གཞན་མི་ལྟ་རྟོག་ལས་སྡེ་ཚུ་གི་བར་ན་ ཁྲིམས་དོན་
གཞི་བཀོད་དང་ མཉམ་འབྲེལ་ཚུ་ སྲིད་སྲི་བཟོ་དགོ་པ།

། རྒྱལ་གསལ་འཛུགས་ལ་ ཅ དང་ ༥ པ། དེས་གཟུང་སྐྱོད་པ་དང་སྲུང་སྲུ། སྤྱི་ཚེས་ ༢༠༢༢/༡༢/༢༠༢༥ ལྷ།

། གནམ་གཤིས་བཟོད་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་ཚུ་ལུ་འཛུགས་སྤྱོད་གི་བསྐྱར་ཞིབ་སྐྱོད་ལུ།

། རྒྱུད་དང་གསལ་སྐྱོད་ལུ།

རང་བཞིན་ཐོན་སྐྱེད་དང་མཐུན་འཁོར་ཚོགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛུགས་ ཐོན་སྐྱེད་ཚུང་ལག་གི་ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འབྲུམ་མི་གིས་ གནམ་
གཤིས་བཟོད་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་ ཚུ་ལུ་འཛུགས་སྤྱོད་གི་ རྒྱལ་ཁྲུངས་དང་ ད་ལྟོ་གནམ་སྐྱེད་སྐྱོད་ལུ་དེ་སྡེ་ཡོད་པ་ དེ་ཚུ་ལུ་སྐོར་ལས་
བཤད་ཡོད་པ་དང་ གནམ་ཚོལ་དང་སྤྱིད་ག་ཞབས་ཏོག་ལས་ཁྲུངས་ཀྱིས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོ་སྐྱེད་ལུ་དང་འཁྲིལ་མཛད་ འབྲུག་རྒྱལ་
ཁབ་ནང་ རྒྱ་བབས་ས་འཛུགས་ ༡༤ དང་ ཚུ་ལུ་ ༢༣༩༩ རོས་འཛུགས་འབད་དེ་ཡོད་པ་ལས་ ཚུ་ལུ་ ༡༤༤༦ ལྷན་ལུ་སྤྱོད་
དེ་འདུག་ཟེར་ཞུ་ནམ་དང་ ཚུ་ལུ་ ༤༩ ལྷན་ཚར་ཏེ་ཡོད་པ་ད་ ལྷག་ལུས་ ༥༤༥༢ མ་སྐྱུ་པར་འདུག་ཟེར་སྐྱོད་ལུ་ལུ་ཡི།

དེ་ལོ་གོ་དོད་ལེན་ཚུ་ བསལ་ཞེ་དོན་ལུ་ རྒྱལ་སྤྱི་གོ་དོད་ལེན་ལས་འགུལ་ ༢༠༢༢-༢༠༢༤ ཀྱི་ནང་ ས་ཚ་ ཉེག་ཏར་
༣༤,༥༡༤ དང་ མཐུན་འབྲུར་མ་དངུལ་ལས་འགུལ་ནང་ ས་ཚ་ ཉེག་ཏར་ ༡༢,༩༡༩ ཉམས་གསོ་འབད་དེ་འདུག་ཟེར་ལུ་ཡི། འབྲུག་
ལུ་ ཚུ་ལུ་ཐོན་སྐྱེད་ལུ་ཡོད་པ་ བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༡ དེ་ཅིག་ རྒྱུང་གཅིག་ འབྲུང་ཚུ་འབད་ལག་ལེན་འཐབ་ཡོད་པ་ད་ དེ་ལུ་ལུ་
ལས་ གནམ་གཤིས་འབྲུར་བཟོས་གྱི་གནད་སྟོན་དང་ འབྲུལ་རིག་དང་གཞི་རྒྱུ་མཐུན་ལྷན་གྱི་དཀའ་ངལ་ མ་དངུལ་དང་སྤྱིད་ལུས་
ལས་ལུགས་ཚུ་ ཚོགས་དམངས་ལུ་ལུ་ཡི།

ཚུ་ལུ་འཛུགས་སྤྱོད་ལུ་ སྤྱིད་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱབས་མ་བདེ་བའི་གོ་དོད་ལེན་དང་ གནམ་སྐྱེད་དུངས་གསལ་ གཞུག་སྡེ་མཉམ་
འབྲེལ་གྱི་གོ་དོད་ལེན་ དཔལ་འབྱོར་ལུ་གོ་དོད་ལུ་ཡོད་པའི་གོ་དོད་ལེན་ཚུ་དང་ དེ་ལས་ ཚོགས་ཚུང་གི་གོ་དོད་ལེན་ལུ་ལུ་
ཡོད་མི་ཐོག་ལུ་ གསལ་ལུ་ལུ་ཡི།

རྒྱུད་ལུ་ཚར་བའི་ལུ་ལས་ ཚོགས་ཁང་ནང་གསལ་སྐྱོད་ལུ་སྐྱུ་པར་དུ་གནད་སྐྱོད་ ལུ་ལུ་འབྲེལ་ས་ ༥.༢ དང་ ༥.༣ དེ་ལས་ ༥.༤
ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱོད་གནད་ལས་བརྟེན་ ཆ་འཛུགས་སྐྱོད་ ལུ་ལུ་འབྲེལ་ས་ ༥.༡ དང་ ༥.༥ དེ་ལས་ ༥.༦ ལུ་
ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འབྲུམ་མི་ཚུ་གིས་ དོགས་པ་དང་སྐྱོད་ལུ་ལུ་ དེ་ལས་དགག་ཆ་ཚུ་བཀོད་པའི་རྒྱུ་སྐྱོད་ ཚོགས་ཚུང་གི་འགོ་
འདྲན་ཐོག་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་འབྲུམ་མི་ཚུ་དང་ རང་འཁོར་ཞལ་འཛུགས་ཚོགས་ཐོག་ལས་ མཐུན་དུངས་སྐྱོད་ལུ་ལུ་ ཆ་འཛུགས་
གི་དོན་ལུ་ ལྷག་ལུ་མཚན་དགོ་པའི་ བཀའ་སྐྱོད་གནད་ཡི།

སྤེལ་མཚན་ནི་རྩོད་ཚོད་ཀྱི་ རྒྱ་ཀ་འཛིན་སྐྱོད་གི་དོན་ལུ་ དུས་མཐུན་ཚུ་ མཐུན་སྦྲིག་བཟོ་ནི། འབྲུག་གི་རྒྱུ་འབྲས་འཛིན་སྐྱོད་
འབད་དེ་ རྒྱ་ཀ་དང་ འབྲུང་ཚུ་ དེ་ལས་ རྒྱུ་མེ་དགོས་མཁོ་ཚུ་ དོ་འབྲུན་ཅན་སྤེ་ འཛིན་སྐྱོད་འབབ་ནིའི་དོན་ལུ་ མཐུན་སྦྲིག་གསལ་
ཏོག་ཏོ་ཚུ་ གཞི་བཅུགས་འབད་ནི། འདི་གིས་ གཞུགས་སྤེ་ཚུ་ ལ་གཏོར་འགྲོ་མི་འདི་ མར་ཕབ་འབད་དེ་ ཡུན་རིང་གི་འགན་འཁུ
དང་ འཆར་གཞི་ཚུ་ ཡར་དག་བཏང་ཚུགས་ནི་ཨིན་མས།

༢༧༽ ཉམས་ཆག་ཤོར་མི་ རྒྱ་ཀ་དེ་ལས་འོངས་དང་ རྒྱ་འབབ་ས་གནས་ཚུ་ ཉམས་གསོའི་ལས་རིམ་ལུ་ གཏོ་རིམ་བཟུང་ནི།

སའ་ཁྲ་དང་གཞུང་འབྲེལ་དུ་ གལ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཀ་དང་ རྒྱ་གཞུང་ནགས་ཚལ་ དེ་ལས་ གཞན་མི་ཕན་ཅུས་ཅན་གྱི་ཉམས་སྲུང་ས་
འོངས་ (OECA) དང་ རྒྱེ་ལྷན་རིགས་སྐྱ་གི་ས་འོངས་གཏོ་བོ་ (KBAs) དེ་ལས་ རྒྱ་ཀ་ཚུ་ གཏོ་རིམ་བཟུང་ཞེན་མ་ལས་ རྒྱ་
ཀ་དེ་ལས་འོངས་དང་ རྒྱ་འབབ་ས་གནས་དང་ རྒྱ་མཚན་ཁང་དང་ རྒྱ་གཡུང་གི་ས་འོངས་ རོས་ཐིག་གི་གཡུང་བ་ རྒྱུ་ལྷན་བཟུང་
ཏོག་ཏོ་བཟོ་ནི་དང་མལ་ལུད་ དེ་ལས་ རྒྱ་འབྲུག་གི་ཤིང་སྐྱོད་དང་སྐྱོ་ཤིང་ཚུ་བཟུང་གི་ བར་འཇུག་གི་དོན་ལུ་ མར་ཕབ་འགྲོ་མི་ རྒྱ་
ཀ་ཚུ་ གཏོ་རིམ་བཟུང་དགོ། རྒྱ་བཀྲམ་སྤེལ་གྱི་ལས་རིམ་ཆ་མཉམ་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱ་བསྐྱེད་ལེ་གྱི་སྤུང་སྤྱོད་དགོ་དང་ རྒྱ་ཤིང་ཚུ་
ཉམས་གསོ་འབད་དགོ་ས་ལུ་ ས་གནས་ཀྱི་ ཆར་ལུ་གཏོང་ལེན་འབད་ཚུགས་པའི་ རིགས་སྐྱ་ཚུ་ ལག་ལེན་འབབ་ནི་ལུ་ ཡར་
དག་གཏང་དགོ།

༢༨༽ ཚན་རིག་ལུ་གཞི་བཞག་སྤྱི་བློས་ཐབས་བཅད་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱུ་འབྲས་འཛིན་ལམ་ལུགས་གཞི་བཅུགས་འབད་ནི།

མཐོ་ཚད་མཐོ་བའི་རྒྱ་ གནས་གཞིས་བཟུག་དཔུང་ཁང་དང་ ས་འོག་གི་རྒྱ་ཀ་ དེ་ལས་ རྒྱ་ཀ་དེ་ལས་འཇུག་ཚད་ཚུ་ རྒྱ་སྤྱི་བཏང་སྤེ་ རྒྱ་
འབྲེལ་ལས་ཁུངས་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱ་དཔུང་དང་གནས་གཞིས་རིག་པའི་ལྷོ་བ་ དེ་ལས་ གནས་ཚལ་དང་རྒྱུང་ཀ་ཞབས་ཏོག་
ལས་ཁུངས་དང་ ས་གནས་གཞུང་ཚུ་ལས་ གནས་སྤུང་ཆ་ཚོང་ཚུ་ གཅིག་ཁར་བསྐྱོམས་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱ་གནས་སྤུང་
དུ་ཚོགས་བཟོ་ནི། འཆར་གཞི་བཟུང་མི་དང་ ས་གནས་གཞུང་ ཞིབ་འཚོལ་པ་ དེ་ལས་ མི་སྡེ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཐོན་སྐྱེད་བཟོ་བཀྲམ་
དང་ གནས་གཞིས་གནས་སྤངས་ལུ་ མཐུན་སྦྲིག་འབད་ནི་ དེ་ལས་ ས་འོག་གི་རྒྱ་བསྐྱེད་ལེ་ག་དང་ རྒྱུ་ལྷན་ཚོད་ དེ་ལས་ གཞི་
རྟེན་མཐུན་རྒྱུ་ཚུ་ ལས་སྐྱོད་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱུང་ཁག་རྒྱུ་ལྷན་སྤུང་གི་ ལུང་ཐོ་གཞི་བཅུགས་འབད་ནི།

༢༩༽ གནས་གཞིས་བཟོད་བསྐྱེད་ཅན་ལུ་བརྟེན་པའི་བཟོ་རིག་ཚོད་གཞི་ཚུ་ བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་ནི།

གནས་གཞིས་ལུ་བཟོད་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་བཟོ་བཏོད་ཚུ་ བཅུགས་ནི་དང་ རྒྱ་ཀ་ དེ་ལས་ གསོ་ག་འཛིན་འབད་ནི་གི་ལམ་ལུགས་
གསར་པ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ འགན་དབང་སྤྱོད་ནི། ཉེན་ལ་ཅན་གྱི་ས་འོངས་གདམ་ལ་རྒྱབ་ནི་འདི་ གཏོ་རིམ་བཟུང་དགོ། གནས་གཞིས་
ཚོད་དཔག་དང་ཉེན་ལ་སའ་ཁྲ་བཟོ་ནི་ཚུ་ གཅིག་ཁར་བསྐྱོམས་ཏེ་ ཡུན་རིང་བདག་འཛིན་གྱི་ཟུང་འགྲོ་དང་ རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ལྱོད་རྒྱུ་ཚུ་
མར་ཕབ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་བཟོ་རིག་ལག་དེབ་ཚུ་ དུས་མཐུན་བཟོ་ནི།

༥། རྒྱུ་ཁྲིམས་སྤྲོད་དོན་ལུ་ ས་གནས་གཞུང་གཙོ་བོ་བཏོན་ནི།

ས་གནས་གཞུང་ཚུ་གིས་ རྒྱུ་ཁྲིམས་ལས་ཁུངས་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབད་དེ་ ས་གནས་ཀྱི་མི་སྡེ་ཚུ་གིས་ བཅའ་མར་གཏོགས་ཐོག་ལས་ ཁོང་རའི་དབང་ཚད་ཁྲབ་ཁོངས་ཀྱི་ རྒྱུ་ཁྲིམས་སྤྲོད་དོན་ལུ་ རྒྱུ་ཁྲིམས་སྤྲོད་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཚུ་བཟོ་སྟེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་པ་བཟོ་ནི།

༦། མི་སྡེ་བསྐྱོད་སྤྱི་བཟོ་སྟེ་ ཡུན་བརྟན་མ་དངུལ་ལངས་སྟེ་བཟོ་བཀྲམ་འབད་ནི།

རྒྱུ་ཁྲིམས་ལས་ཁུངས་ནང་ རྒྱུ་ཁྲིམས་སྤྲོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ མཁས་མཚོག་ཡོད་མི་ འཕྲུལ་རིག་མཁས་མཚོག་ཚུ་ མ་ལང་པའི་ དཀའ་ངལ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཚད་ འཆར་གཞི་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ རྒྱུ་ཁྲིམས་སྤྲོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ འཆར་དངུལ་གྱི་ བཟོ་བཀྲམ་ཡང་ མེད་པ་ཨིན་པས། དེ་འབདཻམ་ལས་ གནམ་གཤིས་གནས་སྤངས་ཀྱི་ མ་དངུལ་ཐབས་ལམ་འཚོལ་ཞིབ་འབད་ནི་ཚུ་ཕྱིས་ཏེ་ རྒྱུ་ཁྲིམས་སྤྲོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཡུན་བརྟན་དང་ ལངས་སྟེ་ མ་དངུལ་རྒྱུ་ཁྲིམས་སྤྲོད་ཀྱི་དང་གཅིག་ཁར་ མཁས་རིག་ཅན་གྱི་མི་རོམ་ལངས་སྟེ་བཟོ་གས་ནི་དང་ བཀྲམ་སྟེལ་འབད་ནི་ཚུ་ ལག་ཆེན་ཨིན་པས།

། རྒྱལ་གཞུང་གི་ ༦ པའི་ རེས་གཟུང་པ་སངས། སྤྱི་ཚེས་ ༥/༡༢/༢༠༢༥ ལུ།

༥ བང་ལེ་དེའུ་མི་སེར་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་ འབྲུག་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ རྒྱ་གར་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ མི་ ཡུན་མར་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ རི་ལུལ་ སྤྱི་ལྷན་དམངས་གཙོའི་སྤྱི་དབང་རིང་ལུགས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་ དེ་ལས་ ལྷོ་ལེན་རྒྱལ་བརྒྱུད་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་གི་བར་ན་ མཚོ་འགྲུལ་སྟེལ་འདྲེན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་གན་རྒྱ།

༥.༡ དེ་སྤྲོད་དང་གཞུང་གྲོས།

མི་སྡེ་དང་ལམ་སྲོལ་ཚོགས་རྒྱུད་གི་ ཁྱིམ་ཚུན་ དགའ་ས་རྒྱུང་ལག་གི་ ཆེད་བརྟེན་ཅན་གྱི་འཕུལ་མི་གིས་ གན་རྒྱ་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱ་སྤྱོད་རིམ་པ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་དང་སྟེལ་འདྲེན་ལྷན་ལག་གིས་ རྒྱན་རྒྱུའི་དོན་ལུ་ མཐའ་དབྱུད་རྒྱལ་ཡོངས་མཐའ་དོན་བརྟག་ཞིབ་ ཟེན་འབྲེལ་འཐབ་སྟེ་ཡོད་མི་དེ་ ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ སྤྱི་ཚེས་ ༥/༡༡/༢༠༢༥ ལུ་ གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་དང་སྟེལ་འདྲེན་ལྷན་ལག་ དེ་ལས་ ཚུད་དཔོན་ཡོངས་ཁྲབ་ཡིག་ཚང་དང་ རྒྱུ་ཁྲིམས་དང་ཕྱིར་ཚོད་ལྷན་ལག་ དང་ གཅིག་ཁར་ གྲོས་བསྟུན་ ཞལ་འཛོམས་གནང་ཡི་ཟེར་ལྷ་ཡི།

ཚོགས་རྒྱུད་གི་ཁྱིམ་ཚུན་གྱིས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལུ་ འཕུལ་མི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་གི་བར་ན་ གན་རྒྱ་ཟེན་བྲིས་ཅིག་ བཀྲམ་སྟེལ་འབད་ཡོད་པ་ད་ དེ་གི་ཤུལ་ལས་ འགོ་ཐོག་ལས་འབྲེད་ཚོགས་རྒྱུད་ ཞལ་འཛོམས་ཚོགས་ཡོད་པ་དང་ ཡིག་ཆ་དེ་ ལེགས་བཅོས་འབད་བའི་ཤུལ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལུ་ བེམ་སི་ཏེ་གསོན་པོའི་ཞལ་འཛོམས་ཐེངས་ ༡༩ པའི་ནང་ གན་རྒྱ་དེ་ མཐའ་དབྱུད་འབད་ཡོད་པ་ད་ དེ་གི་ཤུལ་ལས་ དངུལ་ཕྱིས་ལྷན་ལག་དང་ ཚུད་དཔོན་ཡོངས་ཁྲབ་ཡིག་ཚང་ དེ་ལས་ ༢༠༢༥ ལས་ ༢༠༢༥ གི་བར་ན་ ལྷན་

རྒྱལ་གཞུང་ཚོགས་ཡིག་ཚང་ལས་ རང་འཁོད་ཀྱི་ ཆ་འཛོག་ལེན་ཡོད་པ་དང་ གན་ཡིག་དེ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ཟླ་ ༥ པའི་ནང་ ཐའི་
ལེན་པ་ལུ་ གཞུང་འབྲེལ་དུ་ མཚན་རྟགས་བཀོད་ཅུག་ཟེར་བཤད་ཅི།

ད་ཅུང་ ཚོགས་རྒྱུང་གི་འཛིན་གིས་ གན་རྒྱ་ནང་རྒྱུད་པའི་ དོན་ཚན་ ༡༥ ཡོད་མིའི་ཐད་ལུ་གསལ་ལུ་སྤྲོད་ཏེ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ལུ་རྒྱ་
འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ འཕུས་མི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་གིས་ མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལས་ ཚོང་ལུ་ལག་ལེན་གྱི་ བྱ་རིམ་ཅིག་ བཟོ་འོང་
ཟེར་ གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་པ་ད་ ད་ལྟོ་ ལས་ལུ་གསལ་འདི་གི་ཐོག་ལུ་ ལཱ་འབད་བའི་བསྐྱེད་འདུག་ཟེར་བཤད་ཅི།

འཕུས་མི་རྒྱ་གིས་ གོས་བསྐྱེད་འབད་བའི་སྐབས་ མཉམ་འབྲེལ་གྱི་གཞིར་སྤོངས་ཚོགས་རྒྱུང་དང་ མཚོ་མཐའ་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་ལུ་
ལེ་པན་ འབྲེལ་གི་ཕྱིར་ཚོང་ལུ་ ཐོ་ཕོག་མི་ ཚོང་འབྲེལ་དང་ བརྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་གཞིར་ལེན་ དེ་ལས་ མཚོ་གྲུའི་དབང་འཛིན་རྒྱ་
ལུ་གསལ་བཤད་ཅི་ དེ་ལས་ ཚོང་ཚོགས་སེལ་ཐབས་ཀྱི་ གན་ཡིག་རྒྱ་གི་སྐོར་ལས་ དེ་བཟུང་དོགས་པ་རྒྱ་
བཀོད་ཅི།

༡༢ པའི་ཚོགས་ཐེངས་ ༡༢ པའི་ཚོགས་སྤྱི་ཚོགས་ ༡༢/༡༢/༢༠༢༥ ལུ།

༤.༢ ཆ་འཛོག་།

བར་ལ་དེ་གི་མི་སེར་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་ འབྲེལ་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ རྒྱ་གར་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ མི་ ཡུན་མར་སྤྱི་མཐུན་
རྒྱལ་ཁབ་ ཉེ་ལུ་ སྤྱི་ལྷན་དམངས་གཙོའི་སྤྱི་དབང་རིང་ལུགས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་ དེ་ལས་ ཐའི་ལེན་པ་རྒྱལ་བརྒྱུད་རྒྱལ་
ཁབ་རྒྱ་གི་བར་ན་ མཚོ་འབྲེལ་སྤྱི་ལུ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་གན་རྒྱ་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཐེངས་ ༣༦ པའི་
བཞུགས་ཐེངས་ ༡༢ པའི་ནང་ ཆེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཕུས་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་སྟེ་ ཅུ་ཁྲི་མས་ཆེན་མོའི་ ཅུ་ཚན་ ༡༢(༤) ལུ་
དུ་ མི་དབང་མངའ་བའ་དག་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་སར་ བཀའ་གྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་སྤྲོད་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཚོད་གྲུབ།

༡༣ པའི་ཚོགས་ཐེངས་ ༡༣ པའི་ཚོགས་སྤྱི་ཚོགས་ ༡༣/༡༢/༢༠༢༥ ལུ།

༦ དཔལ་འབྱོར་ལས་སྡེ་གཙོ་ཅན་དག་པ་ཅིག་གི་ བསྐྱར་ཞིབ་སྐྱོད་ལུ།

༦.༡ དོ་སྤྱོད་དང་གསུང་གོས།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཐེངས་ ༡༣ པའི་ནང་ ཚོང་ལས་ཡར་འཕེལ་གྱི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཁྲི་འཛིན་ ལྷན་ལུ་
གྱི་འཕུས་མི་ ལུ་ཚོགས་རབ་བརྟན་གྱིས་ དཔལ་འབྱོར་ལས་སྡེ་གཙོ་ཅན་དག་པ་ཅིག་གི་བསྐྱར་ཞིབ་སྐྱོད་ལུ་ དོ་སྤྱོད་གསལ་ལུ་
སྤྲོད་གནང་ཡོད་པ་ཨིན།

དེ་གི་སྐབས་ འདས་པའི་ལོ་གསུམ་དེ་ཅིག་གི་རིང་ལུ་ རྟེན་ཡམས་ཀོ་བེད་-༡༩ ལས་བརྟན་ འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་
དམིགས་བསལ་དུ་ ཞབས་ཁྲོག་དང་བཟོ་གྲུ་ཁང་ དེ་ལས་ ལྷིང་ཚོང་འཐབ་མི་རྒྱ་ལུ་ འབྲེལ་སྤྱི་ཚོགས་ཐེངས་ཐོག་མའི་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་

ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་བཟོ་ཞི་དང་ ལྷན་ཞེན་ཚུ་སྤྲུག་གི་བཅོན་ཐབས་ལུ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་པོ་མེ་མཚོ་གཡིས་ དགོ་ལེགས་སྤྲུག་དན་ཤེས་ཁོམ་ཚོགས་ཀྱི་ དཔལ་འབྱོར་ཡུན་རིང་གི་ཐབས་བྱུས་གསལ་བསྐྱབས་གནང་མི་དང་ གཞུང་གིས་ དུས་རབས་ ༢༡ པའི་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་སྟོན་གསལ་སྟོན་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ དམིགས་བསལ་གྱི་ ཚོགས་ཚུང་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཡོད་པ་སྟེ་གསུངས་ཡོད་པ་ཨིན།

འདི་བརྒྱམ་སྟེར་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ལས་སྡེ་ལེ་ག་ཡོད་པའི་ནང་ལས་ ལས་སྡེ་གཙོ་བོ་གསུམ་ ཕྱིར་ཚོང་དང་བཟོ་བྱ་ དེ་ལས་ སྤྱི་ཚོང་དང་སིལ་ཚོང་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ རྣམ་འཁོད་ཐོན་སྐྱེད་ཡོངས་འབོར་ལུ་ བརྒྱ་ཆ་ ༣༢.༣ དེ་ཅིག་ལྷན་ཐབས་འབད་མ་ ལས་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ ལས་སྡེ་གསུམ་ལུ་ གཙོ་རིམ་བརྒྱུར་སྟེ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་བཅས་ ལས་སྡེ་ཁག་ གསུམ་ཚུ་ནང་ བོ་སྐབས་དང་གཤོང་ལེན་ཚུ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ བྲོས་འདེབས་སྤུལ་ནིའི་དམིགས་གཏང་དང་ ཞིབ་འཇུག་གི་ ཐབས་ལམ་ དེ་ལས་ ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ལུ་ཕན་གོ་གསལ་འབད་ཡོད་པའི་ གནས་སྤྱད་དང་གཤོང་ལེན་ དེ་ ལས་ མ་འོངས་པའི་མཉུན་ལམ་དང་ བྲོས་འདེབས་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ ཚོགས་ལུ་འོན་ཏེ་ཚོང་མ་སྟེ་གསུངས་གནང་ཡི།

འདི་གི་ལུལ་ལས་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ སྤུལ་འབྲས་གཙོ་བོ་ཚུ་ གསལ་སྟོན་འབད་མིའི་ནང་ འབྲུག་གི་ཕྱིར་ཚོང་ལས་སྡེ་ དེ་ ཅུས་དུམ་གྱི་ལུ་བརྟེན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་རྒྱ་ཆེ་ཚུ་ནང་ ཅུས་དང་མ་འོ་མས་ཚུ་ རྒྱུན་སྡོད་འཐབ་ནི་ ལུ་ གཤོང་ལེན་སྟོན་སྟེར་ རྒྱུར་སྟེ་ཡོད་ཟེར་ཨིན་པ་ད་ དེ་ཡང་ ལས་འགྲུལ་བཀག་དམ་དང་ སུ་མི་རྒྱའི་འབྲུས་ དེ་ལས་ ཚོང་འབྲེལ་ འཐབ་ནི་ལུ་ གཤོང་ལེན་སྟོན་སྟེར་ རྒྱུར་སྟེ་ཡོད་ཟེར་ཨིན་པས། དེ་མ་ཚད་ ཐོན་སྐྱེད་དང་བཟོ་བྱ་འབྲུལ་ཁང་ཚུ་ནང་ ཅུས་དང་ འབྲུལ་རིག་རྩེད་མ་ རྫོགས་ལུགས་བཀའ་སྟེལ་ཚུ་ཉན་ཉན་མེད་པར་ མ་འོ་སྐབ་འབད་ནི་དང་ རྫོགས་ལུགས་ཀྱི་ བོང་ཚད་གཅིག་ མཚུངས་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ དེ་ལས་ བཟོ་སྐྱོན་ལས་སྡེ་ཚུ་ནང་ གཞི་རྟེན་མཐུན་ཉེན་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་མེད་པ་ལས་ དཀའ་ངལ་ཚུ་ རྒྱུར་སྟེ་ཡོད་ཟེར་ཨིན་པས། འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོང་དང་སིལ་ཚོང་གི་སྟེ་ཚན་འདི་ ད་ལྟོ་ཡང་ རྣམ་འཁོར་གོ་བཟོ་བྱ་-༡༩ འི་ བྱམ་ཕོག་མི་ ལས་སྐྱར་གསོ་འབད་བའི་བསྐྱར་ར་ཡོད་པ་ལས་ ཅ་དམ་ཁལ་ཚུ་བཏབ་ནི་ལུ་ ཡུན་འགྲུངས་ལུས་དོ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ མཐུན་ཉེན་ཚུ་ ལངས་སྟེ་མེད་མི་དང་ དམིགས་བསལ་དུ་ རྣམ་འཁོར་ཚོང་ལས་དང་བཟོ་བྱ་ཚུང་བ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་ མཐུན་ཉེན་ཚུ་ ཚད་གཅིག་ལས་མེད་པ་ཨིན་པས།

འདི་བརྒྱམ་མའི་ གཤོང་ལེན་ཚུ་སེལ་ཐབས་ལུ་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ བྲོས་འདེབས་སྤུལ་མིའི་གྲུལ་ལས་ གཅིག་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ ཐབས་ལམ་གཞན་ཚུ་ བརྟུག་ཞིབ་འབད་ནི་དང་ སུ་མི་རྒྱའི་འབྲུས་ཀྱི་གནད་དོན་ཚུ་ སེལ་ཐབས་འབད་ནི་དང་ རྒྱ་གཞུང་དང་གཅིག་ ཁར་ ཕན་ཚུན་དོས་ལེན་གན་ཡིག་ཚུ་ མཚོ་གསལ་དུགས་བཟོ་ནི་དང་ བཟོ་བྱའི་མཐུན་ཉེན་ཚུ་ ཡར་དཀའ་གཏང་ནི་ རྫོགས་མེའི་ཁལ་གྱི་ གནད་དོན་ཚུ་ སེལ་ཐབས་འབད་ནི་དང་ གཅིག་བསྐྱོམ་ཞིབ་དབུད་སྟོར་འི་ ICP མཐུན་ཉེན་ཚུ་སྤྱི་བཟོ་བྱེད་ དེ་ལས་ མོ་ནམ་ ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་སྟེན་ཚུ་ རྒྱ་སྤྱི་དང་འབད་ནི་འདི་ཨིན་པས།

འདི་གི་ཤུལ་ལས་ར་ ཚོགས་ཁང་གི་འཇུག་མི་ ༡༢ དེ་ཅིག་གིས་ གནད་དོན་འདི་ལག་ཆེ་བ་ལུ་གཟུགས་ཏེ་ ཐུགས་ཀྱི་ཚ་གྲུང་
བཞེས་ཏེ་ སྤྱིར་བཏང་གི་ཐུགས་འཆར་དང་ དེ་བ་ཚུ་བཀོད་བའི་སྐབས་ ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ འོས་འབབ་དང་བསྐྱུན་
དོགས་སེལ་ཚུ་ཁ་གསལ་སྟེ་མཛད་གནང་ཡི། སྤྱི་ཚུ་འདི་གུ་ འཕྲོ་མཐུན་གསུང་གོས་འདི་ དེས་གཟུང་མིག་དམར་ལུ་ གནད་ནི་
ཨིན་པས།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱིའི་བཞུགས་འཇུག་ ༤ པའི་ནང་ དཔལ་འབྱོར་ལས་སྡེ་གཙོ་ཅན་དག་པ་ཅིག་གི་བསྐྱར་ཞིབ་སྒྲུབ་ཞུ་གུ་ གསུང་
གོས་འཕྲོ་མཐུན་གནང་མི་ནང་ སྤྱི་ཚུ་འདི་དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞེན་དུ་ གསུང་གོས་ཞིབ་ཞིབ་སྟེ་གནང་པའི་སྐབས་ ཚོགས་ཁང་གི་འཇུག་
མི་ཚུ་གིས་ བན་འདེབས་ཆེ་བའི་ཐུགས་འཆར་དང་ དེ་བ་ཚུ་བཀོད་བའི་ཤུལ་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཐུལ་མི་ དོན་ཚན་དང་གོས་འདེབས་
ཚུ་གུ་ དུས་ལྟན་རིང་མོ་སྟེ་གོས་བསྐྱར་གནང་བའི་ཤུལ་ལུ་ དོན་ཚན་དང་གོས་འདེབས་མང་ཤོས་ཅིག་ར་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་
རྒྱབ་སྐྱོར་མཛད་དེ་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཡོད་དུང་ དོན་ཚན་ ༣ པ། ཚོགས་ཚུང་གི་མཐོང་སྣང་ ཤེས་རྟོགས་དང་གདོང་ལེན་གྱི་འོག་ལུ་
༣.༡ རྒྱུར་ཚོང་ལས་སྡེ་ དེ་ལས་ གོས་འདེབས་ ༤ པ། ༤ པ་དང་ ༧ པ་འདི་ ཁ་སྐོང་ ཞུན་དག་དང་དག་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ནང་
འཁོད་ཞལ་འཛོམས་ནང་ཐུལ་ཡོད་པ་ད་ གོས་འདེབས་ ༡༠ པ། ༡༡ པ་དང་ ༡༢ པ་འདི་ མཉམ་སྡེའམ་འབབ་དགོ་པའི་ཞུབ་ཐུལ་མི་
དང་བསྐྱུན་ གོས་འབུལ་ཐུལ་མི་འཇུག་མི་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ གོས་བསྐྱུན་མཛད་དེ་ མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་དོན་ལུ་ གྲ་སྒྲིག་མཛད་དེ་ སྤྱི་
ཚོས་ ༢༥/༡༢/༢༠༢༥ ལུ་ སྤྱི་ཚུ་འདི་དང་གཅིག་ཁར་ ཞུན་དག་དང་དག་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལུ་གཏང་མིའི་གོས་འདེབས་ཚུ་ ཆ་འཛོག་
གྲུབ་ནི་ཨིན་པས་སྟེ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ བཀའ་གནང་ཡོད་པ་ཨིན།

ོ་བཞུགས་འཇུག་ ༡༤ པ། དེས་གཟུང་པ་སངས་ སྤྱི་ཚོས་ ༢༥/༡༢/༢༠༢༥ ལུ།

༤.༢ ཆ་འཛོག་

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱིའི་ དཔལ་འབྱོར་ལས་སྡེ་གཙོ་ཅན་དག་པ་ཅིག་གི་ བསྐྱར་ཞིབ་སྒྲུབ་ཞུ་གུ་ སྤྱི་ཚོས་ ༥/༡༢/༢༠༢༥ དང་
༥/༡༢/༢༠༢༥ ལུ་ གསུང་གོས་ཞིབ་པར་དུ་གནང་སྟེ་ གོས་འདེབས་ ༡༤ པའི་མི་དེ་ ཆེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཇུག་མི་ཡོངས་ཀྱིས་
གཤམ་གསལ་ལྟར་ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཏེ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ལས་སྡེ་ཡོངས་ལུ་ དང་ལེན་མཛད་དོན་ལུ་ ཐུལ་ནི་སྟེ་ ཆ་འཛོག་
གྲུབ་ཅི།

ཚོགས་ཁང་གིས་ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཡོད་པའི་གོས་འདེབས་ཡང་།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱིའི་གིས།

མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གིས་ དཔལ་འབྱོར་སྤྱིང་སྤྱི་དང་ མ་འོངས་པ་བཅོན་ཐབས་བཟོ་ནི་ དམིགས་བསལ་གྱིས་
ན་གཞོན་ཚུ་གི་མ་འོངས་པ་བརྟན་ཏོག་ཏོ་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ དགོ་ལེགས་སུ་ག་དུན་ཤེས་ཁོམ་ཚོགས་གཞི་བཙུགས་གནང་མི་ལས་
སེམས་ཤུགས་ཐོབ་ཡོད་པ།

- མི་ཚུགས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༧ པ་ཚུན་ལུ་ དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་ ༢༢༩ དང་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༩ ཟླ་ ༧ པ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ཟླ་ ༤ པ་ཚུན་ དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་ ༤༥༤ དེ་ཅིག་ སློབ་ཤུགས་མཐོ་ཚད་ ལག་ལེན་འཐབ་མི་ཚུ་གིས་ སློབ་མེ་ལུ་ལ་སློང་ སློང་དགོས་ཐོན་ཏུག་ དེ་འབད་ཨ་ལས་ སློབ་མེ་ལུ་ལ་སློང་བཀའ་མི་དང་ སྤྱི་ཚུལ་དང་འཁྲིལ་ དང་པ་ར་ གོང་ཚད་ལེ་ ཏོག་ཏོ་ཡོད་པའི་སློབ་མེ་འདི་ ཉེ་མ་བགོ་བཀའ་འབད་ཞིན་མེ་ལས་ དེ་ལས་ གོང་ཚད་སློབ་བགོ་བཀའ་འབད་དགོ།
༩. བཀའ་སླེལ་གྱི་ཉོངས་ལས་ སློབ་མེ་མར་མབ་འབྱོམ་དང་ ཡང་ན་ འགྱུར་བ་འབྱོམ་མི་ལུ་བརྟེན་ མཁོ་མངག་འབད་མི་ འབག་ཤུགས་དང་ རོ་མ་ལག་ལེན་འཐབ་མི་གི་བར་ན་ ཏུས་ཤུགས་ཀྱི་ ལུང་འཛིན་གྱི་ ལུང་པར་ཚུ་ བདེ་སློབ་འབད་ནི་ལུ་ བརྩི་འཛོག་འབད་དགོ།
༡༠. འཛིན་ཐངས་དང་ཉེན་སྲུང་ཡར་དྲག་གཏང་ཐབས་ལུ་ དེང་སང་གི་འཕུལ་ཆས་དང་འཕུལ་རིག་ (དོས་འཛིན་འཕུལ་ཆས། མིག་ཤེལ་མར་བཤད། གཏོང་དོས་འཛིན་འཕུལ་ཆས། ཚོ་དྲོད་པར་རིས། ཚོ་དྲོད་ཚོར་འཕུར་ལ་སོགས་པ) ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ གཅིག་བསྐྱོམ་ཞིབ་དཔྱད་སློང་ (ICP) དང་ མི་ནི་ཇུ་རེའི་པོཌ་ (MDP) ཞེས་ཁྲིལ་ དེ་ལས་ ས་མཚམས་དེད་མེ་འཛིན་ས་ ཚོགས་ (LCS) ཚུ་ནང་ མཐུན་ཉེན་དང་ གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་ཚུ་ ཡར་དྲག་གཏང་དགོ།
༡༡. མི་དང་སྐུམ་འཁོར་ དེ་ལས་ ཅ་ཆས་ཚུ་ འཛིན་ཐངས་ཅན་སྟེ་ འགྲུལ་སློང་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ གཅིག་བསྐྱོམ་ཞིབ་དཔྱད་སློང་ (ICP) དང་ མི་ནི་ཇུ་རེའི་པོཌ་ (MDP) ཅང་ བཀོལ་སྤྱོད་རིམ་ལུགས་སོ་སོ་ཡོད་མི་ཚུ་ ག་ར་གཅིག་ཁར་བསྐྱོམས་དགོས།
༡༢. རྒྱལ་སྤྱིའི་ས་མཚམས་ཀྱི་ཉེ་འདབས་ལུ་ཡོད་པའི་ གཅིག་བསྐྱོམ་ཞིབ་དཔྱད་སློང་ཁག་ལ་ལུ་ཅིག་ནང་ འགྲུལ་སློང་གི་ མཐུན་ཉེན་དང་ ཉེན་རྟོག་དང་འབྲེལ་བའི་ ཉེན་ལ་ཚུ་ མར་མབ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཐབས་ལམ་གཞན་ཚུ་ འཛོལ་ཞིབ་འབད་ དགོ།
༡༣. དངུལ་འབྲེལ་ལས་སྟེ་ཚུ་ལུ་ ནང་བཟོ་ཚོང་ལས་དང་བཟོ་བྱ་རྒྱུ་བ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ སྤྱི་འགྲུལ་གྱི་དགོས་མཁོ་ཚུ་ དུམ་གྲ་རེ་ བབ་ཆ་འབད་ནི་ལུ་ སེམས་ཤུགས་བྱིན་ནི་དང་ དམིགས་བསལ་གྱིས་ ལས་འཛིན་རྒྱུ་བ་ཚུ་གི་དགོས་མཁོ་ལུ་དམིགས་ཏེ་ སྤྱོད་དམའ་བའི་སྤྱིན་འགྲུལ་བྱིན་ནིའི་དོན་ལུ་ མ་དངུལ་ཚུ་ལོགས་སུ་སྟེ་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།
༡༤. སོ་ནམ་ཐོན་སྐྱོད་ཀྱི་ཚོང་སྤྱོད་དེ་ འབྲུག་བཟའ་སྤྱོད་ལས་འཛིན་ཚད་གྱི་རིན་བསྐྱར་ས་ཁོངས་ལས་ལྷག་སྟེ་ ཚོང་འབྲེལ་ གཞན་བཏོན་དགོས་དང་ འདི་དང་གཅིག་ཁར་ ཤིང་མིན་པའི་ནགས་ཚལ་གྱི་ཐོན་སྐྱོད་ དཔེར་ན་ དབྱར་རྩུ་དགུན་འབྲུབ་ བཟུམ་ཚུ་གིས་ ཚོང་ལམ་ཡང་ཡར་དྲག་གཏང་དགོས།

༼བཞུགས་མིམ་ ༩ པ་ ༡༠ དང་ ༡༡ པ༽ དེས་གཟུང་ལྷག་པ་པ་སངས། ལྷོ་ཚོས་ ༩-༡༡/༡༢/༢༠༢༥ ཚུན་ལྷོ།

པ འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ ༼འཕྲི་སྲོལ་༽ དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༥ ཅན་མ།

པ.༡ རོ་སྤྱོད་དང་གསུང་གྲོས།

ཁྲིམས་བཟོ་ཚོགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ ༼འཕྲི་སྲོལ་༽ དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༥ ཅན་མ་འདི་
འབྲུག་ལུ་ ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ གཞི་རྟེན་གཙོ་བོ་ཅིག་ཡིན་མ་དུ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ ལྷོ་ལོ་ ༡༩༥༣ གི་ ཁྲིམས་གཞུང་ཚེན་མོ་གི་
ཚབ་སྐྱེ་ བཅུགས་ཏེ་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི། དགོངས་དོན་ཚུ་ ཁྲིམས་བསྐྱར་སྤྱོད་དང་ ཁྲིམས་ཀྱི་བྱ་རིམ་ དེ་ལས་ འབྲུག་ལུ་ ཉེས་འགེལ་
དང་ཁྲིམས་ཀྱི་ ལྷིང་བཏང་བདག་སྐྱོང་ཚུ་ ལམ་སྟོན་འབད་བའི་ ལག་ཆ་ལག་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ཡིན་པའི་ཁར་ ཁྲིམས་དེབ་གསུང་བཟོ་
མ་འབད་བའི་ཉེ་མ་ ཉེས་ཚུང་དང་ཞི་ཚུང་ ཚོང་འབྲེལ་དང་ བྱ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ ཁྲིམས་གཞུང་ཚེན་མོ་ནང་ ཚུད་ཡོད་པ་ལས་
ཁྲིམས་གཞུང་ཚེན་མོ་གི་ཁྱབ་ཁོངས་ རྒྱ་ཆེ་སྤྱོད་ལུ་ རྒྱ་ཆེ་སྤྱོད་དང་ རྒྱ་ཡོངས་སྤྱང་སྐྱོབ་ རགས་ཚུ་སྤྱང་སྐྱོབ་ དེ་ལས་ གོ་
མཚན་ལ་སོགས་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ནང་ ཁྲིམས་ལུགས་འགྲོལ་འབད་དགོཔ་ཡོད་ཟེར་བཤད་ཅི།

འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ནང་ ཁྲིམས་དོན་དང་ མི་སྤྱིའི་ཚ་གྲུང་ཚུ་ ཡར་འཕར་འགྲོ་བའི་བསྐྱར་ཡོད་མི་ཚུ་ སེལ་ཐབས་ལུ་
ལྷོ་ལོ་ ༢༠༡༡ དང་ ༢༠༢༡ ལུ་ འཕྲི་སྲོལ་འབད་ཐོག་ལས་ བསྐྱར་བཅོས་སྦྲོམ་སྦྲེར་འབད་ཡོད་པ་དུ་ ༢༠༡༡ ལོའི་ བཅའ་ཁྲིམས་
བསྐྱར་བཅོས་ནང་ ཁྲིམས་དོན་གྱི་ དེས་ཚོག་ཚུ་ ལེགས་བཅོས་འབད་ནི་དང་ ཉེས་ཚུང་གི་དགོངས་དོན་ལུ་ཅིག་ ལྷིང་སྤྱི་བཟོ་ནི་
ལུ་ གཙོ་བོར་བཏོན་ཡོད་པའི་ཁར་ ལྷོ་ལོ་ ༡༢ ལས་དམའ་བའི་ཨ་ལུ་ཚུ་ ཉེས་ཅན་གྱི་འགན་འཁྲི་བཀའ་མི་བཏུབ་ཟེར་ གསལ་
ཏོག་ཏོ་སྤྱོད་ཡོད་པ་མ་ཚང་ འདོད་སྤྱོད་གི་ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་ ལམ་སྟོན་དམ་འཇགས་སྤྱོད་ འགོ་བཅུགས་ཡོད་པ་ཡིན་ཅུང་ ར་གཞོན་
ཚུ་གི་བར་ནའི་མཐུན་ལམ་ལུ་ ཐོ་སོག་ཏེ་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི།

ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷག་གཅིག་གི་ལུལ་ལས་ ལྷོ་ལོ་ ༢༠༢༡ གི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ དམིགས་བསལ་གྱིས་ འགོ་བའི་དབང་ཆ་གི་ནང་ ཡར་
རྒྱས་འགྲོ་བའི་འགྲུར་བ་དང་འཁྲིལ་ ཐོ་མོ་འདྲ་མཉམ་གྱི་མཐུན་ལམ་འདི་ རང་བཞིན་མིན་པའི་འདོད་སྤྱོད་ཟེར་ མིང་གི་དེས་ཚོག་
ནང་ལས་ མཚན་མ་གཅིག་པའི་མཐུན་ལམ་འདི་ ཉེས་ཚུང་གི་ཁྲིམས་མེད་པ་བཟོ་སྟེ་ མི་ནག་ཚོང་གི་དེས་ཚོག་འདི་ འཛེམ་སྤྱིང་གི་
གནས་ཚད་དང་བསྟུན་ཏེ་ ལཱ་འབད་བཅུག་ནི་དང་ གཞུགས་ཀྱི་དབང་པོ་ཚུ་ ཚོང་འབྲེལ་འཐབ་ནི་ དེ་ལས་ དཔལ་འགྲོར་གྱི་བྱ་རན་
ཚུ་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཐོག་ལས་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ཚོག་ཐམ་སྤྱོད་ནི་ཚུ་བསལ་ཡོད་པའི་ཁར་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ཚུ་གིས་
འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་རིམ་འགྲུར་དང་ ལམ་སྟོན་གྱི་བརྗེ་མཐོང་ཚུ་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚད་དང་ འདྲ་མཉམ་
བཟོ་སྟེ་ གསལ་སྟོན་འབད་ཚུགས་ཟེར་བཤད་ཅི།

ད་ལྟོ་ཡོད་པའི་འཕྲི་སྲོལ་འདི་ཡང་ འབྲུག་ལུ་ ཉེས་ཚུང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་ བར་ཆད་རྒྱབ་སྐྱོད་ཡོད་མི་ གནད་
དོན་ལུན་རིང་མོ་སྤྱོད་མི་ཚུ་ སེལ་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ་ཡིན་མ་དུ་ ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་འདི་ ལྷོ་ལོ་ ༢༠༠༩ ལུ་ བརྗེ་ཡོད་པ་

ཡིན་ཅུང་ གོས་འཆར་བཀོད་མི་ བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ དེང་སང་གི་དུས་མཐུན་བཟོ་ནི་རྒྱུ་ཅིག་མེན་པར་ ཉེས་ཅན་ གྱི་སྲོད་ལམ་བཀག་གཟབས་ལུ་ འགན་ཁུར་ཡང་ སྲིད་སྲི་བཟོ་ནི་ལུ་ དམིགས་གཏད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ཞུ་བའི་ཁར་ ཁྲིམས་བཟོ་ ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགལ་ཁྲིམས་དེབ་དེ་ སློབ་གཏད་ཅན་དང་ ལུས་ཞབས་ཅན་གྱི་ ཁྲིམས་དོན་གཞི་བཀོད་ཅིག་སྡེ་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་ར་ བྱུ་ཞུ་དགོས་དང་ ཉེས་ཚུད་ཀྱི་ ཉེས་ཁྲིམས་ཚད་སྲོལ་སྲིད་ཀྱི་ གཞི་རྩ་ཐོག་ལས་ དང་བདེན་དེས་གཏན་བཟོ་དགོས་ སྡེ་ དོས་ལེན་འབདམ་ཡིན་ཟེར་ཞུ་ཡི།

༧.༢ དཔྱད་ཡིག་ཆ་འཛོགས།

ཚོགས་ཁང་གིས་ སྤྱི་ཚེས་ ༢༥/༡༢/༢༠༢༥ ལུ་ ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ བསྐྱར་ཞེབ་འབད་ཡོད་པའི་ དོན་ཚན་ ༩ ལུ་ དོན་ཚན་རེ་རེ་སྡེ་ ཆ་འཛོགས་གནད་མ་དུ་ བྱུག་ཡར་མེད་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛོགས་སྲུབ་ཡོད་ཅུང་ དཔྱད་ཡིག་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ཆ་འཛོགས་སྲུབ་པའི་ནམ་དུས་ ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འབྲུག་མི་ ༡༡ གིས་ དགོ་ཟེར་ ཚོགས་རྒྱན་བཅུགས་ཡོད་པ་ད་ ༡ གྱིས་ མི་དགོ་ དེ་ལས་ ༩ གིས་ འཛེམས་ བཞུགས་པ་ལས་ དཔྱད་ཡིག་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ནང་ ཆ་འཛོགས་སྲུབ་མ་ཚུགས།

༼བཞུགས་མིས་ ༡༢ པ། དེས་གཟའ་མིག་དམར། སྤྱི་ཚེས་ ༢༢/༡༢/༢༠༢༥ ལུ༽

༤ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཐའེ་ལེན་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བར་ནིའི་ཚོང་སྐྱར་དགོངས་ཡངས་གན་འཛིན།

༤.༡ དོ་སློད་དང་གསུང་གོས།

དཔལ་འབྱོར་ལས་དོན་ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ ཐའེ་ལེན་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་དང་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གི་ ༡༩༩༩ ལས་ མཐུན་ལམ་ཉེད་སྐྱེལ་དམ་ཟབ་བཟོ་ནི་འགོ་བཅུགས་ཞེན་ལས་ ༢༠༠༥ ལུ་ ཚིངས་ཡིག་མཚན་རྟགས་བཀོད་པའི་ཤུལ་ལས་ མཐུན་ལམ་དམ་ཟབ་སྡེ་གནས་སྟེ་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི། དེ་གུར་ ༢༠༡༢ ལས་ སྤྱིར་བཏང་དགོངས་ཡངས་ཟེར་མེན་པར་ གདམ་ཁག་ ཅན་གྱི་ དགོངས་ཡངས་བཟུམ་ཅིག་སྡེ་ འབྲུལ་རིག་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ ཚིངས་ཡིག་ཟེར་ Technical and Economic cooperation མཚན་རྟགས་བཀོད་ཞུག་ཟེར་ཞུ་ཡི། འདི་གིས་ བྱུ་ཚད་དང་རྒྱ་ཚད་ སྲོམ་མེད་པ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོང་ལམ་ འདི་ མཚན་དོ་བཟུམ་སྡེ་ འགྲོ་མ་ཚུགས་པ་ལས་ ཡངས་པའི་ལོ་རོ་དག་པ་ཅིག་གི་ཉེ་མ་ དབྱེ་ཞིབ་ཅིག་མཛད་པ་ད་ ཚོང་འབྲེལ་ ལེགས་ཤོམ་འགྲོ་ནི་འོས་འབབ་གཟིགས་ཏེ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལྷ་ ༥ པའི་ཚེས་ ༡ ལུ་ ཐའེ་ལེན་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ Bangkok མཚན་ རྟགས་བཀོད་དེ་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཐེངས་ ༥ པའི་ནང་ གསུང་གོས་གནད་སྟེ་ རྩ་ ཁྲིམས་ཚེན་མའི་རྩ་ཚན་ ༡༢ (༥) ད་དང་འབྲེལ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ བཏང་ཡོད་མི་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲེལ་ ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་གོས་བསྐྱར་ཐོག་ལས་ གན་འཛིན་གྱི་རྩ་ཚན་གཅིག་ཕྱིར་དབྱུང་འབད་དེ་ གསུང་གོས་ཀྱི་དོན་ལུ་བཅུགས་པ་ཡིན་ ཟེར་ཞུ་ཡི།

གན་འཛིན་གྲར་ མཚན་རྟགས་བཀོད་དགོ་པའི་ཁུངས་ཡང་ ༢༠༢༠ གི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྐབས་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ ཉང་འབྲེན་ འདི་ ཐེངས་འབྲུམ་ ༢.༥ དང་ སྤྱིར་ཚོང་འབད་བ་ཅིན་ མ་ཡང་ ༤༦ ལས་མེད་པ་ལས་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ ཚོང་འབྲེལ་ ལུ་ ལེ་མན་སློམ་སླེར་འོང་ནི་ཨིན་པའི་ཁར་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ ཚོང་འབྲེལ་འཐབ་ས་རོམ་ རྒྱ་གར་གཞུང་དང་ Bangladesh, Nepal དང་ SAARC ལུང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་དང་ཨིན་མ་ལས་ Thailand དང་ སྤྱིར་ཚོང་འཐབ་ད་ ཨང་ ༣ པ་ནང་ཨིན་མ་མ་ཚོད་ ཉང་འབྲེན་གྱི་གནས་ལེན་འདི་ ཨང་ ༤ པ་ནང་ཨིན་མ་ལས་ ཁུལ་ཡང་ཆགས་ཚུ་ Thailand རྒྱལ་ཁབ་ནང་ སྤྱིར་ཚོང་འཐབ་ད་ ལེ་མན་སློམ་ བྱུང་མ་ཚུགས་པ་ལས་ གན་འཛིན་འདི་ མཚན་རྟགས་སྤྱོད་དགོ་པའི་ རྒྱ་མཚན་ དེ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཨིན་ཟེར་ཞུ་ཡི།

གན་འཛིན་ནང་ ཟུ་ཚན་ ༣ པའི་ དབྱེ་ཁག་ ༣.༢ པ་ རྒྱབ་ཚད་ནང་ ཀྱི་ཨིན་མ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལས་འོངམ་ད་ དགོ་ ལེགས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་མཛོམས་ལུ་ཡང་ གཅིག་མཚུངས་སྟེ་ཁྱབ་དགོས་སྟེ་ སྤྱི་ཚེས་ ༡༥/༡༢/༢༠༢༥ ལུ་ Thailand གི་ ཚོང་འབྲེལ་ མོན་པོ་དང་ འབྲུག་གི་བརྩོ་ལྷོ་ཚོང་ལས་དང་ལཱ་གཡོག་མོན་པོ་གིས་ གན་འཛིན་འདི་ ལོག་ མཚན་རྟགས་བཀོད་དེ་ཡོལ་ཡོད་པའི་ ཡིག་ཆ་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤེའི་ཚོགས་ཁང་ནང་ ཆེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འབྲུག་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ ཕུལ་མ་ཨིན་ཟེར་ཞུ་ཡི།

༧ བཞུགས་ལེན་ ༡༦ པ། དེས་གཟུང་སྟུག་པ། སྤྱི་ཚེས་ ༢༣/༡༢/༢༠༢༥ ལུ།

༤.༢ ཆ་འཛོགས།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དང་ ཐའི་ལེན་པ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བར་ན་འི་ ཚོང་ས་སྤྱོད་དགོངས་ཡངས་གན་འཛིན་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤེའི་ ཚོགས་ཐེངས་ ༣༦ པའི་ བཞུགས་ལེན་ ༡༦ པའི་ནང་ ཆེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འབྲུག་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ ཆ་འཛོགས་ལུགས་སྟེ་ ཕ་ཁྲིམས་ཚེན་ མོའི་ ཟུ་ཚན་ ༡༣(༦) ལྟར་མི་དབང་མངའ་བདག་པོ་ཆེའི་ཞབས་མར་ བཀའ་གོལ་གྱི་དོན་ལུ་ཕུལ་ནི་སྟེ་གོས་ཚོད་ལུགས།

༧ བཞུགས་ལེན་ ༡༢ པ། དེས་གཟུང་སྟུག་པ། སྤྱི་ཚེས་ ༡༢/༡༢/༢༠༢༥ ལུ།

༤ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དང་ གསོ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱར་ཞིབ་སྟུན་ཞུ།

༤.༡ རོ་སྟོན་དང་གསུང་གོས།

དཔལ་འབྱོར་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལུ་ དེང་སང་གི་གསོ་བའི་ཞབས་ཏོག་ལམ་ལུགས་འདི་ ལྷན་ ཁང་གཉིས་དང་ ལྷན་པ་གཉིས་ དེ་ལས་ ལྷན་གཡོག་པ་གཉིས་ལས་བརྒྱལ་མེད་པ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ ལོ་ལྟེའི་འཆར་གཞི་འགོ་ དང་པ་དང་ དུས་མཉམ་སྟེ་ འགོ་བཙུགས་པའི་ལུལ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྦྱོར་གྱི་གོང་འཕེལ་གྱི་ལྷ་བ་གིས་ ལམ་སྟོན་འབད་ དེ་ གསོ་བ་འདི་ གོང་འཕེལ་སྟོམ་སྟེར་ འཕྲོ་སྟེ་ཡོད་པའི་ཁར་ ༢༠༡༥ ལུ་ གསོ་བའི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ལོ་སྟོན་གོང་འཕེལ་གྱི་

དམིགས་ཡུལ་མང་ཤོས་ཅིག་ མི་སེར་གར་ལུ་ རིན་མེད་སྟོང་མ་སྟེ་ ཞབས་ཏྲོག་བྱིན་མི་ གཞི་རྟེན་གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་ལམ་
ལུགས་ལུ་ གཙོ་བོར་བསྟེན་ཐོག་ལས་ རྒྱབ་ཚུགས་ཏེ་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི།

ཇི་འཛོན་གྱིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ འབྲུ་བའི་ནད་གཞི་ལེ་ཤ་ཅིག་ར་ མཐར་འཁྲུལ་ཅན་ཅིག་སྟེ་ བཀག་འཛོན་དང་ཚད་འཛོན་འབད་
ཚུགས་ཏེ་ཡོད་རུང་ ད་སྟེ་འི་བར་ན་ཡང་ བད་ཀན་དང་ HIV ཚོད་ནད་ དེ་ལས་ dengue ལ་སོགས་པའི་ ནད་གཞི་ཚུ་གི་ གདོང་
ལེན་འབྲུང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ཅི། རྒྱལ་ཁབ་ནང་ གསོ་བའི་ཚ་གྲུང་སྟོན་ཤོས་ཅིག་ འབྲུ་བའི་ནད་གཞི་ཚུ་ལས་ HIV དང་ བད་
ཀན་ནད་ དེ་ལས་ འབྲུ་ནི་མེད་པའི་ནད་གཞི་གསལ་པ་ཚུ་ མཚོ་གསལ་དྲགས་སྟེ་ ཡར་སེང་འཕྱོད་ཡོད་པ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་གོང་
འཕེལ་གྱི་ཕྱག་ལཱ་དང་འཐུལ་ མི་ཚེའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་ ཁྲོམ་ཚོགས་གོང་འཕེལ་གྱི་ འགྱུར་བ་འདི་གིས་ གསོ་བའི་
ལམ་ལུགས་ལུ་ གཙོ་བོར་བསྟེན་དགོས་ཐོན་དོ་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་རིན་མེད་སྟོང་པ་བྱིན་ནི་འདི་ ཡུན་བརྟན་
བརྩོན་དང་ མི་མང་གི་རེ་བ་ཡར་སེང་འཕྱོད་ཤི་ དེ་ལས་ མི་སྟོབས་མ་ལང་པའི་དཀའ་ངལ་ཚུ་ལུ་ཡང་ གདོང་ལེན་སྟོན་ཡོད་པ་ལས་
སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཐོག་ལས་བར་འཇུལ་འབད་དགོས་འདི་གལ་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ཨིན་ཟེར་ཞུ་ཡི།

ནང་འཕོད་འཐོད་སྐྱེད་ཡོངས་འབོར་ལས་ བརྒྱ་ཆ་ ༣.༥ མི་མང་གསོ་བའི་ཟད་འགྲོ་ནང་བཏང་དགོས་འཐོན་དོ་ཡོད་མི་མི་འདི་ ལྟོ་
ཨེ་གི་ཡ་ལུང་ཕྱོགས་ནང་ལུ་ མཐོ་ཤོས་ཅིག་ཨིན་པའི་ཁར་ འཛོན་གྲིང་དེའུ་ཁང་གི་གནས་སྟངས་ ༢༠༢༥ ཅན་མ་དང་འཐུལ་མང་
གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་ལུ་ ཟད་འགྲོ་བཏང་མི་འདི་ ལུང་ཕྱོགས་དང་ འོང་འབབ་བར་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་གི་གསལ་ལས་ དམའ་ཤོས་
ཅིག་ཨིན་མ་སྟེ་གསལ་ལ་བཀོད་འབད་དེ་འདུག་ཟེར་ཞུ་ཡི།

གཞན་ཡང་ ལྷན་པ་དང་མི་སྟོབས་ཀྱི་ཆ་ཚད་ཐད་ཁར་ཡང་ འཛོན་གྲིང་གསོ་བའི་ལས་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚད་དང་འཐུལ་མང་
དམའ་ཤོས་ཡོད་པ་སྟེ་གསལ་ལ་བཀོད་འབད་ཡོད་པ་ད་ གོང་གསལ་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་བྱིན་ནི་ལུ་ ལག་ཆེ་བའི་
གསོ་བའི་ལས་འོགས་པ་གི་གྲངས་ཁ་ཡང་ འོ་བསྟར་བཞེན་དུ་ མར་ཕབ་སོང་ཡོད་མི་དེ་ གསོ་བའི་ལྷན་ལག་གིས་ གསོ་བའི་
ཞབས་ཏྲོག་ལས་ཁུངས་ནང་ ལས་བྱེད་པ་ ༡༠,༠༠༠ ལས་ལྷག་སྟེ་དགོ་པའི་ ཚད་ལྷིང་བཏོན་ཡོད་པ་དང་ འོ་བསྟར་བཞེན་དུ་ གསོ་
བ་ནང་ཕྱ་ཞུ་མི་ཚུ་ དགོངས་ཞུ་འབད་མིའི་གྲངས་ཁ་ཡང་སེང་འཕྱོད་མི་ལུ་བརྟེན་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་གི་སྟུང་ཚད་ལུ་ ཐོག་ཐོག་པ་
ལས་ གནད་དོན་འདི་ཚུ་ སེལ་ནི་དང་ ཞབས་ཏྲོག་སྟོན་ཐངས་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ ལུང་ཕྱོགས་ཁུང་པར་མར་ཕབ་འབད་ནི་ དེ་ལས་
རྒྱལ་ཡོངས་གསོ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཚུ་གྲུབ་ཐབས་ཚུ་ལག་ཆེ་ལས་ བསྟར་ཞིབ་འདི་གིས་ འོ་ལྷའི་འཆར་གཞི་ ༡༣ པའི་ གཙོ་
རིམ་ཚུ་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མ་མ་ཚད་ ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཚུ་ འགྲུབ་ནི་ལུ་ཐད་ཀར་དུ་ བརྩོན་གསལ་བྱུང་འོང་
ཟེར་ཞུ་ཡི།

སྐྱེན་ལུ་དེ་གུར་ ཆེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འབྲུག་མི་ཚུ་གིས་ གྲོས་བསྟུར་རྒྱས་ཤིང་རྒྱས་པ་སྟེ་གཏང་སྟེ་ ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ཕུལ་ཡོད་པའི་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་ ཕྱི་གསལ་ལ་ནང་གསལ་འབད་དེ་ ལོ་ག་ ཆ་འཛོགས་བསལ་ལུ་ མཐའ་སྟོད་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་འབག་འོང་དགོ་པའི་ གྲོས་འཆམ་འབྲུང་ཡི།

༧ བཀའ་ཁྲིམས་ལྟེ་ ༡༦ པའི་ རེས་གཟའ་པ་སངས་། སྤྱི་ཚེས་ ༢༥/༡༢/༢༠༢༥ ལུ།

༩.༢ ཆ་འཛོགས།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ གསོ་བའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་བསྐྱར་ཞིབ་སྐྱེན་ལུ་འདི་ སྤྱི་ཚེས་ ༡༢/༡༢/༢༠༢༥, ༢༢/༡༢/༢༠༢༥ ནང་ ༢༤/༡༢/༢༠༢༥ ལུ་ གསུང་གྲོས་ཞིབ་པར་དུ་གནང་སྟེ་ གཤམ་གསལ་གྱི་གྲོས་འདེབས་ཕུལ་མི་ཚུ་ ཆེད་ བསྟོད་ན་གྱི་འབྲུག་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་ཏེ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ལས་སྡེ་ཡོངས་ལུ་ དང་ལེན་མཛུགས་དོན་ལུ་ ཕུལ་ནི་ རྟེན་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་ཅི།

འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་

རྩ་བའི་ཆེན་མོའི་ རྩ་ཚན་ ༩ པའི་ནང་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲུག་འདི་ རིན་མེད་སྟོང་མ་སྟེ་ རང་བདེན་དང་ སྤུས་ཚད་ཅན་གྱི་སློབ་ལས་ ཐོབ་དགོ་པ་སྟེ་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ལས་ འབྲུག་མི་ཚུ་གི་ བདེ་སྣྱིད་དང་གཞི་བདེ་གྱི་དོན་ལུ་ ཁག་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ཨིན་མ་སྟེ་ དོས་ལེན་ཏེ། གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲུག་ལམ་ལུགས་ནང་ མི་སྟོབས་མ་ལང་པའི་དཀའ་ངལ་དང་ དགོངས་ལུ་འགྲོ་མི་ཡང་སེང་འགྲོ་ཡོད་པའི་ གཤོང་ ལེན་སློབ་སྟེ་ར་བྱུང་དོ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ དམིགས་བསལ་གྱིས་ སྤྱོད་གཡོག་མོ་དང་ མཐུན་ཁྱེན་ཚུ་ལང་མ་སྟེ་མེད་པ་མ་ཚད་ འཛོན་ རྒྱུད་དང་བདག་སྐྱོང་གིས་ དཀའ་ངལ་ཚུ་འབྲུང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་ལས་ མཁོ་སྦྱབ་འབད་ནི་དང་ ཟད་འགོ་ཆེ་བའི་ ཕྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ བཅོས་བཏང་དགོ་པ་ཚུ་གིས་ ཚ་གྲུང་ལང་སྟེ།

དུས་རབས་ ༢༡ པའི་ནང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ མི་འཛོར་ཞིབ་རྩིས་དང་ རྟན་ཡམས་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་ དགོས་མཁོ་ཚུ་ གྲུབ་ཚུགས་པའི་ ལྷོགས་གྲུབ་དང་ ཡུན་བརྟན་སྟེ་བཞག་ཐབས་ དེ་ལས་ སྤུས་ཚད་ཅན་གྱི་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲུག་ལམ་ལུགས་ཅིག་ བཟོ་ཐབས་ལུ་ ཁྲིམས་མཐུན་ལམ་ལུགས་ལེགས་བཅོས་འབད་དགོ་པ་འདི་ཚུ་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ།

༩.༣ གཤམ་གསལ་འཁོད་ཀྱི་ གྲོས་འདེབས་དེ་ཡང་

1. རྒྱལ་ཡོངས་གསོ་བའི་སྤྱིད་བྱུས་ ༢༠༡༡ ཅན་མའི་ནང་ མི་སྟོབས་གཞི་བཀོད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་མེད་པ་ལས་ གཤམ་ཆེ་བའི་ གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་མ་ལང་པའི་ དཀའ་ངལ་ཚུ་ སེལ་མ་ཚུགས་པར་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་འབད་མ་ལས་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲུག་ ལམ་ལུགས་འདི་ དུས་རབས་ ༢༡ པའི་གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲུག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཚུ་ ལང་མ་སྟེ་མིན་འདུག། དེ་མ་ ཚད་ མི་སྟོབས་མ་ལང་པའི་དཀའ་ངལ་དང་ མཐུན་ཁྱེན་རྩིས་འགྲོ་མི་ལུ་བརྟེན་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲུག་ཚུ་ བན་རྩལ་ཅན་དང་ འདྲ་མཉམ་སྟེ་ ཕྱིན་མ་ཚུགས་པའི་ཤེས་རྟོག།

དེ་འབདཿལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གསོ་བའི་ལྷན་ཁག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་གསོ་བའི་སྲིད་བྱུས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་དེ་ དེང་སང་གི་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ཏེ་ མཐུན་སྲིག་འབད་ནི་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་གཞི་བཞོན་ཚུ་ སྲིད་སྲི་བཟོ་ཐབས་ལུ་ ཡོངས་ཚུགས་སྡེ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་མ་ཨིན། ད་རུང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་སྲོད་ནིའི་ དམིགས་གཏང་ཅན་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ བརྒྱུ་དགོ་པའི་འོས་འབབ་ བརྟམ་ཞིབ་འབད་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་མ་ཨིན།

༢. ད་ལྟོ་གསོ་བའི་ལས་ཁུངས་ནང་ མི་སྡེ་བས་འཛིན་སྲོང་འདི་ རྒྱལ་གཞུང་གི་གཞི་གཞུང་ཚོགས་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༢ དང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྲིག་གཞི་ཚུ་གིས་ ལུང་ཚེམ་སྡེ་ ལས་སྡེ་འབད་འདི་འདུག། ཨིན་རུང་ ཁྲིམས་བཟོའི་གཞི་བཞོན་འདི་གིས་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་ལས་ལུགས་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ལས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ མི་སྡེ་བས་འཆར་གཞི་བརྒྱུ་ནི་གི་ ཐབས་བྱས་ལངས་སྡེ་ མེད་པ་ཨིན། ད་རེས་ཡོད་པའི་སྲིག་གཞི་འདི་ནང་ མི་སྡེ་བས་འཆར་ཚུང་གི་ རིམ་ལེ་ཤ་ཅིག་ ཡོད་པ་ལས་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་འཛིན་སྲོང་ནང་ མཐུན་འབྲེལ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ དེ་ལས་ གཅིག་སྲིལ་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་མ་འགྲོ་བར་ཡོད་པ་ཨིན། ཆ་ཤས་འདི་ལས་བརྟེན་ཏེ་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ལུ་ གསོ་བའི་མཁས་མཚོ་ཚུ་ བརྒྱུ་གཞི་དེ་དང་ བཞག་ནི་ དེ་ལས་ གནས་སོར་གཏང་ནི་དང་ འདྲ་མཉམ་སྡེ་ བགོ་བཏགས་འབད་ནི་ཚུ་ ཐོ་ཤོག་སྡེ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་ལུ་བརྟེན་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ གསོ་བའི་མཁས་མཚོ་ག་ ༡,༥༧༤ མ་ལང་པའི་ དཀའ་ངལ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་ འདི་ནང་ལས་ ལྷན་གཞི་གསོ་ ༧༣༠ མ་ལང་པར་འདུག། ད་རུང་ གསོ་བའི་ལས་རོགས་པ་གི་གྲུངས་ཁ་འདི་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལུ་ ༤༥༠ ཡོད་མི་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལུ་ ༥༧༤ ལུ་ མར་ཐབ་འགྲོ་ཡོད་པའི་ཤེས་རྟོག།

དེ་འབདཿལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གསོ་བའི་ལྷན་ཁག་གིས་ མི་སྡེ་བས་སྲིད་བྱུས་ཚུ་ ཡུན་རིང་གི་ རྒྱལ་ཡོངས་གསོ་བའི་དམིགས་ལུ་ཚུད་དང་ མཐུན་སྲིག་འབད་དེ་ མི་སྡེ་བས་འཆར་གཞིའི་ཐབས་བྱས་ཚུ་ བཟོ་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་འཕུལ་མ་ཨིན།

༣. ད་རེས་ གསོ་བའི་ལས་སྡེ་ནང་ མཁོ་སྐྱབ་འབད་ནི་འདི་ དཔུལ་ཕྱིས་ལྷན་ཁག་གི་ མཁོ་སྐྱབ་བཅའ་ཡིག་དང་སྲིག་གཞི་ཚུ་ གིས་ འགོ་འདྲན་འཐབ་དོ་ཡོད་པ་ད་ དེ་ཚུ་ ལས་ཁུངས་ག་རའི་ནང་ གཅིག་མཚུངས་སྡེ་ ལག་ལེན་འཐབ་དེ་འདུག། འདི་ བཟུམ་གྱི་གནས་ཚུན་ཅན་གྱི་ཐབས་ལམ་འདི་གིས་ རིན་བསྐྱར་དམའ་ཤོས་གྱི་ཚད་གཞི་ལུ་གཙོ་རིམ་བསྐྱར་སྡེ་ མང་ཆེ་བ་རང་ གནས་ཚུན་དམའ་བའི་གཞི་རྟེན་མཐུན་ཁྲིན་དང་ ཅ་ཆས་ཚུ་ མཁོ་སྐྱབ་འབདཿལས་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་སྲོད་ནི་གི་ དམིགས་བསལ་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ བདེ་ཉམས་འགྲོ་མ་ཚུགས་པར་འདུག།

དེ་འབདཿལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གསོ་བའི་ལྷན་ཁག་གིས་ དཔུལ་ཕྱིས་ལྷན་ཁག་དང་ མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ལས་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་དང་འབྲེལ་བའི་ མཁོ་སྐྱབ་དང་ རང་འཁོད་སྐྱུ་ཚད་ ཚད་འཛིན་གྱི་ ཐབས་ལམ་ཚུ་ སྲིད་སྲི་བཟོ་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་མ་ཨིན།

༤. འཕུལ་རིག་གསོ་བའི་ཐབས་ཤེས་འདི་གིས་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་སྲོད་ཐངས་དང་ སྤྲུལ་ཚད་ དེ་ལས་ འཛོན་ཐངས་ཚུ་ ཡར་
དྲག་གཏང་ནི་ལུ་ ལག་ཆེ་བའི་འགན་ཁུར་འབག་པ་ཨིན། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལུ་ གསོ་བའི་སྤྱན་ལག་གིས་ གསོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་
ཚུ་ནང་ ཉན་པ་གི་བཟོ་དོན་དང་ ཐོ་བཀོད་ཚུ་ བརྗེ་སོར་འབད་ནི་འི་ མཐུན་རྐྱེན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ རྫོག་རིག་ཉན་པ་གི་བཟོ་དོན་
ལམ་ལུགས་ གཞི་བཙུགས་འབད་ཅུག། དེ་བཟུམ་གྱི་ འཕུལ་རིག་གསོ་བའི་ཐབས་ཤེས་འདི་གིས་ གསོ་བའི་མཁའ་མཚོག་
ཚུ་ལུ་ ཉན་པ་གི་བཟོ་དོན་ཚུ་ ཐོབ་ཚུགས་པ་བཟོ་ཡོད་ཅུང་ ཉན་པ་གི་གསང་བ་དང་ གནས་སྤྱད་ཉེན་སྲུང་གི་ཐད་ཁར་ ཚོགས་
ཡོད་པ་ཨིན་པས། ད་ཅུང་ འཕུལ་རིག་གསོ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཚུ་ བན་ཅུས་ཅན་གྱི་ ལག་ལེན་འབབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ རྫོག་གཏང་
ཅན་དང་ རྒྱུན་ཚད་མེད་པའི་ ཡོངས་འབྲེལ་རྒྱུད་ལམ་དགོ་པ་ཨིན། ཨིན་ཅུང་ སྤྱན་ཁང་དང་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་ལྟེ་བ་ཚུ་
ནང་ མཐུན་འབྲེལ་གྱི་གཤོང་ལེན་ཚུ་ འཕྲུལ་འཕྲུལ་གྱི་ར་ སྤྱན་ལུ་འབད་དེ་ཡོད་པ་ལས་ འཕུལ་རིག་ཐོག་ལས་ གསོ་བའི་
མཐུན་རྐྱེན་ བཟོ་དོན་ཐོག་ལས་ རྫོགས་བཟུན་འབད་ནི་དང་ བརྒྱུད་འཕྲིན་སྤྱན་བཙུགས་ཞབས་ཏྲོག་ འཕུལ་རིག་གསོ་བའི་
བཀའ་སྲོལ་ དེ་ལས་ ཐག་རིང་ས་ལས་ ཉན་པ་ལྟ་རྟོག་འབད་ནི་ཚུ་ བན་ཅུས་ཅན་གྱི་ལག་ལེན་འབབ་མ་ཚུགས་པར་ ལུས་
དོ་ཡོད་པ་ཨིན། དཔེར་ན་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ གཞི་རྟེན་སྤྱན་ཁང་ཚུ་ནང་ བརྒྱུ་ཚ་ ལྷ་རྒྱུ་ལུ་ རྒྱུ་ཚད་མེད་པར་ རྒྱུ་ཚད་མེད་པར་
ཡོངས་འབྲེལ་གྱི་ ཞབས་ཏྲོག་ཚུ་སྲོད་ཚུགས་པའི་ སྤྱན་ལུ་འབད་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

དེ་འབད་མ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྟེན་གིས་ འབྲུག་གཞུང་གིས་ འཕུལ་རིག་གསོ་བའི་ཐབས་ཤེས་འདི་གི་ རྫོག་རིག་ཉན་པ་བཟོ་
དོན་ལམ་ལུགས་ཚུ་ནང་ ཉན་པ་གི་གསང་བ་དང་གནས་སྤྱད་ཉེན་སྲུང་འབད་ནི་ དེ་ལས་ འཕུལ་རིག་གི་ཡོངས་འབྲེལ་ཚུ་
ལེགས་ཤོམ་སྲོལ་སྲོད་ནི་དོན་ལས་ ཡོངས་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུན་ལམ་ཚུ་ རྒྱུན་ཚད་མེད་པར་བཞག་ནི་ནང་ གཙོ་རིམ་བཟུང་དགོ་པ་འི་
གོ་ས་འདེབས་ལུ་འཕྲུག་ཨིན།

༥. ད་རེས་ནངས་པ་ འབྲུག་གི་གསོ་བའི་མཁའ་མཚོག་ཚུ་ བརྒྱུ་ཚ་ ༣༩ དེ་ཅིག་ ལོ་ཚད་ ༣༡ ལས་ ༤༠ གི་བར་ན་འབད་མི་
ཚུ་ཨིན་མ་ལས་ ལཱ་འབད་མི་ཚུ་ཡང་ ཅ་གཞོན་ཚུ་ཨིན་པའི་ བཟོ་མཚོན་སྟོན་མ་ཨིན། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ལུ་ སྤྱན་གཞུག་སྲོལ་
ཁང་ནང་ རྫོག་ལུགས་ ༤༤༠ འཛུལ་ཞུགས་འབད་ཡོད་ཅུང་ མང་ཤོས་ཅིག་གིས་ ཕྱི་རྒྱལ་ལུ་ ལཱ་གཞུག་གི་དོན་ལུ་ གྲ་སྤྲོད་
འབད་དོ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་བཟུམ་གྱི་ གོ་སར་རྒྱལ་པོ་གསོ་བའི་གཞུག་ལག་སྲོལ་སྲུང་ལུ་ མཐོ་རིམ་གོང་མའི་ཤེས་ཚད་ནང་
འཛུལ་ཞུགས་འབད་མི་ འདས་པའི་ལོ་ཚུ་ནང་ མར་ཕབ་འགྲོ་སྟེ་ཡོད་པ་ད་ དེ་ཡང་ མང་ཤོས་ཅིག་ར་ རྒྱལ་གཞུང་གཞི་
གཞུག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ ཡུན་རིང་སྲོལ་ལུ་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཨིན། ཅུང་འཚོ་མང་ཤོས་ཅིག་གིས་
ཕྱི་རྒྱལ་ལུ་ གོ་སྐབས་ལེགས་ཤོམ་འཚོལ་ནི་དོན་ལུ་ ཁོང་རའི་ཞབས་ཏྲོག་འགན་ཁུར་ཚུ་ རྒྱབ་པའི་ཤུལ་ལས་ དགོངས་
ཞུ་འབད་མ་ཨིན། འདི་བཟུམ་གྱི་ གནས་སྤྱད་ཉེན་སྲུང་ ཅ་གཞོན་རིག་ལུ་ཅན་ཚུ་ འབྲུང་དོ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཡུན་རིང་སྲོ་
གསོ་བའི་ཞབས་ཏྲོག་ཡུན་བརྟན་བཟོ་ནི་ལུ་ ཐོ་ཐོག་དོ་ཡོད་པའི་ཤེས་རྟོག་།

ཚད་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ལུ་ཚུ་ ཡུན་འགྲང་འབད་ལུས་དོ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་ལས་ སྤྱི་དབུས་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ སྐབས་
མ་བདེ་མ་འཐོན་དོ་ཡོད་པ་ལས་ སྤྱི་དབུས་གསོ་བའི་ཞབས་ཏོག་ཚུ་སྤྱི་ཚད་དང་ལྡན་མ་སྤྱི་ཚད་འཐོན་ནི་ལུ་ ཐོ་ཐོག་དོ་ཡོད་པའི་
ཤེས་རྟོག་།

དེ་འབད་མ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་ལོགས་ གཞུང་གིས་ འགན་འཁུལ་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་དང་ ང་བཅས་རའི་གསོ་བའི་ཞབས་
ཏོག་ལམ་ལུགས་ནང་ ལུ་སྤྱི་ཚད་འཐོན་ནི་ལས་ མར་ཕབ་གཏང་ནི་དེ་ནི་ལུ་ གཞི་བཀོད་གཅིག་གི་འོག་ལུ་ འཛིན་སྐྱོང་ལམ་
ལུགས་ལེགས་ཤོམ་ཅིག་ བཟོ་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་ལུ་ལམ་ཨིན།

༤. སྤྱི་དབུས་གསོ་བའི་ཞབས་ཏོག་སྤྱོད་ནི་ལུ་ ཞབས་ཏོག་གཏང་ལ་གཞན་ཚུ་ གྱིན་ནི་དང་ སྤྱི་ཚད་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ དེ་
ལས་ འགན་འཁུལ་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ལུ་ ལག་ཆེ་བའི་འགན་ཁུར་འབག་པ་ཨིན། ད་རིས་ ང་བཅས་རའི་གསོ་བའི་ཞབས་ཏོག་
མར་ཤོས་ཅིག་རང་ རིན་མེད་སྤྱི་དབུས་སྤྱི་ གནང་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཨིན། ཨིན་ཅུང་ སོ་གི་སྤྱི་དབུས་བཅོས་དང་ གཞུགས་ལམས་སྤྱི་དབུས་
དེ་ལས་ སྤྱི་དབུས་གསོ་བའི་རྟེན་ཞིབ་ཀྱི་ ཞབས་ཏོག་ལ་ལུ་ཅིག་ སྤྱི་དབུས་གསོ་བའི་ཞབས་ཏོག་གསོ་བའི་ལམ་ མན་
ལུས་ཅན་སྤྱི་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ཚུགས་པའི་ འོས་ཡབ་ཡོད་པ་ཨིན། འདི་གིས་ ང་བཅས་རའི་གཞུང་གི་ སྤྱི་དབུས་ཚུ་གི་
དཀའ་ངལ་སེལ་ནི་ཨིན་མ་མཚན་ རྟེན་ཚུ་ལུ་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏོག་སྤྱི་དབུས་ཚུ་ གཏང་ལ་ ལ་སྐོང་གི་ཚུ་གསལ་པ་པའི་ཤེས་
རྟོག་།

དེ་འབད་མ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་ལོགས་ གཞུང་གིས་ སྤྱི་དབུས་ཚུ་ལུ་ གཏང་ལ་ཅན་གྱི་ གསོ་བའི་ཞབས་ཏོག་ དཔེར་ན་ སོ་
གི་སྤྱི་དབུས་བཅོས་དང་ གཞུགས་ལམས་སྤྱི་དབུས་ དེ་ལས་ གཞན་མི་ སྤྱི་དབུས་གསོ་བའི་རྟེན་ཞིབ་ཀྱི་ ཞབས་ཏོག་ཚུ་ འགོ་འདྲེན་
འཐབ་ནི་འགོ་སྐབས་གནང་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་ལུ་ལམ་ཨིན།

༡༠ དྲི་བཀོད་མཚན་རིམ་གྱི་གོ་བོ་ཚོད།

༡༠.༡ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤྱི་ལོགས་ འཕམ་ལམ་ཅིག་ལར་ རྒྱ་གར་ལུ་ ལྷུང་ཚུམ་ Cyclone གི་ལྷུང་ཕོན་པའི་ རྒྱུ་རྐྱེན་འདི་
གིས་ རྒྱལ་ལབ་ཀྱི་ས་གནས་མར་ཤོས་ཅིག་ནང་ ཚོ་སོག་ལུ་བར་ཆད། ཟམ་པ་ གཞུང་ལམ་ སྤྱི་དབུས་དང་ མི་དམངས་མཐུན་རྐྱེན་
ལོ་ཐོག་དང་ས་ཞིང་ སྤོ་ལོ་དང་ ཉ་གསོ་སྐྱོང་ཚུ་ལུ་ གཞོད་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོད་པའི་ལར་ བར་བརྒྱུད་ཚུ་གིས་བཤད་མི་ནང་ ལྷུང་ཕོན་
ནི་ཨིན་པའི་ཉེན་བརྒྱུ་ དུས་ཚོད་ལ་ལུ་མ་གྱིན་མི་དང་ གཞུང་ལྷེ་བ་དང་ རྫོང་ལག་གནས་རིམ་གྱི་བར་ན་ མཉམ་འབྲེལ་འབད་ནི་
ལུ་ གཞོད་ལེན་གྱི་དེ་ལས་ མི་དམངས་ལུ་བརྒྱུ་ལོད་པའི་ལུ་ དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་མཚན་ སྤྱི་དབུས་གསོ་བའི་ལམ་སྤྱི་
སྤྱི་གི་ལུ་ མ་དངུལ་མ་ལང་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་སྤྱི་ བཤད་དོ་ཡོད་པ་དང་ འབྲུག་རྒྱལ་ལབ་འདི་ དམིགས་བསལ་གྱིས་ས་
གཞི་མ་དང་ འབྲུག་མཚོ་འབྲུག་སྤྱི་ ལྷུང་ཕོན་ནི་ དེ་ལས་ གནས་གཤིས་དང་འབྲེལ་བའི་ ཉེན་ལ་ཅན་གྱི་ས་ཁོངས་ནང་ཚུད་པ་
ལས་ དེ་ཚུ་ འབྲུག་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་འཛིན་སྐྱོང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༣ ཅན་མ་དང་ རྫོང་ལག་རྒྱུ་རྐྱེན་འཛིན་སྐྱོང་གི་འཆར་གཞི་ལམ་

སྟོན་ ༢༠༡༥ ཅན་མ་ དེ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་རྫོང་ཁག་གི་གནས་ཚད་ནང་ མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཚུ་ དུས་མཐུན་མེད་པ་
མ་ཚད་ ད་ལྟོ་ཡོད་པའི་ གཞུང་སྲིད་ལེགས་འགྲུར་དང་མ་མཐུན་སླེ་ཡོད་པ་ལས་ མི་རྗེ་ནང་སྲིད་སྲོལ་པོ་མཚོག་ལུ་ གཤམ་གསལ་
གྱི་དོ་བ་ཚུ་ལྟུ་ཡི།

༡. ལྷན་ཁག་འདི་ རྒྱུ་རྒྱ་འཛུགས་སྲིད་གི་ལྷ་སྟོན་ལེགས་འབད་མི་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ གཞུང་གིས་ད་ལྟོ་ཡོད་པའི་ རྒྱུ་རྒྱ་འཛུགས་སྲིད་
གི་གཞི་བཀོད་ སྲིད་སྲུབ་ཐོ་ནི་དང་ དོས་འཛུགས་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ གཤོད་ལེན་ཚུ་ མེལ་ཐབས་ལུ་ ཐབས་ལམ་ག་ཅི་རང་སྟོན་
དོ་ཡོད་ག།
༢. ད་མིས་གྱི་རྒྱུ་རྒྱ་འཛུགས་དང་ ཉེན་བརྒྱུ་ལེགས་ལུགས་ དེ་ལས་ གཤོད་ལེན་གྱི་ལྷ་སྟོན་ལེགས་ལུ་ མ་དདུལ་གྱི་འཐབ་ལམ་
དང་ ལམ་ལུགས་ཚུ་ ག་དེ་སླེ་ཡོད་ག་དང་ མ་འོང་པ་ལུ་ དེ་ཚུ་ག་དེ་སླེ་སྲིད་སྲུབ་ཐོ་ནི་ཨིན་ག།
༣. གཞུང་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་ ས་གནས་གྱི་དབང་འཛིན་ཚུ་གི་བར་ན་ དུས་ཚོད་ཁ་མན་ཐོག་ཅན་སྟེ་ བརྒྱུད་འབྲེལ་དང་
མཉམ་འབྲེལ་འབད་ནི་ མི་སྲེ་ཚུ་ཉམས་སྲུང་འབད་ནི་དོན་ལུ་ མི་དམངས་བརྟེན་ལམ་ལུགས་ཚུ་ ཡ་འག་ག་དེ་སླེ་བཏང་ནི་
ཨིན་ན་གི་སྟོན།

དེའི་གསུང་ལན་ལུ་ མི་རྗེ་སྟོན་པོ་མཚོག་གིས་ རྒྱུ་རྒྱ་འཛུགས་སྲིད་འགོག་དང་གཤོད་ལེན་འབད་ནི་དོན་ལུ་ དཔག་ཁག་ ༣ ལུ་
སྲིད་བཟུང་དང་ ཅ་ཆས་མ་ལོ་སྦྱབ་ཚུ་འབད་དེ་ཡོད་པ་ད་ རྒྱུ་རྒྱ་འཛུགས་བརྟེན་ ཉམས་སྲུང་ཐོར་མའི་དོན་ལུ་ འཆར་ལེའི་སྐབས་
ལུ་ རྒྱུ་རྒྱ་འཛུགས་ལུ་མ་དདུལ་མ་གཏོགས་ གསུང་སྦྱབ་འབད་ནི་ བཅོ་ཁ་བརྒྱབ་ནི་དོན་ལུ་ མ་དདུལ་ བཞག་བཞག་མེད་པ་ལས་
གཞི་རྟེན་བལྟོ་ཆས་དང་ གཞན་ཉམས་སྲུང་ཐོར་མའི་ཚུ་ རྫོང་ཁག་བརྒྱུད་དེ་ གསལ་དགོས་དང་ དེའི་ཟུང་ཕྱིས་གྱི་འདྲ་ དདུལ་
ཕྱིས་སྟོན་ཁག་ནང་གཏང་དགོས་སྟེ་ ལྷན་ཁག་གིས་ བཀའ་ཤོག་ཅིག་བཏང་ཡི་ཟེར་ཨིན་མ་ད་ དེ་ཚུ་ དདུལ་ཕྱིས་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་
དང་ ལམ་སྟོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་དགོ་ཟེར་གསུངས་གནང་ཡི།

གཞན་ཡང་ རྒྱུ་རྒྱ་འགོག་ཐང་ཁར་ ཐིམ་ཕུག་ལུ་ Earthquake Contingency Plan ཟེར་ བཟོ་ཚར་ནི་གུར་སྟོན་དེ་ཡོད་ཟེར་
ཨིན་མ་ད་ དེ་བརྒྱུ་སྟེ་ ཐིམ་ཕུག་གིས་འདི་ བཟོ་ཚར་ཞིན་མ་ལས་ རྫོང་ཁག་ཁལ་གཅིག་ནང་ལུ་ སྲིག་གཞི་ལམ་ལུགས་དང་ སྲིད་
བྱུས་ཚུ་ བཟོ་ནི་གི་འཆར་གཞི་ཡོད་པའི་ཁར་ National Emergency Operating Centre ཟེར་ ས་གནས་ལུང་བསྟན་
ཕུག་ལུ་ གཞི་བཟུགས་འབད་ནི་སྟེ་ ཆ་འཛོག་སྦྱབ་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་ དེའི་བཟོ་བཀོད་ཚུ་ཡང་ཉ་ལམ་སྲིག་ཚར་ཏེ་ཡོད་པ་ལས་ དེ་
ནང་ དེང་སང་གི་འཕུག་རིག་ལངས་སྟེ་བཟུགས་ཞིན་མ་ལས་ གནམ་གཤིས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་དང་བརྟེན་ཚུ་ དེ་འཕྲོས་
ལས་འཐོབ་ཚུགས་པའི་གོ་སྐབས་སྟོན་འབད་ཡོད་ཟེར་ལྟུ་ཡི།

ཉེན་བཅོལ་གྱི་འགྲུལ་ཡར་ལེན་འབད་ཐབས་ཡོད་དང་མེད། རྒྱུ་རྒྱུ་འཛུགས་ helicopter ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་ standard of procedure ཡོད་ག་དང་ རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་བརྟེན་ གློག་མེ་མེད་པའི་སྐབས་ solar panel གི་ཞབས་ཏྲོག་གཞན་ བེའི་འཆར་གཞི་ཡོད་དང་མེད། རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་བརྟེན་ དུལ་ཐོག་མེད་པ་བཏང་མི་ལུ་ རྒྱུ་འགྲུལ་སེལ་དེ་ཡོད་ག་མེད་ག་གི་རི་བ་ དང་དོག་པ་ཚུ་ལྟ་ཡི།

༡༡ མཚུགས་བསྐྱེད་མཛད་སྒོ།

འགྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ ཚོགས་ཐེངས་ ༣༦ པའི་དེ་གནས་ལོ་ཤིང་མོ་སྐུལ་ལོ་ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༦ ལུ་འམ་ ལྷོ་ཚེས་ ༢༠༢༢/༢༠༢༣ ལུ་ མི་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ མི་དབང་མངའ་བདག་པོ་ཚེ་མཚོག་གི་ ཞབས་བརྟེན་དང་ བཀྲིས་ སློན་ལམ་སྐུལ་ཐོག་ལས་ གོ་ལ་གནང་ཡི།

(Handwritten signature in blue ink)

(ལངས་རྒྱལ་དོན་ཅི།)
ལྷོ་འཛིན།
རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ།

Follow up Resolution

1. Good Governance Committee: Review Report on Rural Life Insurance Scheme.

1. Increase sum assured and premium

It is nearly eight years since the RLIS was last revised in July 2017. Considering the increase in the expenses of funeral rites, it is high time to enhance both the premium and sum assured. Although enhancing sum assured will have substantial financial implication on RGOB it will immensely benefit the citizens at the time of demise in the family. In view of the urgency and public's willingness to enhance their premium contribution, it is strongly recommended to increase the sum assured.

Response:

RMA acknowledges the National Council's recommendation to increase the sum assured and premium under the Rural Life Insurance Scheme (RLIS). In line with this, during the 3rd Session of the 4th Parliament, an annual budget allocation of Nu. 263 million was approved for the enhancement of sum assured and premium RLIS. To ensure its smooth and effective execution, the Ministry of Finance has been mandated to develop a comprehensive implementation plan and determine the premium structure. A technical team composed of members from relevant agencies and led by the Ministry of Finance, has been formed to review the existing RLIS framework and propose necessary revision to the scheme and premium structure. The Steering Committee has been established to guide the technical committee to address the anticipated policy-related challenges and ensure the effective resolution of the policy issues during the implementation of the Rural Life Insurance. The Steering Committee will also provide strategic guidance to the Technical

Committee, particularly on matters related to data privacy and protection given the significant work involved in managing and handling sensitive data. RMA represent both in the technical team and steering committee to collaborate and work on the above.

The review team is working to revise the current sum assured from Nu.30,000 to Nu.150,000 to provide more meaningful financial protection to bereaved families. The corresponding premium is being finalized to ensure fiscal sustainability within the allocated budget of Nu.263 million for FY2025-26.

2. Make RLIS inclusive

In alignment with Bhutan's national goal to achieve high- income GNH economy by 2034, one of the key indicators of social progress is ensuring that all Bhutanese have access to comprehensive social protection mechanisms and services.

Considering this objective and responding to growing people's concerns, it is strongly recommended that the coverage of RLIS be extended to children from the date of census registration.

Response:

RMA acknowledges the National Council's recommendation to make RLIS inclusive by extending coverage to children from the date of census registration. The technical team has included this proposal under the revise scheme framework. The revised framework will be submitted to the Cabinet for endorsement ensuring that inclusivity remains a core feature of the enhanced RLIS.

The technical team is assessing the feasibility of universal coverage under RLIS. This includes extending protection to all citizens, including children

below eight years of age, with differentiated sum assured and subsidy models based on age and income categories.

3. Differentiated subsidy approach

The existing RLIS covers all eligible population in both rural and urban areas including the premium subsidy irrespective of the income level. It is recommended to review differentiated subsidy modality, where the subsidy can be strategically reduced for those urban population who have a capacity to pay insurance premium and increasing financial support to those rural residents who are economically vulnerable.

Response:

RMA acknowledges the National Council's recommendation to review the differentiated subsidy modality under the revised RLIS. The technical team led by the Ministry of Finance is currently reviewing this proposal by carrying out simulations under various income groups. These simulations aim to assess the feasibility of introducing targeted subsidy and non- subsidy approaches, ensuring that financial support is extended equitably while enhancing the long-term sustainability of the scheme. The team is developing a means-tested subsidy framework that prioritizes economically vulnerable households. Beneficiaries will be categorized based on financial capacity (income and assets), moving beyond the current urban/rural classification. Premium contributions will be calibrated according to assessed ability to pay. While enrollment will remain mandatory, the level of government subsidy will vary, ensuring that not all premiums are fully subsidized.

The findings and recommendations from this review will be incorporated into the proposed RLIS framework for consideration and endorsement by the Cabinet.

4. Ensure fair market competition

The section 251 (b) of the Financial Services Act 2011 restricts an insurer to writing either general or life insurance business, and 251 (c) allows companies already doing business of both kinds before enforcement of this Act ("composite company") to continue provided they maintain separate book-keeping and accounting for life and non-life insurance operations. To encourage and foster private sector development through fair market competition as enshrined in the Constitution, there is a need to review the relevant provisions of the Financial Services Act.

Response:

The RMA acknowledges the Council's recommendation to promote fair market competition by allowing greater participation of composite insurance which is presently constrained by Section 251(b) of the Financial Services Act of Bhutan (FSAB) 2011. To address this, the RMA is prepared to undertake the necessary technical and procedural steps to facilitate amendments to the relevant insurance-related provisions. In doing so, we will ensure a holistic review of the FSAB 2011 to maintain consistency, coherence, and alignment with international best practices. The review will also consider the unique dynamics of Bhutan's financial sector, including market size, consumer protection, and systemic stability, so that reforms strengthen the overall resilience of the sector. The amendment of Section 251(b) of the FSAB 2011 has been submitted to the upcoming winter session of Parliament.

5. Provision of both online and off-line payment mode

Due to digital illiteracy and problem of internet connectivity across the country, rural people in particular face difficulty in using MyRICB app. RICBL is therefore, recommended to facilitate both online and off line payment options. Moreover, options be also facilitated like 'direct payment for

self' and payment for 'others'.

That way, it will facilitate ease of payment and reduce burden of premium collection on the local government authorities.

Response:

RMA acknowledges the National Council's recommendation to retain both the mobile-based premium collection system (MyRICB app) and the traditional manual payment method under the Rural Life Insurance (RLI) Scheme, which has been the prevailing practice. Maintaining both type of payment facilities is essential to ensure inclusivity and accessibility, particularly for members in rural communities where there is challenges related to low digital literacy, poor internet connectivity, or lack of access to smartphones.

This dual-payment approach not only provides flexibility but also protect participation of all eligible members, ensuring that no household is excluded from insurance coverage due to technological barriers. Regarding the option of making payments directly for oneself or on behalf of others, the RMA, in consultation with RICBL, will review and recommend appropriate features to be introduced in the future. This will help improve convenience, encourage timely premium payments, and strengthen overall efficiency in premium collection.

6. Reinstatement of Drukyul Life Insurance

Since its inception, the Drukyul Life Insurance scheme has provided immense benefits to its policy holders offering financial security and support during the times of need. However, the suspension of the policy has led to widespread confusion and concern among the policy holders. In recognition of the significant benefits that the Drukyul Life Insurance provided, it is strongly recommended to reinstate the policy.

Response:

The Drukyul Life Insurance Scheme was launched by RICBL in September 2023 as a supplementary voluntary scheme to the mandatory Rural Life Insurance Scheme (RLIS). The scheme aimed to provide citizens aged 5 years and above with enhanced financial protection by offering higher sum assured options ranging from Nu. 50,000 to Nu. 150,000, with corresponding annual premiums between Nu. 350 and Nu. 1,050.

This was designed to give rural households more flexibility and coverage over and above the mandatory RLIS (Nu. 30,000 sums assured). Under this scheme, RICBL offered financial protection with a sum assured of Nu. 100,000 at a premium of Nu. 700 per member. By April 2024, 17,710 members (3,362 families) purchased this policy, generating total premium collections of Nu. 12.40 million. However, the claim paid out by RICBL amounted to Nu. 38.40 million to 384 members resulting in a loss ratio of 309.73 percent which has exceeded the premium income by more than three times, making the scheme financially unsustainable.

An actuarial review conducted by Transvalue Consultants, Mumbai, India confirmed that the scheme's viability was undermined by the low subscription rate coupled with a disproportionately high claim ratio. Based on these findings, RICBL was advised to suspend the scheme. Accordingly, RICBL has formally intimated the RMA regarding the suspension of the Drukyul Life Insurance Scheme.

2. Social and Cultural Affairs Committee Response on Review Report on Youth and Substance Abuse

Legislative Reforms:

Urgently amend the Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Substance Abuse (Amendment) Act, in particular to enhance the penalty for

sale of inhalants and solvents to minors by individuals to address concerns on the difference between possession, substance abusers and traffickers, procedure of handling cannabis, treatment and rehabilitation. (*Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Health*)

Response:

Penalty for Sale of Inhalants and Solvents to Minors:

The issue was deliberated during the stakeholder consultation meeting held in Paro from 28–30 August. Inhalants and solvents are legally permitted substances, imported and distributed through licensed outlets. Consequently, the members emphasized implementing stricter regulations for their sale to minors should be distinguished from measures applied to other controlled substances. According to the Law Enforcement Agency, to date, cases have primarily involved substance users rather than individuals in possession of solvents or inhalants in quantities indicative of trafficking. Additionally, the quantification of Schedule VI substances presents certain technical challenges. Therefore, there is a need to enhance proactive regulatory oversight and strengthen monitoring mechanisms to ensure effective control and responsible use.

Procedure for Handling Cannabis:

The handling of cannabis continues to present certain challenges.

A common challenge arises from the differing forms and moisture content of cannabis during seizures.

Cannabis is often seized in its wet form, which weighs substantially more than its dry equivalent, potentially resulting in cases where the initial seizure exceeds the Schedule VII threshold but falls below it after drying.

To address this, a technical working group will be established to review international best practices, and any proposed recommendations will be submitted to the Competent Technical Advisory Committee of the BFDA.

Section 152 (1) of the NDPSSA (Amendment) Act 2018 stipulates that an individual shall be liable for an offence of substance abuse if he or she tests positive for any substance listed under Schedule I or II, excluding cannabis and its derivatives, provided the individual is not in possession of the substance. As currently framed, this provision exempts individuals who test positive for cannabis use without possession from being held accountable under the offence of substance abuse.

However, given the increasing prevalence of cannabis abuse in the country, there is a pressing need to reconsider and amend this section. Such an amendment would categorize cannabis use, irrespective of possession status, as an offence of substance abuse and enable the state to provide timely treatment and rehabilitation services. This approach would support a more comprehensive public health response and facilitate early intervention for affected individuals.

2.1 Urgently amend the Tobacco Control Act to address legal age, ban the sale of vapes and e-cigarettes, enhancing offences and penalties (*Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Health*)

Response:

The sale of tobacco and related products is currently prohibited under the Interim Measure 2021. There is a need to incorporate a defined legal age for the purchase and use of tobacco and other tobacco products in the Tobacco Control Act to ensure consistent regulation and protection of minors.

The global proliferation of Electronic Nicotine Delivery Systems (ENDS) and Electronic Non-Nicotine Delivery Systems (ENNDS) including vapes - e-liquid and e-cigarettes has raised significant concern among public health authorities. Originally introduced as smoking cessation aids, these products have rapidly evolved into high-nicotine consumer items with strong

appeal among youth, ambiguous long-term health consequences, and complex regulatory implications.

As of May 2025, more than 133 countries have instituted regulatory measures governing ENDS, with 42 nations implementing complete bans. Within the ASEAN region, six out of ten member states have adopted full prohibitions, while in the SAARC, countries such as India, Nepal, Sri Lanka, and the Maldives have enacted comprehensive restrictions.

Bhutan currently lacks a dedicated regulatory framework addressing ENDS and ENNDS, resulting in a policy vacuum that may compromise national tobacco control objectives. In light of these developments, there is an urgent need to establish robust regulatory measures to address the growing public health concerns associated with these products.

The current provisions on offences and penalties require a comprehensive review. There is a need to clearly define the types of offences, including first-time and repeat violations, and ensure that penalties are proportionate, progressive, and enforceable. Therefore, we plan to convene a stakeholder consultation to review the Act and the Rules and Regulation.

2.2 Review and amend related legislation including the Road Safety and Transport Act 1999 to address the issues of driving under the influence of alcohol and other illicit substances (*Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Infrastructure and Transport*)

Response:

A. Existing provisions to address driving under the influence of alcohol and illicit substances. The existing Road Safety and Transport Act 1999 (the Act) and the Road Safety and Transport Regulations 2021 (the Regulations) contain the following provisions on driving under the influence of alcohol and

illicit substances:

- A. **General duty to drive safely:** Section 17 of the Act and Section 274 of the Regulations require every driver to drive a vehicle safely, courteously, and in compliance with the Act, Rules, and Regulations.
- B. **Prohibitions on driving under the influence:** Sections 34 and 36 of the Act expressly prohibit driving under the influence of alcohol or drugs. Section 34(2) specifies a penalty of Nu. 1250 for offenders.
- C. **License cancellation:** Under Section 37 of the Act, driving licenses are subject to cancellation and disqualification from obtaining license for a minimum of six months, or such longer period as determined by the Court.
- D. **Alcohol testing:** Section 35 of the Act authorizes the use of alcohol testing devices to measure blood alcohol concentration. In keeping with the provisions of the Act, Standard Operating Procedures (SOPs) for alcohol testing have been adopted by the Bhutan Construction and Transport Authority and are enforced nationwide by the Traffic Police.
- 5) **Drug testing:** Section 454 of the Regulations provides for the use of standard drug testing kits by the Authority or the Traffic Police. SOPs for drug testing are being adopted in consultation with agencies responsible for controlling illicit substances.
- E. **Drug-free certificate:** Sections 123 and 131 of the Regulations mandate applicants for professional driving licenses and instructor certificates to submit a drug-free certificate issued by the Competent Authority.

B. Strengthening of the existing legislation

1. In order to strengthen the existing legislation, the Ministry is proposing the following immediate and long-term measures:

Immediate Actions

The Ministry is in the process of amending the Regulations. The proposed amendments include:

- A. **Compulsory drug-free certificate:** Currently, only applicants for professional driving licenses and instructor certificates are required to submit a drug-free certificate issued by the competent authority. Under the proposed amendment, drug-free certificates must be required for all applicants, including those applying for all categories of driving licenses, learner licenses, as well as for renewal.
- B. **Penalties** for driving under the influence of alcohol have been enhanced.
- C. **Permissible limit of Blood Alcohol Content changed** to 0.05g/100 ml from 0.08g/100ml. This applies only to ordinary driving license holders with three years of experience. There is no tolerance for other driving license holders, including learner license holders.
- D. **Referral of drug-related cases to Royal Bhutan Police:** Cases involving the use of illicit substances shall be referred to the Royal Bhutan Police for appropriate legal action.
- E. **Compulsory safety program:** Offenders must undergo a safety program aimed at behavioral improvement and submit a certificate to reinstate their driving license.

Enhanced demerits: Currently, demerit points are nullified after six months. Under the proposed amendment, demerit points will be nullified only after five years, subject to behavioral change.

2. Long-term Action Plan

The Ministry is currently proposing a Bill to consolidate the Road Act and the RSTA Act in line with the Civil Service Reform Act. This comprehensive

legislation will harmonize inconsistencies, close existing gaps, and incorporate additional provisions in consultation with relevant agencies.

C. Implementation Challenges

Some of the challenges faced while implementing are:

1. Inadequate testing devices and laboratories;
2. No dedicated agency to conduct drug tests; and
3. Shortage of transport officers and inspectors.

Despite these constraints, the Ministry and BCTA remain committed to ensure that no driver drives a vehicle under the influence of alcohol or illicit substances.

Response:

The Ministry of Health proposes lowering the legal Blood Alcohol Concentration (BAC) limit for drivers from 0.08% to 0.05%, aligning with World Health Organization (WHO) recommendations and international best practices. Extensive global evidence consistently demonstrates that such a reduction significantly improves road safety by decreasing traffic injuries and fatalities. Numerous countries, including Australia, France, Germany, Japan, and South Korea, have successfully implemented lower BAC limits (0.05% or even stricter) and reported substantial reductions in alcohol-related crashes and deaths, with some experiencing drops of 18% to 50%.

Reducing the BAC limit to 0.05% is a proven public health intervention. Research indicates that drivers with a BAC of 0.05% are at least twice as likely to be involved in a crash compared to sober drivers, and this risk increases with higher BAC levels. Implementing this change will enhance road safety, reduce alcohol-related harm, alleviate the burden on healthcare systems, and protect lives, particularly among the productive population. This policy change, coupled with strong enforcement and inter-ministerial collaboration,

promises lasting benefits for individuals, families, and the nation.

3. Expansion of National Drug Task Force Mandate

3.1 Broaden the scope of the National Drug Task Force to include gateway substances such as alcohol and tobacco under the campaign "Towards a Drug Free Bhutan - Healthy Minds, Strong Nation."
(Office of the Prime Minister and Cabinet)

Response:

The National Drug Task Force was formed under the Royal Command, converting the National Covid-19 taskforce as the National Drug Task Force. The focus and mandate for the Task Force has been commanded clearly as drugs and substances other than drugs will not be under the purview of the National Drug Task Force.

4. Strengthen Inter-Agency Coordination and Enforcement

4.1 Address lapses in coordination and enforcement among parent Ministries. *(Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Industry Commerce and Employment, Ministry of Health, Royal Bhutan Police and Ministry of Home Affairs)*

Response:

The RBP acknowledges the concerns raised regarding inter-agency coordination, particularly in enforcement, information sharing, and alignment with national priorities. A number of gaps and challenges have been identified, including:

- Inadequate coordination and shared understanding among agencies within the criminal justice system.
- Ambiguities in certain provisions of the NDPSSA Act 2018.
- Absence of critical legal provisions in the Act, such as clauses on

aiding and abetting, failure to report, solicitation, criminal attempts, obstruction of lawful authority, and assault on enforcement officers.

- Lack of a dedicated Narcotic Bench in the Thimphu Court, which is vital for consistent interpretation and application of justice.
- Absence of a follow-up provision to Section 45 (non-compliance) of the NDPSSA Act, contributing to higher levels of non-compliance and recidivism.
- Limited availability of community service, aftercare, and reintegration programs necessary for long-term recovery and relapse prevention.
- Challenges in conducting financial investigations due to insufficient legal provisions and weak coordination with financial institutions.
- Limited capacity for digital and forensic investigations in drug-related cases.
- Need to elevate the NDPSSA Act to the status of a special Act, thereby granting it precedence over other legislation.
- Inadequate technical and technological resources to effectively deter, detect, and prevent drug trafficking and abuse.
- Absence of a centralized inter-agency task force or coordination cell to streamline enforcement, intelligence sharing, and policy alignment.
- Lack of standardized training modules across enforcement agencies to ensure uniform interpretation and application of the NDPSSA Act.
- Absence of a comprehensive national-level NDPS strategic framework to guide multi-sectoral coordination, resource allocation, and performance monitoring.

The Royal Bhutan Police remain fully committed to working collaboratively with all relevant stakeholders to strengthen enforcement, enhance inter-agency

coordination, and foster public participation. These measures are aimed at upholding our shared national vision of a safe, secure, and drug-free Bhutan.

4.2 Engage the public in monitoring and reporting through clear, accessible channels with proper follow-up. (*Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Industry Commerce and Employment, Ministry of Health, Royal Bhutan Police and Ministry of Home Affairs*)

Response:

The RBP recognizes the indispensable role of public participation in the fight against drug abuse and trafficking. Public reports are a vital source of intelligence that enable timely interventions and enforcement. In this regard, the RBP has undertaken and continues to strengthen the following initiatives:

- **Trusted Reporting Channels:** Promotion of dedicated hotlines (Police 1010), online portals, and social media platforms for ease of reporting.
- **Expanded Awareness Programs:** Implementation of sensitization campaigns targeting youth, parents, educators, and communities.
- **Community Collaboration:** Strengthening partnerships with local governments, civil society organizations, and community leaders to foster ownership and accountability.
- **Feedback and Follow-Up Mechanisms:** Establishing structured protocols to ensure that public reports are acknowledged, acted upon, and transparently closed.
- **Public Recognition and Incentives:** Introducing recognition measures for individuals and communities who actively support drug prevention and reporting.
- **Neighborhood Watch Models:** Mobilizing local leaders, volunteers,

and community-based groups in surveillance and preventive initiatives.

The Royal Bhutan Police remain fully committed to working collaboratively with all relevant stakeholders to strengthen enforcement, enhance inter-agency coordination, and foster public participation. These measures are aimed at upholding our shared national vision of a safe, secure, and drug-free Bhutan.

Response from MoICE:

In line with its mandate, the Ministry acknowledges the importance of coordinated efforts among the Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Health, Royal Bhutan Police, and Ministry of Home Affairs, as well as the role of the public in supporting enforcement. The Ministry of Industry, Commerce and Employment (MoICE) serves as the licensing authority for restaurants (formerly referred to as “bars”) and places of entertainment. These establishments, often frequented by young people, are considered high-risk environments for alcohol and substance abuse. While MoICE formulates policies, rules, and regulations in consultation with relevant stakeholders, the issuance of licenses and compliance monitoring of restaurants is carried out by the Regional Offices of Industry, Commerce and Employment (RoICE).

Following the issuance of licenses, the Ministry ensures that businesses are well informed of the applicable rules and regulations through periodic monitoring and awareness programs.

The monitoring of entertainment establishments, on the other hand, is undertaken by the Entertainment Licensing Committee (ELC), established in each Dzongkhag and Thromde and chaired by the Dzongdag and Thrompon respectively, with RoICE serving as a member. RoICE also plays an active

role in supporting national efforts to address youth substance abuse by working closely with agencies such as the Ministry of Health, the Royal Bhutan Police, and the National Drug Task Force (NDTF) through structured inter-agency collaboration. The NDTF, chaired by the Prime Minister and comprising key ministers, spearheads nationwide initiatives such as life-wellbeing assessments in schools, substance-use testing for professional drivers, and structured referral mechanisms for treatment where required. Within this framework, RoICE contributes through regional outreach programs, including GOWA events, where RBP personnel engage with youths and employers on the risks of crime and substance abuse.

5 Priorities Allocation of "Sin Tax" Revenues

5.1 Direct revenues from sin taxes to support proposals from agencies like the Royal Bhutan Police, Institutions, Zhung Dratshang and Local Governments combating substance abuse. *(Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Finance)*

Response:

As per the PFA (Amendment) Act 2012, the collection and release of any government funds is as follows:

- A. Public Finance (Amendment) Act of Bhutan 2012, Section 107 states that “There shall be a Consolidated Fund into which shall be deposited all public money not allocated to specific purposes by law and from which expenditure of the state shall be met. Public money shall not be drawn from the Consolidated Fund except through appropriations in accordance with the law”.
- B. Public Finance (Amendment) Act of Bhutan 2012, Section 112 states that “The Ministry of Finance shall release funds to budgetary bodies after the budget has been approved by Parliament in accordance with

section 46(D) to 46(I) of this Act. Such funds shall be drawn from the Consolidated Fund and released through bank accounts authorized by the Ministry of Finance in accordance with the financial rules and regulations”.

Recommendation: The allocation of revenue from sin taxes to support agency proposals shall be subject to legal authorization. It remains the responsibility of the relevant ministries and agencies to identify priorities and develop proposals within this domain, while the Ministry of Finance will facilitate the allocation of resources to such programs and activities through the annual budget exercise.

However, earmarking revenue for specific purposes is not advisable, as it can set a precedent where each agency seeks to secure funds directly tied to its own sectoral interests (for example, allocating SDF from tourism solely to tourism marketing). These risks fragmenting overall public financial management and weakening fiscal discipline.

6. Develop a Comprehensive Substance Abuse Prevention Education Manual

6.1 Create standardized, culturally sensitive guidelines for schools, families and communities to address substance abuse through education, to complement advocacy efforts. *(Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Health)*

6.2 Include protocols for awareness campaigns, legal literacy, evidence-based behavior changes strategies, age-appropriate content, referral pathways for early intervention, and multi sectoral coordination. *(Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Health)*

Response:

A situation analysis was conducted to identify existing gaps, current priorities, and suitable platforms for behavior change interventions. Accordingly, context-based packages at universal, selective, and indicated levels are under development for effective interventions. Moreover, an age-appropriate, context-specific education toolkit addressing critical gaps needs has been considered while developing education and advocacy materials and packages. Within the overarching mental health behavior change toolkit and packages, a dedicated module is being incorporated for substance use prevention, as it is closely interlinked with mental health conditions.

In partnership with the Ministry of Education, an evidence-based behavior change package has been contextualized and is currently being piloted, with plans for subsequent scale-up. Similarly, a promotional package incorporating substance use prevention has been developed and is being implemented in collaboration with monastic institutions. For community-level interventions, a package is under development to raise public awareness on reducing substance demand and normalizing help-seeking behaviors to support recovery. Along with the promotion efforts, health services to address the affected individuals through health and rehabilitation services are also being enhanced.

Furthermore, similar packages are planned for various levels and target groups like parents, caregivers, Early Childhood Care and Development (ECCD), universities, and other priority populations, with harmonized referral pathways.

7. Enhance Treatment and Rehabilitation Services

7.1 Priorities training to address the shortage of clinical counselors

and professionals in the hospital SUD OPD clinics. *(Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Health)*

Response:

The PEMA Secretariat and the National Medical Services are equipping the hospitals with Clinical Counsellors and Mental Health Outreach Workers in a phased manner. Further, The PEMA Secretariat is currently standardizing the assessment protocols. All the Clinical Counsellors and the Mental Health Outreach Workers working in the hospitals across the country will be trained, to ensure uniformity.

7.2 Establish additional treatment, rehabilitation, and aftercare centers, in high incidence areas.

(Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Health)

Response:

The PEMA Secretariat is currently exploring the feasibility of establishing a rehabilitation center in Gelephu or Phuentsholing. Should the establishment of such a facility be deemed necessary, potential funding sources will also need to be explored to support its development.

7.3 Explore integrating traditional medicine as an alternative treatment option. *(Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Health)*

Response:

The services such as Sorig massage, Numtshug, Serkhap, dry cupping, and Sorig Zhiney & Luejong for the management of substance use disorders were introduced at the Psychiatric Department of JDWNRH from 28th November 2022 to 25th April 2025.

However, following this period, the services were not continued due to limited

uptake by patients and the absence of staff replacement.

7.4 Implement scholarships funded by "sin tax" revenues to enable underprivileged individuals in conflict with the law to access residential alcohol addiction treatment in Bhutan. *(Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Health)*

Response:

Every year over 2000 people report to the health facilities across the country due to alcohol use disorders including liver diseases, mental and behavioral disorders and road traffic accidents.

The Ministry of Health provides inpatient detoxification services through government hospitals to all eligible individuals. The residential rehabilitation and aftercare services are provided by civil society organizations (CSOs) and private centers funded by individual persons. And currently both of these services are quite limited due to lack of resources.

1. The Ministry of Health has planned to put forward the following proposal:
2. Many individuals struggling with alcohol addiction come from disadvantaged backgrounds and often lack access to necessary treatment. Scholarships supported by revenue from sin taxes can offer them rehabilitation programs without having to face financial hardships, which is critical to achieving Universal Health Coverage.
3. Linking alcohol taxation directly to addiction treatment can raise public awareness about the harms of alcohol and encourage more responsible consumption behaviors.
4. Sin tax will discourage consumption of goods and activities deemed harmful or undesirable to society such as alcohol, tobacco and sugary drinks has the power to reduce social costs such as lost productivity

and crime. Such tax collected from the people can be used typically for a specific purpose to reduce harm on the society and provide treatment for the required people. It can provide a significant source of revenue for the Royal Government which is currently facing resource constraints in providing comprehensive and targeted services such as the proposed scholarships.

5. Therefore, a percentage of revenue from alcohol taxes earmarked annually for an addiction treatment fund would provide great benefit in providing free and beneficial public welfare or public goods related to public healthcare services. Such earmarked resources would give flexibility and discretion in its utilization for the specific purpose and impacts.
6. An earmarked Sin tax revenue for such specific purpose, would keep funding levels the same for the same purpose even if revenue from other sources decline or is not forthcoming.
7. Treatment could be provided through government recognized rehabilitation centers. Currently, there are three rehabilitation centers in the country: 1. Mitshay Yarab Lamzang (MYL), 2. Bhutan Institute for Wellbeing (BIW), 3. Chithuen Phendey Association (CPA).
8. The average estimated rehabilitation cost per person is around Nu. 66,000/- (Sixty-six thousand).

8 Leverage Sport for Prevention

- 8.1 Promote sport-based programs that teach life skills such as self-esteem, peer resistance and communication to reduce substance abuse and school dropout rates. (*Office of the Prime Minister and Cabinet*)

Response:

The NDTF is currently working on the National action plan for addressing

substance abuse and also sent a letter to BOC and MoESD conveying the directive to institute sports-based programs targeting to teach skills for drug use prevention.

8.2 Allocate necessary financial resources and fiscal incentives to support these programs.

(Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Finance)

Response:

Relevant agencies should incorporate such programs and proposals into their annual plans so they can be prioritized during the budgetary process. The Ministry of Finance will then facilitate the allocation of resources to proposals that are both pertinent and prioritized.

Moreover, the legal framework already provides scope for income-tax deductions and other fiscal incentives to accredited CSOs delivering certified rehabilitation services, thereby enabling targeted financial support for such programs.

9 Institutionalize Recognition Programs

9.1 Create awards and financial incentives for Dzongkhags and institutions achieving drug-free status to motivate community action.

(Office of the Prime Minister and Cabinet)

Response:

The NDTF directed development of a comprehensive **National Action Plan on Addressing Substance Abuse** by a multi-sectoral taskforce, led by the Bhutan Innovation Lab under the Prime Minister's Office. The Action Plan will outline key strategies to address substance use and take into consideration the recommendations provided by the National Council.

10 Promote Parental and Societal Accountability

10.1 Establish clear accountability mechanisms for parents and guardians regarding youth substance abuse. *(Office of the Prime Minister and Cabinet)*

Response:

The NDTF directed development of a comprehensive **National Action Plan on Addressing Substance Abuse** by a multi-sectoral taskforce, led by the Bhutan Innovation Lab under the Prime Minister's Office. The Action Plan will outline key strategies to address substance use and take into consideration the recommendations provided by the National Council.

11 Support Youth in Conflict with the Law

11.1 Ensure priority access to education, skills training and rehabilitation programs including employment and business for youth in conflict with law. *(Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Education and Skills Development)*

Response:

The National Education Policy 2025 prioritizes out-of-school children and youth by ensuring their reintegration and re-entry into formal schooling wherever possible, while also providing alternative pathways through vocational training, skills development, and lifelong learning opportunities. It promotes their holistic well-being with life skills, mental health support, and recreational activities; encourages active community participation and volunteerism; establishes integrated youth centers offering education, counseling, and employment services; and delivers tailored education and skills programs for youth in rehabilitation centers. Together, these measures affirm Bhutan's commitment to leaving no young person behind in accessing meaningful education and growth opportunities.

1. School Positive Discipline Guidelines of 2023: A cornerstone of the National School Discipline Framework (2023) is its commitment to inclusive and restorative education. The framework explicitly mandates the full reintegration of students into the educational system following the successful completion of rehabilitation for substance use disorder (SUD). This provision extends to children in conflict with the law, ensuring their right to education is protected. The policy's focus is on implementing strategic processes that provide holistic support, fostering both the individual personal development of the student and their successful academic progression, and support for the individual progression and reintegration.
2. Youth Development and Rehabilitation Centre (YDRC): At YDRC in Tsimasham, youth in conflict with the law are provided access to formal education programs delivered by trained teachers, enabling them to continue the mainstream curriculum, sit for board examinations, and earn recognized certificates. For older youth or those unable to return to formal schooling, Non-Formal and Continuing Education programs are offered to provide literacy, life skills, and short courses to enhance employability. Upon release or completion of diversion programs, these young people are supported through re-enrollment in schools where age-appropriate, placement in TVET institutes, and further assistance such as scholarships, counseling, and mentoring in collaboration with civil society organizations, ensuring their successful rehabilitation and reintegration into society.
3. The Ministry based on the directives from the Government established Yarabling Higher Secondary School (YHSS) in Yongphula,

Trashigang. The school caters to students primarily dealing with mild to moderate substance use disorder (SUD). The institution's integrated model is designed to address both academic and therapeutic needs. Students are engaged in a structured curriculum of academic learning alongside a comprehensive rehabilitation process and skills development. The ultimate objective of this multi approach is to prepare students for successful reintegration into mainstream schools upon completion of their required treatment and rehabilitation program. In order to support this specialized mission, the school is staffed with a dedicated team. This includes two professional counselors and a full complement of teaching staff, all appointed according to stringent requirements. To ensure the highest standard of care, all staff members have undergone an intensive immersion program focused on SUD. This specialized training was conducted across multiple locations, including Bhutan, India, and Bangkok, to equip them with the necessary skills and knowledge. We are expecting that this initiative will provide a vital support structure for students with substance use disorder.

4. The Department of Workforce Planning and Skills Development (DWPSD) provides opportunities for every citizen to acquire TVET skills through a variety of skilling programs, with particular focus on supporting youth in conflict with the law, regardless of their educational background. The Department in coordination with The Pema Secretariat and RPB provided a skilling program to the youth in conflict with law. The program is implemented under Special Skills Development Program (SSDP) in the areas such as Plumbing, Carpentry, House wiring, Masonry etc. depending on the aspiration of the youth. During the financial year 2024-25, 124 inmates at

Chamgang prison were trained in four skilling occupations. Further, DWPSD has further expanded access by onboarding Community Learning Centers (CLCs) as Community TVET Training Centers, thereby extending training opportunities to non-formal sectors.

11.2 The Government to relook at the issue of "cooling period" after completion of sentencing. (*Office of the Prime Minister and Cabinet, Ministry of Home Affairs*)

Response from MoHA

The Ministry wishes to clarify that the probation period is not applicable to individuals convicted of petty misdemeanor and misdemeanor offences, except in cases of repeat offences. Similarly, no probation period is applied for violations. It is applied only for offences of felonies.

It may be submitted that probation period is necessary to help reintegrate individuals into society and encourage them to become productive citizens by serving as an intermediary stage for those seeking to re-enter into the mainstream society. Regarding the children in conflict with law, it should be enforced as per the Child Care and Protection Act.

In view of the above, the Department of Law and Order, MoHA is of the view that there is no need for revising the current mechanism.

Meanwhile, the Ministry would like to **propose a bilateral meeting** with the Hon'ble Members of the Committee at a date and time convenient to the Hon'ble Members to further deliberate on this matter.

Additional Responses from the Agencies on Youth and Substance Abuse Review

Resolution 1.1 Urgently amend the Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Substance Abuse (Amendment) Act, in particular to

enhance the penalty for sale of inhalants and solvents to minors by individuals to address concerns on the difference between possession, substance abusers and traffickers, procedure of handling cannabis, treatment and rehabilitation. (Ministry of Health and Office of Prime Minister)

NC: The Committee would like to seek clarification whether the Government intends to initiate amendment of the Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Substance Abuse (Amendment) Act 2019 and if so, an expected timeframe.

Responses: Following the resolutions of the 13th National Drug Task Force (NDTF) meeting held on 1st October 2025, the Bhutan Food and Drug Authority (BFDA) has initiated the amendments to both the Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Substance Abuse Act (NDPSSA) and the Tobacco Control Act (TCA), in close consultation with the Ministry of Health (MoH), the Royal Bhutan Police (RBP), the Office of the Attorney General (OAG), and the PEMA Secretariat.

BFDA has already commenced the process and collected feedback from a wide range of stakeholders on the proposed amendments. To ensure a structured and evidence-based approach, a Policy Review Committee consisting of relevant agencies has been constituted. The Policy Review Committee meeting is tentatively scheduled for the second week of December 2025.

Resolution 1.2 Urgently amend the Tobacco Control (Amendment) Act to address legal age, ban the sale of vapes and e-cigarettes, enhancing offences and penalties (Ministry of Health and Office of Prime Minister)

NC: The Committee wishes to inquire when the Government will conduct the stakeholder consultation to review the Act and the Rules and Regulation. Additionally, the Committee seeks clarification on what interim regulatory

measures are currently in place to prevent minors from accessing tobacco, vapes and e-cigarettes products while the consultation and subsequent processes are underway.

Response: The BFDA has conducted stakeholder consultations to review existing rules and regulations and to identify prevailing gaps and issues. During these consultations, it was noted that the provisions of the Act had limitations in adequately addressing the issues identified. Consequently, it was agreed that proposing amendments to the Act would be the most appropriate course of action.

As an interim measure, the BFDA continues to enforce the prohibition on the sale of tobacco products to minors, in line with the Cabinet's directive of 30 July 2021. Although vapes, which contain synthetic nicotine, are not explicitly covered under the TCA, the BFDA classifies them as tobacco products for public health purposes. Accordingly, the BFDA enforces the same restrictions on vapes as on tobacco products, including prohibitions on sales to minors, advertising, and display.

The BFDA will present two regulatory options on vapes at the upcoming BFDA Board meeting scheduled to be held in December 2025. The first is a full ban covering manufacturing, import, sale, possession, and use. The second is a partial ban that restricts manufacturing, import for distribution, and sale, while allowing limited personal imports under pre-defined conditions. Once the Board endorses the chosen option, it will be formally implemented to strengthen Bhutan's tobacco control framework and better protect public health.

Resolution 1.3 Review and amend related legislation including the Road Safety and Transport Act 1999 to address the issues of driving under the influence of alcohol and other illicit substances (Ministry of Infrastructure and

Transport)

NC: The Committee requests clarification on when the amended regulations on Road Safety and Transport Act are expected to come into force.

Response: The Ministry of Infrastructure and Transport would like to provide the following update in response to Resolution 1.3.

The regulation, titled Road Safety and Transport Rules and Regulations (RSTRR)2025, has been drafted, and the draft has been endorsed by the Policy and Planning Coordination Meeting (PPCM) of the Ministry for enforcement. The regulation is scheduled to come into force from 1st July 2026. The lead time before enforcement allows for nationwide awareness and sensitization programs to ensure all stakeholders, including road users, transport operators, and the general public, are informed and prepared. This approach is intended to facilitate effective compliance and promote a culture of road safety prior to implementation.

Resolution 3.2 Engage the public in monitoring and reporting through clear, accessible channels with proper follow-up (Ministry of Industry, Commerce and Employment)

NC: The Committee notes that the Ministry of Industry, Commerce and Employment (MoICE) plays a crucial role in addressing gaps between business establishment and compliance. The Committee seeks clarification on how the Ministry intends to:

1. Strengthen monitoring and enforcement through the Regional Office of Industry, Commerce and Employment to ensure that the sale of controlled substances (such as Inhalants) as well as alcohol and tobacco are not made to minors through public dissemination;
2. Improve the reporting mechanism to ensure that rules and regulations are consistently adhered to;

Response: Strengthening Enforcement Through the Regional Offices

This is in reference to the Committee's inquiry regarding the enforcement and monitoring mechanisms to prevent the sale of controlled substances (including inhalants), alcohol, and tobacco products to minors, and on strengthening reporting systems to ensure consistent adherence to relevant rules and regulations.

The current Trade and Industry Rules 2023, Chapter 14, clause no. 176 states that "The Ministry or authorized official may carry out monitoring in coordination with law enforcement agency and relevant agencies as deemed appropriate". However, this clause is deemed vague, and in reality, inadequate manpower in ROICE hampers robust compliance monitoring.

- To address this issue, Trade and Industry Rules 2023 is currently being reviewed and inclusion of the following clause will be proposed:
- Empower local governments to monitor and inspect industrial establishments, including the alcohol businesses under their jurisdiction.
- Similarly, clause no.231 under Chapter 18 of the rules states that "The Royal Bhutan Police and Local Government shall, where required support monitoring and implementation of these rules". Since this clause does not specify a clear directive for inspection/monitoring, the clause will be amended to include "timely monitoring of establishments serving alcohol"among other reasons for monitoring.
- In specific, the six regional offices are mandated to:
- Conduct periodic and surprise inspections of business establishments to monitor compliance with age-restricted products, including controlled substances, alcohol, and tobacco
- Carry out targeted awareness and public dissemination, especially

among retailers, on the legal consequences of selling prohibited and controlled items to minors

- Enhance collaboration with local government authorities, law-enforcement agencies, and community leaders to strengthen vigilance and deterrence measures
- Undertake advocacy and sensitization programs focusing on responsible business practices, prevention of youth exposure to harmful products, and reinforcing the roles and responsibilities of traders

Response: Improving the Reporting Mechanism: To strengthen compliance, the MoICE is implementing the following:

- The Local Government, after the inspection/monitoring of an establishment under their jurisdiction, is required to submit a report to the Regional Office of Industry, Commerce and Employment (RoICEs) if deemed necessary for further action.
- Encourages confidential reporting of any violations of the Trade and Industry Rules through the Regional Offices
- Applies punitive measures, including suspension, cancellation of license and monetary penalties for violations of provisions related to controlled substances, alcohol and tobacco sales
- Maintains a practice of timely follow-up investigations on complaints received.
- Minimum Authority should be provided to Local Government for action to be taken at their level.
- The current reporting of the monitoring conducted by the RoICEs is limited to the RoICEs themselves, with no further reporting to higher authorities. This can be enhanced to implement reporting to the

Department or Ministry level if required.

- To enhance these mechanisms, the Ministry is also taking steps to:
- Interagency data sharing to support consistent enforcement across different jurisdictions and agencies.

Additional Measures Under Consideration

- In recognition of the evolving nature of youth-related risks and emerging controlled substances, the Ministry is exploring:
- Stricter renewal requirements, including compliance history checks, for businesses dealing in vulnerable product categories.
- Capacity-building programs for enforcement officials and retailers on the identification of controlled substances and emerging inhalants.
- Enhanced Community Engagement, including working closely with all relevant agencies to ensure a safe and responsible trading environment, particularly in matters affecting minors and public welfare.

Resolutions:

- 3.1 Address lapses in coordination and enforcement among parent Ministries,
- 3.2 Engage the public in monitoring and reporting through clear, accessible channels with proper follow-up
- 7.1 Promote sport-based programs that teach life skills such as self-esteem, peer resistance and communication to reduce substance abuse and school dropout rates,
- 8.1 Create awards and financial incentives for Dzongkhags and institutions achieving drug- free status to motivate community action,
- 9.1 Establish clear accountability mechanisms for parents and guardians regarding youth substance abuse. **(Office of the Prime Minister and Cabinet)**

In reference to the responses provided under Resolutions 3, 7.1, 8.1, and 9.1, the Committee seeks further clarification regarding the development of the National Action Plan on addressing substance abuse, particularly with respect to its expected timeline.

Furthermore, given the current inter-agency challenges encountered by law enforcement bodies and parent agencies, the Committee wishes to ascertain whether the National Action Plan will incorporate measures to strengthen coordination among the relevant agencies and establish effective follow-up mechanisms to ensure the timely and efficient implementation of the proposed interventions.

Response: The NDTF Secretariat submits that the National Action Plan on Addressing Substance Abuse has been finalized for presentation to the NDTF Members and Key Stakeholders in November and will be submitted to the NDTF in its December session. The Action Plan has recommended the institution of a comprehensive Dashboard to collect data and monitor performance across sectors with the NDTF Secretariat placed at the centre of coordination. The Action Plan also integrates the recommendations from the National Council where relevant and submits that future revisions will incorporate the others as this draft is focused on Heroin and Opioids.

- 3. Natural Resource and Environment Committee:** Suggestions and Feedbacks for the 10 Recommendations by National Council on enhancing the forestry sector's contribution to national GDP.

1. Policy Gaps and Interventions: The proposed reforms include introducing controlled, quota-based commercial timber harvesting, implementing flexible export policies for value-added wood products, reducing export duties and incentivizing value addition, and adopting a market-based timber pricing system.

Views of DoFPS:

The Department is currently experiencing challenges in ensuring exporter compliance with the established export guidelines and regulations. At present, multiple exporters including State- owned Enterprises (SoEs), wood-based industries, and individual traders are independently sourcing markets and exporting timber. This fragmented approach has resulted in price distortions driven by competitive undercutting, ultimately contributing to a reduction in timber prices in the Indian market.

To address this issue, the Department proposes instituting a single-window export mechanism whereby all exportable timber is routed through a designated firm or SOE. This entity would be mandated to secure external markets and determine export pricing. With the adoption of this system, the need for floor-price fixation could be eliminated, and compliance among exporters is expected to improve due to the removal of practices involving price undercutting. In the long term, this approach is anticipated to enhance Bhutan's market positioning, enabling Bhutanese timber to command premium prices in India while significantly improving oversight and monitoring of the export trade.

The Forest and Nature Conservation Act of Bhutan (FNCA) 2023 currently empowers the Ministry to authorize the export of timber in log or sawn form when there is no domestic market demand. However, in line with national objectives to promote value addition and reduce dependence on imported wood products, the Department recommends amending the existing legal provisions. Specifically, it is proposed that the export of logs and sawn timber be fully prohibited irrespective of domestic demand conditions, and that exports be permitted only for value-added wood products. This measure would strengthen domestic wood processing capacities, stimulate value chain

development, and reduce foreign exchange outflow associated with wood product imports. While immediate implementation may not be feasible, this shift should be considered as a strategic long-term policy direction, particularly as timber production increases through expansion of commercial forest management areas.

The Department has streamlined the timber export process through the development of a guideline aimed at facilitating smooth and efficient export procedures. However, the existing restrictions on the export of certain broadleaved species stem primarily from the Plant Quarantine (Regulation of Import into India) Order, 2003, issued by the Government of India. While discussions are ongoing between the Ministry of Foreign Affairs and External Trade (MoFAET) and the Department of Trade (DOT) with their Indian counterparts to address this issue, tangible outcomes may require additional time. A key constraint to timber export also lies in the absence of adequate phytosanitary infrastructure, facilities, and technical capacity within the country, resulting in dependence on India for such services. The establishment of national phytosanitary facilities along all Southern border gateways would significantly enhance Bhutan's capacity to independently certify and facilitate the export of timber through all Southern border gateways.

The current export duty, levied in the form of export fees, is significantly minimal, leaving no scope for further reduction. To promote value addition in the wood sector, the Government may explore the possibility of engaging in dialogues with financial institutions to introduce Credit Guarantee Schemes that facilitate collateral-free loans for small and medium enterprises (SMEs). Furthermore, wood-based industries and businesses should be recognized as a priority sector under relevant government initiatives, such as the Economic Stimulus Plan, to enhance investment and sectoral growth. Although the

proposal for instituting financial incentives is welcomed, the Department is of the view that the mandate for financial incentives for value-addition of wood products falls under the purview of other government agencies and need to be pursued through different channels.

With regard to market-based timber pricing, the Department aspires to eventually adopt an open market pricing system driven by the forces of market demand and supply, in place of the existing controlled pricing mechanism administered by the National Resource Pricing Committee (NRPC). However, given the prevailing economic conditions, a complete transition to market-determined pricing at this stage may result in a rapid escalation of timber prices, thereby affecting domestic affordability. Furthermore, the removal of the NRPC-controlled pricing system would necessitate a formal government directive to repeal the Executive Order of 2007 issued by the Prime Minister of Bhutan.

Feasible key actions:

1. Facilitate inclusion of additional timber species (Broadleaf and less-preferred) in the import list of importing countries (ongoing initiative in collaboration with DoT, MOFAET, BFDA)
2. Initiate a single-window timber export mechanism.
2. Collaborate with financial institutions for the introduction of Credit Guarantee Schemes for collateral-free SME loans through other responsible government agencies.
3. Encouraging and promoting Foreign Direct Investments in Wood Based Industry.

2. Establish a Market-Based, Digital Timber Trade and Clearance System: Bhutan should create an online timber auction platform to enable transparent and market-driven pricing. Launching a one-stop digital clearance

portal that integrates export approvals, pricing, quality checks, and permits will streamline processes and improve the ease of doing business. Moreover, establishing additional gateways and operationalizing all Integrated Check Points at strategic locations will reduce transportation costs and improve regional accessibility, facilitating smoother trade and movement of forest products.

Views of DoFPS:

While the establishment of a digital timber trading platform remains a potential initiative, it would require extensive consultations with buyers, sellers, and other relevant stakeholders to assess and rationalize the need for such a system. The introduction of such a platform could enhance transparency and convenience in timber transactions. However, development of such a platform would require financial resources and expertise in this domain. The Department currently lacks such expertise and resources. Therefore, such initiatives should be led by GovTech which has a mandate to develop similar digital platforms.

With regard to the clearance system, the Online Forestry Services (OFS) platform already integrates all application and approval processes with defined turnaround times (TATs). The system has also undergone multiple enhancements and updates to align with evolving legal frameworks and to address public feedback and grievances. Therefore, the Department is of the view that currently there is no requirement for an additional online system to manage these services.

The Department is of the view that the current limitations on timber export are not attributable to the non-operationalization or absence of Integrated Check Posts (ICPs) along the southern border. Rather, the primary constraint lies in the lack of adequate phytosanitary infrastructure and technical capacity within

the border gateways. Therefore, it is imperative to promote and facilitate the establishment of national phytosanitary facilities to enable the effective utilization of all ICPS for timber export. These mandates for establishment of phytosanitary facilities are with the Bhutan Food and Drug Authority (BFDA) under the Ministry of Health.

Feasible key actions:

1. Develop real-time digital timber supply chain management system linking depots and timber sources including CFs, FMUS, LFMAS, WBIs, SoEs, markets and consumers (to be led by GovTech in collaboration with DoFPS)
2. Develop and implement a mechanism for timber grading systems (led by DHS in collaboration with DoFPS and CST).
3. Establishment of national phytosanitary facilities (to be led by BFDA).
4. Promote Public-Private Partnerships for Post-Harvest and Quality Infrastructure: It is essential to initiate Public-Private Partnerships (PPPs) aimed at establishing drying chambers, fumigation units, and certification laboratories in key wood production regions. In support of its commitment to the Montreal Protocol, Bhutan has banned the use of methyl bromide, a harmful fumigant, and should adopt heat treatment as an environmentally friendly and internationally compliant alternative. These collaborative efforts between government and private sector stakeholders will help modernize post-harvest infrastructure, ensuring better preservation and compliance with industry standards. Additionally, promoting both foreign direct investment (FDI) and local investment in these post-harvest facilities will attract the necessary capital and expertise to support sustainable growth, improve product quality, and boost competitiveness in domestic and international markets.

Views of DoFPS:

There are already efforts and initiatives ongoing in the areas of promoting public-private partnerships in terms of adopting latest technologies along the timber value chain in wood value addition through productive partnership tools supported by RNR Jobs project of the World Bank. The productive partnership initiative mainly aims to provide financial incentives on cost-sharing mechanisms to the wood-based industries for upgradation and adoption of technologies promoting circular economy in the wood sector. In order to promote value addition of wood, the Department through this project is also planning to establish a wood testing and technology lab which will pilot all the methods and technology to promote efficient utilization of wood for large scale adoption by the private sector.

Encouraging and promoting Foreign Direct Investment (FDI) in the wood-based industry is crucial for upscaling and strengthening the wood-based economy in the country. The mandate for creating an enabling environment for FDI investment is with the Department of Industries and should be pursued as such. However, it is equally important for the Department to ensure a sustainable and reliable supply of raw materials to support the long-term viability of such investments. In this regard, the exploration of alternative wood sources, such as private forests, community forests, and industrial plantations, should be a key consideration for both the Government and the Department moving forward. Ensuring the availability of raw materials will also stimulate domestic investment and encourage the adoption of post-harvest technologies within the wood sector.

Feasible key actions:

1. Establishment of large-scale timber seasoning and treatment facilities (would require cooperation and support from the WBIS)

2. Piloting of Productive Partnership in Wood-based Industries for technology adoption and wood value addition (to be led by DoFPS through the World Bank Project on RNR Jobs).

3. Establish Forest-Based Industrial Clusters and Regional Hubs: Develop forest-based industrial parks and regional hubs equipped with shared machinery, logistics, and support services to boost operational effectiveness and reduce costs for forest-related enterprises. These hubs should include facilities for value addition and waste utilization, such as the production of briquettes and medium-density fiberboard from sawdust, promoting sustainable practices and maximizing resource use within the forestry sector.

Views of DoFPS:

The establishment of forest-based industrial clusters and regional hubs in Bhutan offers a significant opportunity to enhance operational efficiency, reduce production costs, and promote sustainable utilization of forest resources. By equipping these hubs with shared machinery, logistics infrastructure, and support services, and by integrating value addition and waste utilization facilities, such as briquette and fiberboard production from sawdust. Bhutan can effectively maximize the economic potential of its forest resources while minimizing waste generation. The Department is of the view that establishment of forest-based industrial clusters beyond the current mandates of DoFPS and relevant government agencies like Dol and DHS should take a lead on this. Moreover, the Department currently lacks capacity in terms of finances as well as human resources to lead such initiatives.

5. Upgrade Technology and Skills in the Wood Industry: Offer special loan schemes and cost-sharing grants to help modernize wood-based industries and adopt advanced woodworking technologies ensuring international standards. Investing in TVET programs focused on carpentry, joinery, and skill

development would aid import reduction.

Views of DoFPS:

In order to promote value addition of wood and upgrade technology in the existing WBIs, the Department through this project is also planning to establish a wood testing and technology lab in Bumthang through the World Bank Project which will pilot all the methods and technology to promote efficient utilization of wood for large scale adoption by the private sector. Besides technology testing, the lab will also be a center for excellence in wood skilling whereby private sectors can avail capacity development programs to mass adoption of wood technology.

As mentioned under Point 3, the productive partnership initiative in the wood sector that the Department is currently pursuing is aimed towards assisting potential WBIs to adopt advanced woodworking technologies in line with international standards. This initiative as a pilot undertaking will inform the department for upscaling such initiatives in the future. Further the project also aims at building capacity of private sector and forestry officials in the areas of wood value addition and utilization.

When it comes to developing skills through investing in TVET programs, this needs to be taken up separately by the Ministry of Education and Skills Development through their program.

Feasible key actions:

1. Establishment of Wood Innovation and Technology Hub for technology adoption and study on timber properties (to be led by DoFPS through World Bank Project).
2. Capacity building on Advanced Wood Processing and Value Addition for targeted engineered wood products including Mass Engineered Timber (MET)

3. Provide training on skill development through CST, JNEC, and TTIS on advanced wood science, modern carpentry, and furniture design.
5. Import Substitution and Local Furniture Industry Development: Promote the use of local timber through public procurement, establish timber processing and furniture industry clusters, adopt advanced woodworking technologies, and introduce special loan schemes and cost-sharing grants to modernize wood-based industries.

Views of DoFPS:

To promote import substitution and develop Bhutan's local furniture industry, a multi-pronged strategy is essential. Public procurement policies must prioritize the use of local timber, mandating agencies to source wood products domestically. This will curb revenue outflow and stimulate demand for Bhutanese woodcraft. Establishing timber processing and furniture industry clusters, supported by advanced woodworking technologies and special loan schemes, will help modernize production and reduce costs making local products more competitive. The Department is of the view that such initiatives would require inputs by mandated government agencies and is beyond the DoFPS's mandate. However, affordability remains the key. Institutions like NRDCCL or third-party suppliers should ensure timber is accessible to businesses, enabling them to invest in indigenous designs that reflect Bhutanese cultural identity. Campaigns promoting locally-made furniture and wood products will further strengthen market demand. While the private sector and sawmillers may currently fall short in fulfilling all segments of the integrated wood-based industry, policy-driven institutional buying and financial incentives can bridge this gap. Aligning with the National Council's recommendations, these measures will foster a sustainable, vibrant local furniture industry rooted in Bhutan's natural resources.

Feasible key actions:

1. Prioritizing use of local timber and products in public procurement policies, mandating agencies (schools and institutions) to source wood products domestically (to be led and initiated by the Ministry of Finance).
2. Development of internationally recognized National Standards for targeted wood products (to be led by Bhutan Standard Bureau)
3. Mainstreaming Brand Bhutan branding system in wood products (to be led by MoICE)
4. Certification of targeted wood products as per the National Standards (to be led by Bhutan Standard Bureau)
4. Introduce branding campaigns (domestic & export) highlighting Bhutan's sustainable forest management. (to be led by MoICE)

7. Economic Potential and Accounting of Non-Wood Forest Products

(NWFPs): To unlock the economic potential of NWFPs, strengthen valuation systems by improving data collection, setting clear guidelines, and integrating these into national statistics for accurate GDP contribution and policy planning through SEEA. The new approach for unaccounted contributions will be taken care of by Ecosystem Accounting (EA).

Views of DoFPS:

To unlock the full economic potential of Non-Wood Forest Products (NWFPs), Bhutan must strengthen its valuation and accounting systems by improving data collection, setting clear guidelines, and integrating these into national statistics through frameworks like the System of Environmental-Economic Accounting (SEEA) and Ecosystem Accounting (EA). NWFPs such as medicinal plants, wild edibles, and culturally significant items like Sangzeys contribute significantly to local livelihoods, yet their value remains largely unaccounted for in GDP calculations in the forestry sector. Accurate

valuation requires mapping key selling areas, identifying local markets, and establishing resource inventories. Moreover, for commercially traded CITES-listed species, Non-Detriment Findings (NDFs) and Annual Harvesting Limits (AHLs) are essential to ensure sustainable management, trade and policy alignment. Beyond NWFPs, forests contribute to the economy through ecosystem services like carbon sequestration, watershed protection, and soil conservation, as well as through eco-tourism, recreation, and cultural enrichment. Revenue streams such as Sustainable Development Fees (SDF) from nature-based tourism, carbon credit trades, and green energy initiatives must also be partially reflected under the Department of Forests and Park Services (DoFPS). For example, ecotourism packages involving birdwatching, trekking, or photography should allocate a percentage of earnings at least 5% as forest-derived revenue. Similarly, when raw forest products are processed and sold under other departments, a share of that revenue should be credited to DoFPS. These measures, aligned with the National Council's recommendations, will ensure that Bhutan's forests are accurately valued, better represented in national accounts, and supported by informed, conservation-oriented economic policies.

Feasible key actions:

1. Revision and levying of royalties for NWFPs (This has been proposed by the Department multiple times. However, this has not been approved yet by the Government).
2. Develop NWFP management guidelines and harvesting protocols
3. Introduce agroforestry models integrating food, fodder, and medicinal plants
4. Strengthen valuation and accounting systems by improving data collection, setting clear guidelines, and integrating NWFPs and other ecosystem services into National Accounting System through

Frameworks like the System of Environmental-Economic Accounting (SEEA) and Ecosystem Accounting (to be led by National Statistical Bureau).

8. Strengthening Institutional Collaboration:

Strengthen governance structure amongst relevant stakeholders particularly DoFPS, DGM, NRDCL, NSB, and BCCI to promote public private partnership.

Views of DoFPS:

The wood value chain involves a wide spectrum of stakeholders, including forest managers, regulatory agencies, timber producers, processors, traders, exporters, research institutions, and local communities, each playing a critical role in ensuring sustainable production, processing and marketing of wood products. However, inadequate institutional mechanisms for coordination have often led to fragmented decision-making, duplication of efforts, and limited information sharing. This has weakened policy coherence, delayed service delivery, and reduced efficiency across the value chain.

To address these challenges, robust institutional mechanisms for coordination, communication, and joint planning must be established. This includes the formation of a multi-stakeholder wood sector platform, bringing together government agencies, private sector representatives, academia, community forestry groups, civil society organizations and business entities. The platform would serve as a formal space for dialogue, knowledge exchange, and alignment of strategies, while also helping to resolve conflicts and harmonize priorities. Further by integrating digital solutions into institutional frameworks, stakeholder coordination can shift from occasional meetings to continuous, real-time collaboration, enabling decisions that are both data-driven and inclusive. This transformation enhances operational efficiency

while positioning Bhutan more competitively. Feasible key actions:

1. Formation of a multi-stakeholder wood sector platform (composed of representation from responsible government agencies and private sectors into wood businesses).
2. Empowering Communities for Sustainable Forest Use and Regeneration: Promote sustainable use of forest and forest products and encourage regeneration activities through inclusion of community forests.

Views of DoFPS:

The National Forest Policy and the Forest and Nature Conservation Act (FNCA) empowers local communities to manage and utilize forest resources through the establishment of 824 Community Forests across Bhutan benefiting 33,618 rural households covering 111,954.57 hectares of state reserve forest land. In order to empower communities for sustainable forest use, the department has initiated diversification efforts of activities within the community forests. While the focus on community forest has previously been on timber resources, the new initiative by the department now focuses on Non-wood Forest Produce and ecotourism enterprises within the community forests to diversify the activities for alternative livelihood options to the local communities. The CFMGs are also allowed to commercialize surplus timber and NWFPS, contingent upon the fulfillment of domestic demand.

Feasible key actions:

1. Provide concessional financing and incubation support for CBFES and register CBFES as cooperatives and formalize ABS mechanisms
2. Facilitate PPPs and link CF enterprises to CSI Bank and MoICE schemes

3. Build capacity in product design, branding, and certification
4. Establishment of NWFP and Ecotourism enterprises within the Community Forests for revenue diversification.

10. Accountability in Timber Harvesting Practices: Relevant agencies to timely monitor timber harvesters to strictly comply with contractual norms in sustaining infrastructure.

Views of DoFPS:

In order to promote accountability in timber harvesting practices, the DoFPS is planning to establish national forest certification standards wherein the timber sources and the entire value chain adhere to national standards based on sustainability principles.

To strengthen accountability in timber harvesting practices, it is essential that relevant agencies continue to monitor harvesters to ensure strict compliance with contractual norms and sustainable infrastructure use. While enforcement mechanisms are already in place such as NRDCL operating Forest Management Units (FMUs) in accordance with approved management plans and operational prescriptions, with weekly, monthly and annual compliance checks, challenges persist. These include limited machinery and operational capacity among contractors, which fall outside the direct control of the DoFPS and require coordinated resolution between DoFPS and contractual agencies.

Enhancing the existing monitoring system is critical. The Department has made strides by establishing the Forest Monitoring and Information Division (FMID) and the Forest Surveillance and Enforcement Section at the central level and the Forest Monitoring Information Section (FMIS) at the divisional level, both of which bolster oversight and data-driven decision-making through strict monitoring and evaluations. However, staff shortages continue

to hinder frequent on-site inspections. To address this, incorporating local government officials and other relevant stakeholders into the monitoring process would improve enforcement of forest regulations under the FNCA and Forest and Nature Conservation Rules and Regulations (FNCRR). These collaborative efforts will ensure sustainable timber harvesting across all sustainable forest management regimes (FMU, LFMA and CF), safeguarding Bhutan's forest resources for future generations.

Feasible key actions:

1. Establish and mainstream Digital Traceability Systems (DTS) in Wood value chain (To be led by GovTech Agency)
 2. Strengthen monitoring efforts and build staff capacity in digital forensics, legal documentation and court proceedings
 3. Liaise with the national and international law enforcement agencies in combating forestry offences
 4. Conduct regular awareness campaigns on legal consequences of forest crimes and benefits of conservation
- 4. Economic Affairs Committee: Review of the State of Tourism in Bhutan, 35th Session**

The National Council of Bhutan,

Acknowledging that the tourism sector plays a vital role in contributing to national revenue, generating employment opportunities, and preserving Bhutan's unique cultural heritage & pristine environment;

Concerned that the tourism sector continues to face persistent challenges, including regional and seasonal disparities, inadequate infrastructure, limited diversification of tourism products, financial vulnerabilities within the hotel industry, and insufficient coordination among the key stakeholders; and

Considering the importance of inclusive, sustainable, and regionally balanced

tourism development, and the need for strategic government intervention and stakeholder engagement to ensure the long-term resilience of the sector;

Hereby, recommends the followings:

1. Engagement among stakeholders in the tourism industry is found to be inadequate, with weak coordination, collaboration, and communication. To improve tourism governance, there is a need to strengthen stakeholder engagement in both policy formulation and implementation. Therefore, the National Council recommends that the Royal Government establish a high-level steering committee comprising representatives from all key stakeholders; including relevant government agencies, the private sector, local governments, civil society organization (CSO), and field experts to serve as the highest decision-making and advisory platform to enhance coordination and ensure effective governance of the tourism sector.

(Office of Prime Minister and Cabinet)

Response:

The Bhutan Innovation Lab (BIL) under the Cabinet Secretariat has recommended the formation of Tourism Mission Board (TMB), chaired by the Hon'ble Prime Minister and represented by representatives from relevant agencies, including private sector to provide strategic direction and enhance cross-sectoral coordination. This initiative is aligned with the Council's call for a high-level steering committee.

Feedback:

Will the National Task Force include the key recommended stakeholders, and when will the National Task Force be formed?

The Tourism Mission Board will be formed by December 2025. The tentative list of members is as follows-

1. Hon'ble Prime Minister, Chairman
2. Hon'ble Minister, Ministry of Industry, Commerce and Employment, Member
3. Hon'ble, Minister, Ministry of Finance, Member
4. Governor, Royal Monetary Authority of Bhutan, Member
5. Secretary, Ministry of Industry, Commerce and Employment, Member
6. Secretary, Ministry of Home Affairs, Member
7. Secretary, Ministry of Infrastructure and Transport, Member
8. Secretary, GovTech Secretariat, Member
9. President, Bhutan Chamber of Commerce, Member
10. Chairman, Association of Bhutanese Tour Operators, Member
11. Chairman, Guide Association of Bhutan, Member
12. Chairman, Hotel and Restaurant Association of Bhutan, Member
13. Director, Department of Tourism, Member Secretary

2. To improve tourism products and services, there is a need to develop tourism products and services that meet international standards while offering authentic, local experiences-especially in rural areas. Therefore, the National Council recommends the Royal Government to enhance support for branding and marketing to attract year-round visitors. *(Ministry of Industry Commerce and Employment and Department of Tourism)*

Response:

We welcome the recommendation and the Government has been supporting the Department with branding and marketing which is carried out together with private partners.

To support the development of tourism products and services that meet international standards while retaining local authenticity, the Bhutan

Integrated Tourism Master Plan 2025 - 2034 and the Industrial Development Roadmap (IDR) provide a strategic framework for implementation.

Both documents emphasize diversifying tourism offerings, enhancing service quality, and promoting authentic cultural and rural experiences. These initiatives directly align with the National Council's recommendation by strengthening branding and marketing efforts to attract year-round visitors, ensuring that Bhutan's tourism products remain competitive globally while preserving the country's unique identity.

1. Product Diversification & Quality Enhancement:

Aligning with these strategic frameworks, the Department of Tourism (DoT), MoICE has translated these into concrete actions aimed at diversifying and enhancing the quality of tourism products nationwide.

The Department has identified tourism products across cultural, adventure, wellness, and nature-based segments, with a particular focus on rural and Community-Based Tourism (CBT). These efforts are undertaken to ensure and strengthen the authenticity of visitor experiences while aligning with international quality standards. A key achievement under this initiative is the identification of a "Star Attraction" in every Dzongkhag, designed to create unique tourism products and encourage circuit-based tourism throughout the country.

Complementary to this, the department is working on an annual events calendar in collaboration with Dzongkhags that features festivals and tourism events spread across the country, encouraging regional balance and seasonal distribution of visitors. As part of this initiative and under the Economic Stimulus Program, a series of tourism events are being planned, including Bhutan for Wellbeing, Gastronomy Event, Ecotourism Conclave, Great Yeti Quest, Annual Bathing Carnival, Meeting of Nine Evils, Phallus Event, and

Boating Activities. To ensure wide participation and transparency, information on these activities was shared during stakeholder meetings, where stakeholders were also invited to participate in the tendering process through the e-GP system.

Furthermore, initiatives are underway to support rural communities through the development of homestays in Merak, Sakteng, Haa, Gangtey, and Phobjikha, where 178 VHS participants have already been trained. Eco-lodges are also being developed in Berti, Yangbari, and Trashiyangtse, alongside adventure-based initiatives such as rafting and new trek routes in Jigmechu, Panbang, and Bumthang. These initiatives are designed to ensure that the benefits of tourism are shared more equitably across the country.

Capacity building has also been prioritized to ensure that service providers meet global standards while preserving Bhutan's unique cultural identity. The following specific capacity building and assessment activities were carried out in the FY 2024-2025:

- 42 participants consisting of Dzongkhag officials, Hotel Managers and Existing assessors were trained on the revised Hotel Standard.
- 173 hotels were assessed and compliance monitoring of 185 three-star hotels were conducted.
- A total of 2309 guides were assessed as a part of competency assessment.
- Additionally, 25 assessors were trained in Bhutan Green Hotel Standard.
- A total of 136 VHS operators were trained on basic tourism and hospitality.
- 159 frontline officials were trained.

3. Tourists visit is mostly concentrated in western Bhutan primarily

because of the region's proximity to main entry points at Paro international airport and Phuentsholing international border gate. Therefore, to encourage more equitable distribution of tourists across the regions, the National Council recommends that the Royal Government consider introducing a duration-based discount on the SDF, whereby the SDF is waived-off after a certain number of days. Doing so will encourage longer stays and promote travels to other regions as well. *(Office of Prime Minister and Cabinet)*

Response:

The Department of Tourism (DoT) is currently exploring a waiver of the Sustainable Development Fee (SDF) for tourists staying more than seven nights, alongside developing group incentive packages to encourage longer stays and promote more regionally balanced itineraries.

Feedback:

The National Council of Bhutan acknowledges the exploration of an SDF waiver. However, we would like to know when this initiative will be materialized and implemented.

Response:

The duration and group size discount has been approved by the Lhengye Zhungtshog. However, we are working with the Department of Immigration to make necessary changes on the visa system for implementation and it will be followed by an official announcement through a press release to be issued soon. The approval has been attached for reference.

4. Accessibility has been found to be one of the major factors contributing to the unequal distribution of tourists across the country. Therefore, the National Council recommends that the Royal Government prioritize improving the overall reliability of domestic

flights to Yonphula and Bumthang airports. Basic land transport infrastructures like roads, border entry points, particularly Integrated Check Posts (ICP), should also be adequately improved to encourage tourists to visit areas that lack air travel facilities. *(Office of Prime Minister and Cabinet)*

Response:

These have been submitted to the Department of Tourism for follow-up comments. These recommendations will guide investments aimed at improving domestic flight reliability and enhancing land transport connectivity.

1. Report XVI: Tourist Infrastructure Growth Curves – Global Comparator highlights Bhutan's infrastructure gaps relative to global benchmarks.
2. Report XIV: Addressing Seasonality – A Comparative Analysis underscores the role of transport reliability in mitigating seasonal fluctuations.
3. Report XVIII: Harnessing Regional Potential – 13th FYP Tourism Activity Plans of 20 Dzongkhags identifies region-specific infrastructure needs to unlock tourism potential.

In addition, the Department of Tourism continues to undertake complementary initiatives to address these challenges and ensure that Bhutan's high-value, low-volume tourism model remains robust and responsive to evolving global market dynamics.

Feedback:

The National Council of Bhutan would like to receive the comprehensive report/reports (XVI, XIV, and XVIII) and the responses befitting the recommendation.

Response:

The report has been attached for reference.

5. The tertiary sector, in which the tourism industry is one of the key components, has been the main driver of Bhutan's economy, contributing an average of 51.08% to GDP over the last 14 years and providing employment to 42% of the workforce. However, the hotel industry was severely affected by COVID-19 pandemic. Its contribution to GDP dropped from 2.83% in 2019 to 1.7% in 2023, indicating a slow recovery toward pre-pandemic levels. Therefore, the National Council recommends the Royal Government, in collaboration with the Royal Monetary Authority (RMA) and Financial Institutions (FIs) to initiate a targeted loan restructuring measures for the hotel industry to provide a critical financial relief and to support employment retention in the industry. *(Royal Monetary Authority)*

Response:

The RMA acknowledges the significant economic contributions of the tourism sector and the severe impact of the COVID-19 pandemic on the hotel industry. In line with the NC's recommendation, the RMA would like to highlight measures already undertaken to support financial relief and employment retention in the industry.

1. Issue of Regulations on Non-Performing Loan (NPL) Management 2025 Effective 1 July 2025, this comprehensive framework consolidates and supersedes previous regulations, including the Rules and Regulations for Loan Restructuring by Financial Service Provider(s) [FSPs] 2022. It provides FSPS with clear guidelines for identifying, classifying, and resolving NPL as well as performing loans facing financial distress, with the overarching goal of promoting

financial stability and proactive borrower support.

2. Seven Permitted Restructuring Facilities.

The regulations permit FSPS to implement the following facilities, either individually or in combination, to assist viable borrowers experiencing financial distress (both performing and non-performing loan borrowers).

1. Interest-only payments (up to two years);
2. Payment moratorium (up to two years);
3. Capitalization of unpaid interest/fees;
4. Extension of maturity term/rescheduling;
5. Enhancement of credit facilities (with adequate collateral);
6. Loan splitting; and
7. Conversion to term loan.

These facilities are designed to provide flexibility in addressing the unique challenges faced by businesses, including those in the hotel industry.

3. Stakeholder Engagement and Awareness

The RMA has conducted extensive sensitization workshops in 15 Dzongkhags and engaged with key stakeholders, including the Hotel and Restaurant Association of Bhutan (HRAB) to ensure widespread understanding and implementation of these restructuring facilities.

4. Impact of Minimum Lending Rate (MLR) on FSPs Lending Rates

On 22 September 2025, the RMA informed FSPS management that updates to the MLR do not necessarily translate into adjustments in their lending rates. The RMA advised FSPs to adjust their lending rates following the revision of MLR. RMA directed the Financial Service Providers (FSPs) to reduce their lending rates by 100 basis points for the tourism (hotel) sector. Subject to their Boards' approval, the FSPs agreed in principle, taking note of the Royal Government's 4% interest

subsidy through the ESP. FSPs assured us that the lending rate would be reduced by 100 basis points and that it would be maintained for the tourism (hotel) sector for as long as the Government's support continues. The 4% interest subsidy is subject to approval from the ESP Committee.

With the Government's 4% subsidy and the FSPs' additional 100 basis points reduction, we will be able to extend a total interest rate softening of 5% for the tourism (hotel) sector.

5. Extension of Restructuring Period up to 31 December 2025.

As requested by the HRAB through the Financial Institutions Association of Bhutan (FIAB), the RMA approved an extension of the loan restructuring period for two sectors (tourism and contractor loans) from 30 September 2025 to 31 December 2025).

The RMA remains committed to supporting the recovery of the hotel industry and the broader economy through these regulatory measures. The RMA is committed that FSPs are well equipped to provide targeted financial relief to affected borrowers in accordance with the above framework.

6. With the revision of the tourism policy in 2022 and the discontinuation of the Minimum Daily Package Rate (MDPR), the tax deducted at source (TDS) mechanism has also been discontinued. Currently, the DRC rely solely on self-reported income by tour operators and hotels, thereby increasing the risk of cash-based underreporting and potential tax evasion. Therefore, to address this gap and enhance income tracking, the National Council recommends the Royal Government to direct the Department of Immigration to develop and implement an integrated online system that records the name of the licensed travel agency responsible for bringing in tourists at the time of SDF payment.

This would enable the DRC to cross-verify the tourist data with declared income of the tour operators, thereby improving transparency and enhancing tax compliance. *(Ministry of Industry, commerce & Employment, Ministry of Home Affairs, Department of Immigration and Department of Tourism)*

Response:

The 2022 policy reform aimed to provide greater flexibility for tourists by allowing them to directly choose services, thereby removing the mandatory requirement of visa processing through tour operators.

To strengthen income tracking and address risks of underreporting, the DoTr, MoICE in collaboration with GovTech, has introduced the Tourist Registration System (TRS). This centralized digital platform records night-stay details of tourists in certified hotels, ensuring compliance with minimum service standards.

- Through TRS, tourist night stays in certified hotels are digitally recorded, and the Department of Revenue and Customs (DRC) has direct access to this information. This allows the DRC to verify declared income against actual occupancy data, thereby enhancing transparency and compliance.

Subsequent to the launch of the TRS, the following activities were undertaken:

- Press releases were issued highlighting the benefits of Tourist Registration System, generating media coverage.
- Notifications were published in print media and shared across social media platforms.
- A tutorial video was developed and distributed to hoteliers.
- Resolved technical glitches and ensured API integration with Bhutan Travel Service Portal.

- Awareness and advocacy sessions were conducted with smaller groups of hotels and tour operators.
 - A dedicated session during the 9th Tshel Zoomdu on August 29, 2025 was carried out for tourism partners, both public and private to highlight TRS.
 - By the end of September, all the DoTr certified hotels will be registered in TRS.
7. To address the growing concern of fronting and clandestine foreign investment in the tourism industry, the National Council recommends that the Royal Government within its legal mandate and institutional expertise to address such practices through appropriate investigative and deterrent measures. Such initiative will not only protect and support Bhutanese-owned tourism establishments but will also ensure accountability and integrity in the tourism sector. *(Office of Prime Minister and Cabinet)*

Response:

Tourism is one of the core sectors identified under Bhutan's 21st Century Economic Roadmap. In this regard, and to facilitate the smooth implementation of the 10X Vision, the Office of the Prime Minister and Cabinet will be establishing a Vision Delivery Unit (tentatively by October 2025). All recommendations of the National Council will be duly deliberated by the Delivery Unit once operational, and we will keep the National Council regularly informed on the progress and implementation status of these recommendations.

Feedback:

The National Council of Bhutan couldn't comprehend what the **Vision Delivery Unit** will be doing to curb fronting and clandestine activities in the tourism industry. We request to enlighten us more on the Vision Delivery Unit

and urge the Office of the Prime Minister and Cabinet to address these concerns as early as possible.

Response:

As per OCASC, the Vision Delivery Unit is not yet established and is under process for Cabinet approval.

Furthermore, regarding Recommendation 2 and 4, though the concerned organizations have responded comprehensively, we would like to remind the concerned organizations to consider regionally balanced and feasible plans, programs and activities to be implemented.

ཚོགས་རྒྱན་ཁ་གསལ།

༡ དན་ལྷན་བཀག་སྐྱོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ ལོ་བསྟར་སྟུན་ལྷན་ ༢༠༢༤-༢༠༢༥ ཅན་ལ།

༡ ལྷན་ཁྲུང་ཁྲུང་ལོ་ལོ་ལ། དཔོ།

༢ དན་སྐོར་ཚོ་རིང་ལ། དཔོ།

༣ འཇམ་དབྱེངས་རྣམ་རྒྱལ། དཔོ།

༤ སྐལ་བཟང་ཚོས་སྦྱིད་དོ་ཇེ། དཔོ།

༥ སྐལ་བཟང་ལྷན་གྲུབ། དཔོ།

༦ དཀོན་མཚོ་ཚོ་རིང་། དཔོ།

༧ ལས་སྦྱིད་ཚོ་རིང་། དཔོ།

༨ རྣམ་རྒྱལ་དོ་ཇེ། དཔོ།

༩ ཉི་མ་དབང་འདུས། དཔོ།

༡༠ པདྨ་བཀྲིས། དཔོ།

༡༡ ཕུ་རལ་དོ་ཇེ། དཔོ།

༡༢ ཕུན་ཚོགས་རབ་བསྟན། དཔོ།

༡༣ རིག་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ། དཔོ།

༡༤ བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན། དཔོ།

༡༥ བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ། དཔོ།

༡༦ བཀྲིས་ཚོས་འཇོམས། དཔོ།

༡༧ བཀྲིས་དོན་གྲུབ། དཔོ།

༡༨ བཀྲིས་དབང་རྒྱལ། དཔོ།

༡༩ ཚོ་རིང་། དཔོ།

༢༠ ཚོ་རིང་མཚོ་མོ། དཔོ།

༢༡ ཚོ་རིང་དབང་ཚེན། དཔོ།

༢༢ ཚོ་དབང་རིན་ཚེན། དཔོ།

༢༣ ཚོ་རྒྱན་ཚོ་རིང་། དཔོ།

༢༥ མོ་རྒྱན་ཚོ་རིང་། སྤྱོད་པོ།
 ཚོགས་གྲལ་འབྲུག་མི་བསྐྱོན་མས་ ༢༥ ། དཔོ། ༢༥ ། མི་དཔོ། ༠ ། འཛེམ་མས་ ༠ །

༢ གནམ་གཤམ་བཟོད་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཀླ་འཛིན་སྦྱོང་གི་བསྐྱར་ཞིབ་སྒྲུབ་ལྷན་ལྷན།

- ༡ ལྷ་རྒྱུ་ཁྲ་ཅི་ལྷ་རི་ཡ། དཔོ།
- ༢ དར་སྒོ་ཚོ་རིང་ལ། དཔོ།
- ༣ འཇམ་དབྱེངས་རྣམ་རྒྱལ། དཔོ།
- ༤ སྐལ་བཟང་ཚོས་སྦྱིད་དོ་ཇ། འཛེམ་མས།
- ༥ སྐལ་བཟང་ལྷན་གྲུབ། དཔོ།
- ༦ དཀོན་མཚོ་གཚོ་རིང་། དཔོ།
- ༧ ལས་སྦྱིད་ཚོ་རིང་། དཔོ།
- ༨ རྣམ་རྒྱལ་དོ་ཇ། དཔོ།
- ༩ ཉི་མ་དབང་འདུས། དཔོ།
- ༡༠ པར་བཀྲིས། དཔོ།
- ༡༡ སྤྲུལ་དོ་ཇ། དཔོ།
- ༡༢ སྤྱན་ཚོགས་རབ་བསྐྱེད། དཔོ།
- ༡༣ རིག་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ། དཔོ།
- ༡༤ བསོད་ནམས་བསྐྱེད་འཛིན། དཔོ།
- ༡༥ བསོད་ནམས་སྦྱོབས་རྒྱལ། དཔོ།
- ༡༦ བཀྲིས་ཚོས་འཛེམ་མས། དཔོ།
- ༡༧ བཀྲིས་དོན་གྲུབ། དཔོ།
- ༡༨ བཀྲིས་དབང་རྒྱལ། དཔོ།
- ༡༩ ཚོ་རིང་། དཔོ།
- ༢༠ ཚོ་རིང་མཚོ་མོ། དཔོ།
- ༢༡ ཚོ་རིང་དབང་ཚེན། དཔོ།
- ༢༢ ཚོ་དབང་རིན་ཚེན། དཔོ།

༢༩ ཨོ་རྒྱན་ཚོ་རིང་། དཔོ།

༣༠ ཨོ་རྒྱན་ཚོ་རིང་། སྤོ། དཔོ།

ཚོགས་གལ་འབྲས་མི་བསྐྱེམས་ ༢༠ ། དཔོ་ ༢༡ ། མི་དཔོ་ ༠ ། འཛེམས་ ༧ །

༣ ཉེས་འགོལ་གྱི་གནད་དོན་ནང་ལུ་ བན་ཚུན་ཁྲིམས་གྱི་ལྷོགས་རམ་གུ་ ཤེང་སྐུལ་མཚོ་ལྷག་སྐུ་མང་ལས་སྤྱིའི་ འཕུལ་རིག་དང་
དཔལ་འབྱོར་མཉམ་འབྲེལ་ཐབས་རིག་ ། བེམས་ཀྱེ་ཏེ། མཐུན་གྲོལ།

༡ ལྷ་རན་ཏེ་མུ་རི་ཡ། དཔོ།

༢ དང་སྐོ་ཚོ་རིང་ལ། དཔོ།

༣ འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ། དཔོ།

༤ སྐལ་བཟང་ཚོས་སྤྱི་དོ་ཇེ། དཔོ།

༥ སྐལ་བཟང་ལྷན་སྲུབ། དཔོ།

༦ དཀོན་མཚོག་ཚོ་རིང་། དཔོ།

༧ ལས་སྤྱི་དཔོ་རིང་། དཔོ།

༨ རྣམ་རྒྱལ་དོ་ཇེ། དཔོ།

༩ ཉི་མ་དབང་འདུལ། དཔོ།

༡༠ པདྨ་བཀྲིས། དཔོ།

༡༡ སུར་ཏེ་ཇེ། དཔོ།

༡༢ སུན་ཚོགས་རབ་བསྟན། དཔོ།

༡༣ རིག་འཛོན་རྣམ་རྒྱལ། དཔོ།

༡༤ བསོད་ནམས་བསྟན་འཛོན། དཔོ།

༡༥ བསོད་ནམས་སྤོབས་རྒྱལ། དཔོ།

༡༦ བཀྲིས་ཚོས་འཛོམས། དཔོ།

༡༧ བཀྲིས་དོན་སྲུབ། དཔོ།

༡༨ བཀྲིས་དབང་རྒྱལ། དཔོ།

༡༩ ཚོ་རིང་། དཔོ།

༢༠ ཚོ་རིང་མཚོ་མོ། དཔོ།

༢༡ ཚོ་རིང་དབང་ཚེ། དཔོ།

- 20 ཚེ་རིང་མཚོ་མོ། དགོ།
 - 21 ཚེ་རིང་དབང་ཚེན། དགོ།
 - 22 ཚེ་དབང་རིན་ཚེན། དགོ།
 - 23 ཨོ་རྒྱན་ཚེ་རིང་། དགོ།
 - 24 ཨོ་རྒྱན་ཚེ་རིང་། ལྷ་པོ། དགོ།
- ཚོགས་གྲལ་འགྲུས་མི་བསྐྱེམས་ 24 ། དགོ་ 24 ། མི་དགོ་ 0 ། འཛེམས་ 0 །

4 འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་གླིམས་དབ་ རྒྱ་འཕྲིན་ལྷན་དབྱེད་ཡིག་ 2024 ཅན་མ།

- 1 ལྷ་རན་པ་ཅི་ལྷ་རི་ཡ། འཛེམས།
- 2 དར་སློ་ཚེ་རིང་ལ། དགོ།
- 3 འཇམ་དབྱེད་ས་རྣམ་རྒྱལ། དགོ།
- 4 ལྷ་ལ་བཟང་ཚོས་སྦྱིད་དོ་ཇེ། དགོ།
- 5 ལྷ་ལ་བཟང་ལྷན་གྲུབ། འཛེམས།
- 6 དཀོན་མཚོ་ཚེ་རིང་། འཛེམས།
- 7 ལས་སྦྱིད་ཚེ་རིང་། འཛེམས།
- 8 རྣམ་རྒྱལ་དོ་ཇེ། དགོ།
- 9 ཉེ་མ་དབང་འདུས། མི་དགོ།
- 10 པར་བཀྲིས། འཛེམས།
- 11 ལུང་དོ་ཇེ། འཛེམས།
- 12 ལུན་ཚོགས་རབ་བསྐྱེད། དགོ།
- 13 རིག་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ། འཛེམས།
- 14 བསོད་ནམས་བསྐྱེད་འཛིན། འཛེམས།
- 15 བསོད་ནམས་སྦྱོབས་རྒྱལ། དགོ།
- 16 བཀྲིས་ཚོས་འཛེམས། དགོ།
- 17 བཀྲིས་དོན་གྲུབ། འཛེམས།
- 18 བཀྲིས་དབང་རྒྱལ། དགོ།

- ༡༨ ཚེ་རིང་། དགོ།
- ༡༩ ཚེ་རིང་མཚོ་མོ། དགོ།
- ༢༠ ཚེ་རིང་དབང་ཚེ། དགོ།
- ༢༡ ཚེ་དབང་རིན་ཚེ། དགོ།
- ༢༢ ཨོ་རྒྱན་ཚེ་རིང་། དགོ།
- ༢༣ ཨོ་རྒྱན་ཚེ་རིང་། སྲ་འོ། དགོ།

ཚོགས་གཤམ་འབྲུག་མི་བསྐྱོམས་ ༢༣ ། དགོ་ ༢༣ ། མི་དགོ་ ༠ ། འཛེམས་ ༠ །

༥ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཐའི་ལེན་པ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བར་ནའི་ཚོང་ས་རྒྱུར་དགོངས་ཡངས་གན་འཛིན།

- ༡ ལྷོ་རན་པ་ཅི་ལྷ་རི་ཡ། དགོ།
- ༢ དར་སྐོ་ཚེ་རིང་ལ། དགོ།
- ༣ འཇམ་དབྱངས་རྣམ་རྒྱལ། དགོ།
- ༤ ལྷལ་བཟང་ཚོས་སྦྱིད་དོ་ཇ། དགོ།
- ༥ ལྷལ་བཟང་ལྷུན་གྲུབ། དགོ།
- ༦ དགོན་མཚོག་ཚེ་རིང་། དགོ།
- ༧ ལམ་སྦྱིད་ཚེ་རིང་། དགོ།
- ༨ རྣམ་རྒྱལ་དོ་ཇ། དགོ།
- ༩ ཉི་མ་དབང་འདུས། དགོ།
- ༡༠ བརྒྱ་བཀྱིས། དགོ།
- ༡༡ ལུང་དོ་ཇ། དགོ།
- ༡༢ ལུན་ཚོགས་རབ་བསྟན། དགོ།
- ༡༣ རིག་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ། དགོ།
- ༡༤ བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན། དགོ།
- ༡༥ བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ། དགོ།
- ༡༦ བཀྱིས་ཚོས་འཛེམས། དགོ།
- ༡༧ བཀྱིས་དོན་གྲུབ། དགོ།

- ༡༨ ཚེ་རིང་། དཔོ།
- ༡༩ ཚེ་རིང་མཚོ་མོ། དཔོ།
- ༢༠ ཚེ་རིང་དབང་ཚེ། དཔོ།
- ༢༡ ཚེ་དབང་རིན་ཚེ། དཔོ།
- ༢༢ ཨོ་རྒྱན་ཚེ་རིང་། དཔོ།
- ༢༣ བཟ་ཤིས་དབང་རྒྱལ། དཔོ།
- ༢༤ ཨོ་རྒྱན་ཚེ་རིང་། སྤོ་འོ། དཔོ།

ཚོགས་གྲུ་ལ་འབྲུམ་མི་བསྐྱེམས་ ༢༤ ། དཔོ་ ༢༤ ། མི་དཔོ་ ༠ ། འཛེམས་ ༠ །

༤ འབྲུག་རྒྱལ་ལབ་ནང་གསོ་བའི་གནས་སྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཞིབ་སྐྱོད་ལྷ།

- ༡ ལྷ་རན་ཁ་ཅི་ལྷ་རི་ཡ། དཔོ།
- ༢ དར་སྒོ་ཚེ་རིང་ལ། དཔོ།
- ༣ འཇམ་དབྱེད་རྣམ་རྒྱལ། དཔོ།
- ༤ སྐལ་བཟང་ཚོས་སྤྱིད་དོ་ཇེ། དཔོ།
- ༥ སྐལ་བཟང་ལྷན་གྲུབ། དཔོ།
- ༦ དཀོན་མཚོ་གཙུག་ཅིང་། དཔོ།
- ༧ ལས་སྤྱིད་ཚེ་རིང་། དཔོ།
- ༨ རྣམ་རྒྱལ་དོ་ཇེ། དཔོ།
- ༩ ཉི་མ་དབང་འདུས། དཔོ།
- ༡༠ པདྨ་བཀྱིས། འཛེམས།
- ༡༡ སུར་ལ་དོ་ཇེ། དཔོ།
- ༡༢ སུན་ཚོགས་རབ་བསྐྱེད། དཔོ།
- ༡༣ རིག་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ། དཔོ།
- ༡༤ བསོད་ནམས་བསྐྱེད་འཛིན། དཔོ།
- ༡༥ བསོད་ནམས་སྤོབས་རྒྱལ། དཔོ།
- ༡༦ བཀྱིས་ཚོས་འཛེམས། དཔོ།

༡༧ བགྲིས་དོན་གྲུབ།	དགོ།
༡༨ ཚོ་རིང་།	དགོ།
༡༩ ཚོ་རིང་མཚོ་མོ།	དགོ།
༢༠ ཚོ་རིང་དབང་ཚེན།	དགོ།
༢༡ ཚོ་དབང་རིན་ཚེན།	དགོ།
༢༢ ཙོ་རྒྱན་ཚོ་རིང་།	དགོ།
༢༣ ཙོ་རྒྱན་ཚོ་རིང་། སྤྲོ་འོ།	དགོ།

ཚོགས་གྲལ་འབྲུས་མི་བསྐྱོམས་ ༢༣ ། དགོ་ ༢༢ ། མི་དགོ་ ༠ ། འཛོམས་ ༡ །